

B Landscape and Environment Management
30028

OER 21-22 Bachelor
AFL

Inhoudsopgave

DEEL 1. INLEIDING	7
1. Inhoud OER	7
2. Leeswijzer	7
DEEL 2. DE EXAMENCOMMISSIE EN DE OER	8
3. De examencommissie	8
4. Niet eens met een besluit dat op grond van de OER is genomen	8
DEEL 3. ONDERWIJS	9
Hoofdstuk 1. Doelen en beroepen waarvoor wordt opgeleid	9
5. Doelen, beroepseisen en graad	9
Hoofdstuk 2. Vorm en inrichting van de opleiding	9
6. Studielast	9
7. Propedeutische fase en hoofdfase	9
8. Gemeenschappelijke propedeuse	10
9. Onderwijseenheden	10
Hoofdstuk 3. Basisprogramma, uitstroomprofiel, afstudeerrichting, keuzeonderwijseenheden	10
10. Basisprogramma	10
11. Uitstroomprofiel	10
12. Afstudeerrichting	10
13. Keuzeonderwijs	10
14. Vorm: voltijd, deeltijd, duaal	10
15. Varianten in de opleiding	11
16. Honoursprogramma	11
17. Aanvullend programma	11
18. Doorstroom van bachelor- naar masteropleiding	11
19. Doorstroom van Ad- naar bacheloropleiding (niet van toepassing voor bacheloropleiding)	11
Hoofdstuk 4. Inhoud, opbouw en evaluatie programma's	11
20. Onderwijsperioden en jaarprogramma	11
21. Programmaveroudering- en vernieuwing	12
22. Vervaldatum onderwijseenheden en modules	12
23. Vervaldatum, overgangperiode en geldigheidsduur	12
24. Evaluatie van het onderwijs	12
DEEL 4. TOELATING	13
Hoofdstuk 1. Toelating tot de propedeuse	13
25. Algemene regels toelating	13
26. Toelating na onderbroken inschrijving	13
27. Toelating tot een deeltijdse vorm	13
28. Toelating tot een duale vorm en onderwijsarbeidsovereenkomst	13
Hoofdstuk 2. Toelating tot de hoofdfase	13
29. Toelating tot het onderwijs en de toetsen van de hoofdfase met een propedeusegetuigschrift, behaald bij Inholland	13
30. Toelating tot de hoofdfase met propedeusegetuigschrift behaald bij andere hbo-instelling	14
31. Toelating tot onderwijs en toetsen hoofdfase zonder propedeusegetuigschrift	14
31.a In- en doorstroomeisen voor onderwijseenheden uit het tweede jaar	14
Hoofdstuk 3. Overstappen	14
32. Overstappen tussen vormen en varianten	14
33. Overstappen tussen opleidingen die een gemeenschappelijke propedeuse hebben	14
34. Overstappen tussen Ad-opleiding en bacheloropleiding	14
Hoofdstuk 4. Toelating tot stage en afstudeerprogramma	15
35. Stage	15

36. Afstudeerprogramma	15
Hoofdstuk 5. Toelating tot keuzemogelijkheden, afstudeerrichting en uitstroomprofiel	15
37. Keuzemogelijkheden	15
38. Uitsluiting toegang afstudeerrichtingen of uitstroomprofielen	15
39. Deelname meerdere afstudeerrichtingen of uitstroomprofielen	15
Hoofdstuk 6. Toelating tot keuzeonderwijseenheden	16
40. Keuzemogelijkheden	16
41. Keuzepakket	16
42. Vrijstelling en vervanging van keuzemogelijkheden	16
43. Toestemming examencommissie voor keuzeonderwijseenheden	16
44. Wijziging van een gekozen keuzeonderwijseenheid	16
45. Extra keuzeonderwijseenheden	16
DEEL 5. AANMELDING VOOR ONDERWIJS	17
Hoofdstuk 1. Aanmelding voor onderwijseenheden van het basisprogramma	17
46. Aanmelding onderwijseenheden	17
Hoofdstuk 2. Aanmelding en plaatsing voor keuzeonderwijseenheden	17
47. Aanmelding	17
48. Plaatsing	17
49. Te weinig aanmeldingen	17
50. Te veel aanmeldingen	17
DEEL 6. STUDIEBEGELEIDING	19
Hoofdstuk 1. Studiebegeleiding	19
51. Verplicht onderdeel opleiding voor iedereen	19
52. Inhoud studiebegeleiding	19
Hoofdstuk 2. Vastlegging gegevens in het kader van studiebegeleiding	19
53. Vastlegging gegevens studiebegeleiding	19
DEEL 7. STUDIEADVIES EN BINDEND STUDIEADVIES	20
Hoofdstuk 1. Studieadvies	20
54. Inhoud studieadvies	20
55. Tijdstip van het uitbrengen van studieadvies	20
Hoofdstuk 2. Bindend studieadvies in het eerste jaar van inschrijving	20
56. Kwantitatieve norm	20
57. Kwalitatieve norm	21
58. Verstrekking bindend studieadvies	21
59. Bindend studieadvies en persoonlijke omstandigheden	21
60. Bindend studieadvies en overstap uit de versnelde variant	21
Hoofdstuk 3. Bindend studieadvies na het eerste jaar van inschrijving	21
61. Norm bindend studieadvies na het eerste jaar	21
62. Moment afgifte bindend studieadvies na het eerste jaar	21
63. Verlenging van de termijn	21
Hoofdstuk 4. Gevolgen bindend studieadvies en moment einde inschrijving	22
64. Beëindiging inschrijving	22
65. Moment einde inschrijving	22
Hoofdstuk 5. Bijzondere gevallen en bindend studieadvies	22
66. Aangepaste normen topsporter	22
67. Afwijkende norm tussentijdse instromer	22
68. Bindend studieadvies en overstap naar een andere opleiding	22
69. Bindend studieadvies na onderbreking inschrijving	23
Hoofdstuk 6. Studievoortgang en internationale studenten	23
70. Studenten op wie deze regels betrekking hebben	23
71. Criteria	23
72. Procedure na tweede en vierde onderwijsperiode	23
73. Procedure na afloop studiejaar	24
74. Maximaal eenmaal melding achterwege laten, melding in coronatijd	24

75. Registratie	24
Hoofdstuk 7. Procedure uitbrengen bindend studieadvies	24
76. Geen bindend studieadvies zonder voorafgaande waarschuwing	24
77. Waarschuwing	24
78. Tijdstip verzending waarschuwing	24
79. Inhoud van de waarschuwing	25
80. Bereik van de waarschuwing	25
81. Waarschuwing bij opnieuw inschrijven na eerdere uitschrijving	25
82. Persoonlijke omstandigheden	25
83. Horen	25
Hoofdstuk 8 Verzoek tot opheffing van het bindend studieadvies	26
84. Opheffing	26
Hoofdstuk 9. Bijzondere en persoonlijke omstandigheden en studievoortgang	26
85. Definitie persoonlijke omstandigheden	26
86. Andere bijzondere omstandigheden	26
87. Procedure vaststelling bijzondere en persoonlijke omstandigheden	26
88. Vertrouwelijkheid persoonlijke omstandigheden	27
DEEL 8. TOETSEN	28
Hoofdstuk 1. Inhoud en afname van toetsen en publicatie van beoordelingsnormen	28
89. Aansluiting op onderwijs	28
90. Tijdsduur toets	28
91. Beoordelingsnormen	28
Hoofdstuk 2. Vorm van toetsen	28
92. Toetsvormen	28
93. Mondelinge toetsen	28
94. Afwijkende toetsvorm	29
Hoofdstuk 3. Tijdvakken en frequentie van toetsen	29
95. Tijdvakken voor toetsen	29
96. Aantal toetsgelegenheden per studiejaar	29
Hoofdstuk 4. Herkansing	30
97. Tijdvakken herkansing	30
98. Herkansing bij een voldoende voor de eerste kans	30
99. Extra kans wegens bijzondere omstandigheden	30
100. Herkansing bij programmaveroudering en vernieuwing	30
Hoofdstuk 5. Vervroegen van toetsgelegenheden	30
101. Vervroegen	30
102. Voorwaarden voor vervroegen van toetsgelegenheden	31
Hoofdstuk 6. Tijdstippen, plaats, duur van toetsen.	31
103. Toetsrooster, toetsruimte, hulpmiddelen	31
104. Uiterste inleverdatum werk	31
105. Duur van de toetszitting	31
Hoofdstuk 7. Extra voorzieningen bij toetsing	32
106. Taalachterstand	32
107. Functiebeperking	32
108. Toets op ander tijdstip of ander plaats	32
109. Indienen verzoek om voorzieningen	32
Hoofdstuk 8. Aanmelding voor toetsen	32
110. Voor welke toetsen aanmelding	32
111. Student heeft zich niet tijdig aangemeld	32
112. Identieke toetsen	33
113. Bevestiging aanmelding	33
Hoofdstuk 9. Participatie en aanwezigheidsplicht	33
114. Participatie in groepswork	33
115. Aanwezigheid, actieve participatie en/of voorbereiding vereist	33
116. Gevolgen besluit tot uitsluiting	33
Hoofdstuk 10. Beoordeling	33

117. Examinator(en)	33
118. Wijze van beoordeling	34
119. Inzichtelijkheid beoordeling	34
120. Beoordeling stage en afstudeerproducten	34
121. Beoordeling beroepsdeel bij duale vorm of stage	34
Hoofdstuk 11. Beoordelingsschalen en cijfers	34
122. Beoordeling in punten	34
123. Beoordeling met voldoende/onvoldoende van een toets	34
124. Inleveren leeg toetsformulier	34
125. Niet deelnemen aan een toetsgelegenheid	34
126. Omzetten cijfers behaald bij andere hogescholen of universiteiten	35
127. Cijfer van een onderwijseenheid	35
128. Eindcijfer	35
Hoofdstuk 12. Toetsuitslag	35
129. Termijn uitslag mondelinge toets en uitvoering praktijkopdracht	35
130. Termijn uitslag schriftelijke toets	35
131. Termijn voor uitslag van bijzondere schriftelijke toetsen	35
132. Afwijkende termijn	36
133. Bekendmaking uitslag	36
134. Herziening uitslag	36
135. Cijfercorrectie	36
136. Inleveren, bewaren en zoekraken werk	36
Hoofdstuk 13. Onregelmatigheden, fraude en plagiaat	36
137. Regels rond toetsing	36
138. Onregelmatigheid	36
139. Ordeverstoring	37
140. (Ernstige) fraude	37
141. Meewerken aan fraude	37
142. Procedure bij onregelmatigheden en het vermoeden van fraude	37
143. Maatregelen bij fraude	38
Hoofdstuk 14. Ongeldig verklaren uitslag	39
144. Gronden voor ongeldigheidsverklaring	39
145. Gevolgen ongeldigheidsverklaring	39
Hoofdstuk 15. Geldigheidsduur behaalde toetsen en vrijstellingen	39
146. Beperkte geldigheidsduur toets en vrijstelling	39
147. Einde geldigheidsduur	39
148. Verlenging geldigheidsduur door examencommissie	39
Hoofdstuk 16. Inzage, bespreking en opvragen van toetsen	40
149. Inzagerecht	40
150. Recht op een kopie bij geschil	40
Hoofdstuk 17. Bewaren van toetsen	40
151. Origineel bij hogeschool	40
152. Bewaartermijn	40
153. Opname in archieven hogeschool t.b.v. wettelijke verplichtingen	40
154. Bijhouden en bewaren (digitaal) portfolio	41
Hoofdstuk 18. Vrijstellingen	41
155. Vrijstelling van toetsen	41
156. Vrijstelling voor (toetsen van) een onderwijseenheid	41
157. Vrijstellingen bij overstap binnen de hogeschool	41
158. Criteria voor vrijstellingen	41
159. Alleen vrijstelling op basis van actuele kennis en ervaring	41
160. Procedure vrijstelling en bewijsstukken	41
161. Aanvullend onderzoek	42
162. Afzien aanvullend onderzoek	42
163. Vrijstellingen voorafgaand aan de inschrijving.	42
164. Vrijstelling propedeutisch examen	42
165. Geen vrijstelling afsluitend examen	43

166. Registratievorm van vrijstellingen	43
Hoofdstuk 19. Vervanging van onderwijseenheden, nationale en internationale mobiliteit	43
167. Verzoek tot vervanging	43
168. Geen verzoek nodig	43
169. Regels voor onderwijs en toetsing bij vervanging	43
170. Nadere voorwaarden	43
DEEL 9. EXAMENS, GETUIGSCHRIFTEN EN VERKLARINGEN	44
Hoofdstuk 1. Examens	44
171. Propedeutisch en afsluitend examen	44
172. Eisen voor het behalen van het examen	44
173. Eigen onderzoek examencommissie	44
174. Bijzondere gevallen	44
Hoofdstuk 2. Getuigschriften en verklaringen	44
175. Getuigschrift	44
176. Cijferlijst en diplomasupplement	45
177. Uitstel uitreiking getuigschrift	45
178. Verklaring	45
Hoofdstuk 3. Predicaat 'met genoeg' en 'cum laude'	45
179. Aantekening op getuigschrift	45
180. Berekeningsgrondslag	45
181. 'Met genoeg'	45
182. 'Cum laude'	46
DEEL 10. SLOT- EN OVERGANGSBEPALINGEN	47
183. Het actualiseren van de OER	47
184. Onvoorziene omstandigheden	47
185. Bekendmaking, inwerkingtreding en authentieke tekst	47
Bijlage: Jaarprogramma's	48
Bijlage 1 Beschrijving onderwijseenheden LEM 2021-2022	58

DEEL 1. INLEIDING

1. Inhoud OER

Deze Onderwijs- en Examenregeling geeft informatie voor de student over onderwijs en toetsing in de opleiding B Landscape and Environment Management (CROHO nr: 30028). We noemen de Onderwijs- en Examenregeling hierna de OER. In de OER staan ook de regels die gelden voor onderwijs en toetsing.

De OER gaat over het onderwijs van de opleiding in alle varianten en vormen, zowel voor de september-instroom als voor de februari-instroom.

Naast studenten kennen we ook extraneï in het hoger onderwijs. Een inschrijving als extraneus geeft alleen recht om toetsen af te leggen en niet om onderwijs te volgen. In deze OER hebben we het alleen over studenten. Bepalingen over toetsing en examens gelden ook voor extraneï.

2. Leeswijzer

We verwachten van een student dat hij weet wat er in de OER staat. Dat betekent niet dat iedereen de tekst uit zijn hoofd moet leren. Maar wel dat de student bij algemene vragen of problemen eerst kijkt of de OER er iets over zegt. De student kan via de inhoudsopgave snel zoeken. Let op: de index geeft niet alle plaatsen aan waar een woord of begrip staat.

De OER geldt voor alle studenten. Het maakt niet uit wat hun eerste jaar van inschrijving is. Dat betekent dat wat in de OER van vorig jaar stond, niet meer automatisch voor dit jaar geldt. Er kunnen veranderingen zijn. Wie iets over moet doen of moet inhalen uit een vorig jaar, kan er dus niet op vertrouwen dat alles hetzelfde is gebleven. Het is belangrijk om op tijd te controleren wat de inhoud, de procedure en de regels voor dit jaar zijn.

We leggen de begrippen die we in deze OER gebruiken, zoveel mogelijk uit in de tekst die over dat begrip gaat. Het is soms nodig dat we een begrip gebruiken dat we nog niet eerder hebben uitgelegd. De student kan dan via de index de definitie van dat begrip vinden.

De OER bestaat uit 10 delen. De meeste daarvan zijn in hoofdstukken verdeeld. Alle onderwerpen die in de hoofdstukken aan de orde komen, hebben een vetgedrukte kop. Die kop komt terug in de inhoudsopgave. Deze onderdelen (artikelen) zijn achter elkaar door genummerd, van artikel 1 tot en met 185.

DEEL 2. DE EXAMENCOMMISSIE EN DE OER

3. De examencommissie

De opleiding heeft een examencommissie. Meer informatie over de examencommissie kun je vinden WETEN & REGELEN VOOR STUDENTEN > ONDERWIJS > TOETSEN > EXAMENCOMMISSIES.

In de Onderwijsgids staat in hoofdstuk 2 een uitgebreide uitleg over de taken en bevoegdheden van de examencommissie.

De hogeschool vindt het belangrijk dat er professioneel functionerende examencommissies zijn die:

- / zich bewust zijn van hun onafhankelijke en deskundige taak als 'wakend oog' op de hbo-waardigheid van de opleidingen;
- / volgens de geldende wet- en regelgeving de werkzaamheden uitvoeren en
- / een sterke positie innemen als onafhankelijk adviesorgaan voor de domeindirecteur en het opleidingsmanagement.

In de OER zijn de taken en bevoegdheden van de examencommissie beschreven zoals deze zijn opgenomen in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).

De examencommissie kan in individuele gevallen anders beslissen dan wat in een regel in deze OER staat.

Een student moet altijd een verzoek indienen voor een andere beslissing. Via deze [link](#) kun je lezen hoe en waar je het verzoek moet indienen. Als er bijzondere of persoonlijke omstandigheden zijn, moet je die zo snel mogelijk laten weten.

De examencommissie behandelt een verzoek alleen als het is ingediend binnen de termijn die daarvoor geldt. Staat er geen termijn genoemd? Dan kan de student altijd een verzoek indienen. Stuur een verzoek zo snel mogelijk. De examencommissie heeft namelijk tijd nodig om het verzoek goed te bestuderen.

De examencommissie laat weten waar een verzoek aan moet voldoen. En welke bijlagen of bewijsstukken de student moet meesturen.

Bij sommige onderwerpen staat in deze OER een termijn waarbinnen de examencommissie beslist. De termijn staat in werkdagen. Als werkdag gelden maandag tot en met vrijdag. Deze dagen zijn geen werkdag:

- de officiële feestdagen die de overheid heeft bepaald;
- de dagen waarop de hogeschool volgens het jaarrooster gesloten is.

Bij andere verzoeken of klachten staat de beslistetermijn op het digitale formulier waarmee de student het verzoek of de klacht moet indienen.

Is het verzoek niet compleet of niet op de juiste manier ingediend? Dan gaat deze termijn pas lopen als:

- het verzoek goed is ingediend;
- en de student alle informatie heeft gegeven die nodig is.

4. Niet eens met een besluit dat op grond van de OER is genomen

In hoofdstuk 2 van deze Onderwijsgids en op Iris, bij Weten & Regelen, [Bezwaar en beroep](#) staat ook tegen welke besluiten van de examencommissie, een examinator of de domeindirecteur een student beroep kan instellen of bezwaar kan maken. Daar staat ook wat 'bezwaar' en 'beroep' betekent en hoe de procedure is.

Bij alle besluiten waartegen bezwaar of beroep mogelijk is, staat hoe en binnen welke termijnen de student beroep of bezwaar kan indienen.

DEEL 3. ONDERWIJS

Hoofdstuk 1. Doelen en beroepen waarvoor wordt opgeleid

5. Doelen, beroepseisen en graad

De opleiding leidt studenten op tot startbekwame beroepsbeoefenaren. De opleiding is zo ingericht dat de student de doelen kan bereiken op het gebied van kennis, houding, inzicht en vaardigheden. We noemen dit hierna de eindkwalificaties. Bij het ontvangen van het getuigschrift wordt aan de student de graad Bachelor of Science verleend.

De brede bachelor Landscape & Environment Management (LEM) richt zich op het opleiden van studenten die verschillende perspectieven van de groene ruimte in hun werkzaamheden kunnen betrekken: ecologie, ruimte, maatschappij, milieu en economie. Onze afgestudeerden zijn breed georiënteerd en kunnen bruggen bouwen tussen beleid en toepassing/uitvoering ten behoeve van een duurzame inrichting en gebruik van de leefomgeving. De Randstedelijke (metropolitane) context speelt bij LEM een belangrijke rol, waar de ruimte schaars is en de diverse belangen verenigd dienen te worden. Twee kennispijlers zorgen voor focus in de verbinding met de beroepspraktijk: Omgevingsmanagement (organische gebiedsontwikkeling, milieu & gezondheid, duurzame Deltastad); Metropolitane Natuur en Ecologie (bouwen met natuur, tijdelijke natuur, biodiversiteit en natuurwaarde). Daarnaast kan de student zich in jaar 4 verbreden door naast het reguliere programma deel te nemen aan de minoet thema De stad van de toekomst of deel te nemen aan een minor buiten de opleiding.

Het programma biedt een brede basis aan kennis en vaardigheden. In de tweede helft van jaar 2 volgen studenten het keuzeprofiel Stad en Milieu (ST&M) of Natuur en Landschap (N&L) en in jaar 3 is opnieuw een keuze mogelijk, uit de twee keuzeprofielen Stad en Milieu (ST&M) of Natuur en Landschap (N&L). Daarnaast bestaat de mogelijkheid om in jaar 4 een minor van 30 EC te volgen bij een hogeschool of universiteit. Voor het volgen van deze minor is toestemming van de examencommissie nodig. Studenten krijgen gedurende de hele opleiding voldoende kennis en inzicht om de verbinding tussen beide kanten tot stand te brengen. Zij volgen theoretische vakken die gekoppeld zijn aan thema's; daarnaast is er veel aandacht voor vaardigheden waar de huidige beroepspraktijk om vraagt: onderzoekend vermogen, interdisciplinair en projectmatig werken, het maken van inrichtings- en beheerplannen, het creëren van draagvlak en het geven van concrete adviezen. Vanaf jaar 2 werken studenten aan projecten met opdrachtgevers uit de beroepspraktijk door middel van de kenniswerkplaats (KWP)-methodiek.

De KWP-methodiek maakt het mogelijk een leersituatie in de beroepspraktijk te creëren door interactie tussen bedrijven/organisaties, studenten en docenten. Vragende partijen (ondernemers, overheid en omgeving) en partijen die kennis aanbieden (onderwijs en onderzoek) (de 5 O's) zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor een geslaagde samenwerking. De studenten werken aan actuele, vaak regionale, kennisvraagstukken ('Leren in, met en van de praktijk'). Ze doen literatuuronderzoek, stellen onderzoeksvragen op, gaan in gesprek met de betrokken actoren, wonen een excursie bij, maken plannen/scenario's voor een thema of gebied, organiseren een expertmeeting in de regio en rapporteren aan de opdrachtgever. De kenniswerkplaatsmethodiek stimuleert bovendien het leven lang leren doordat via deze methodiek studenten leren dat zij, samen met professionals van verschillend opleidings- en ervaringsniveau, van en met elkaar kunnen leren en kennis kunnen ontwikkelen.

Hoofdstuk 2. Vorm en inrichting van de opleiding

6. Studielast

De studielast van de opleiding wordt uitgedrukt in credits. Een credit staat voor 28 uur studie voor een gemiddelde student. De credit is gelijk aan de European Credit (EC) die wordt gebruikt in Europese instellingen voor hoger onderwijs.

De studielast is:

Bacheloropleiding: 240 credits (propedeuse 60 credits, hoofdfase 180 credits).

7. Propedeutische fase en hoofdfase

De bacheloropleiding kent een propedeutische fase (propedeuse) en een hoofdfase.

In de propedeutische fase ziet de student wat de inhoud van de opleiding en het beroep is. En welke eindkwalificaties voor de opleiding nodig zijn. De functie van de propedeuse is: oriëntatie, verwijzing en selectie. De propedeutische fase wordt afgesloten met het propedeutisch examen. De student heeft het propedeutisch examen gehaald als hij alle onderwijseenheden van de propedeuse met goed gevolg heeft afgesloten. Kijk ook bij [9. Onderwijseenheden](#).

De hoofdfase is het deel na de propedeutische fase. De student sluit de hoofdfase af met het afsluitend examen. De student heeft het afsluitend examen gehaald als hij alle onderwijseenheden van de hoofdfase met goed gevolg heeft afgesloten.

8. Gemeenschappelijke propedeuse

De opleiding heeft geen gemeenschappelijke propedeuse.

9. Onderwijseenheden

De opleiding is verdeeld in onderwijseenheden. Een onderwijseenheid bestaat uit onderwijsactiviteiten die:

- het doel hebben kennis, vaardigheden, inzicht, houding en reflectie te krijgen;
- met elkaar samenhangen en een geheel zijn.

De studielast van een onderwijseenheid wordt uitgedrukt in hele credits.

Een onderwijseenheid kan verdeeld zijn in modules.

Een module is een deel van een onderwijseenheid waarvoor een toets geldt.

De student sluit een onderwijseenheid af met één of meer toetsen. Kijk ook in de artikelen [93. Mondelinge toetsen](#) en [94. Afwijkende toetsvorm](#).

Hoofdstuk 3. Basisprogramma, uitstroomprofiel, afstudeerrichting, keuzeonderwijseenheden

10. Basisprogramma

Elke opleiding heeft een basisprogramma. Dat bestaat uit de onderwijseenheden die voor elke student verplicht zijn. Naast het basisprogramma kunnen keuzemogelijkheden bestaan voor studenten.

Een bacheloropleiding kan uitstroomprofielen of afstudeerrichtingen of beide hebben. Daarnaast kan een opleiding verschillende vormen en varianten hebben.

11. Uitstroomprofiel

De opleiding kent geen uitstroomprofielen.

12. Afstudeerrichting

De opleiding heeft geen afstudeerrichtingen.

13. Keuzeonderwijs

De opleiding B Landscape and Environment Management biedt keuzeonderwijs aan.

In jaar 2 omvat dit 30 EC, in jaar 3 9ec en in jaar 4 30EC.

14. Vorm: voltijd, deeltijd, duaal

Een opleiding wordt aangeboden in voltijdse vorm, in deeltijdse vorm en/of in een duale vorm.

- Bij een **voltijdse vorm** is het onderwijs zo ingericht dat de student 1.680 uur per jaar aan de studie besteedt, verdeeld over 42 weken.
- Een **deeltijdse vorm** is zo ingericht dat het mogelijk is om de opleiding naast een baan te volgen, in de avonden en/of gedurende enkele dagdelen overdag. Soms gelden eisen voor het werk. De student kan dan de deeltijdse vorm niet volgen als hij niet aan die eisen voldoet.

- Bij een **duale vorm** werkt de student tijdens de studie. Of tijdens delen van de studie. Het werk is daarbij een deel van de opleiding, het 'beroepsdeel'. Het levert credits op, als de student een goede beoordeling krijgt.

De opbouw van het onderwijsprogramma en de inhoud van de onderwijseenheden kunnen tussen de vormen verschillen. Maar de eindkwalificaties (leeruitkomsten) die de student uiteindelijk heeft behaald en de totale studielast zijn voor alle vormen hetzelfde.

Voltijdse vorm

15. Varianten in de opleiding

Opleidingen kunnen varianten hebben. De varianten voor de opleiding B Landscape and Environment Management zijn:

De opleiding kent geen varianten.

De opleiding neemt niet deel aan het experiment flexibel onderwijs.

De opbouw van het onderwijsprogramma en de inhoud van de onderwijseenheden kunnen tussen de varianten verschillen. Maar de eindkwalificaties (leeruitkomsten) die de student uiteindelijk heeft behaald, zijn voor alle varianten gelijk.

16. Honoursprogramma

De opleiding biedt een honoursprogramma aan voor studenten die zich willen ontwikkelen tot excellente professionals. Excellente professionals bedenken in samenwerking met anderen innovatieve oplossingen die van praktische betekenis zijn voor de aanpak van maatschappelijk belangrijke vraagstukken.

Voor het honoursprogramma selecteert de opleiding de deelnemers op basis van selectiecriteria die van tevoren bekend zijn.

Als de student de opleiding inclusief een honoursprogramma afrondt, staat op het getuigschrift 'Honours Programme'. De inhoud van het programma staat in het diplomasupplement. Een diplomasupplement is een Engelstalig document waarin de belangrijkste gegevens staan over de opleiding die de student heeft gedaan en de resultaten die hij heeft behaald.

Ook is het gezamenlijke TOI/AFL Engelstalige honoursprogramma "Leadership & Innovation" beschikbaar voor LEM studenten die in jaar 2 zitten en het propedeusejaar in 1 jaar hebben afgerond met een gemiddeld cijfer van 7 of hoger. Bij de start van het 2e jaar krijgen deze studenten een uitnodiging voor een informatiesessie. Meer informatie over de inhoud van het programma kun je opvragen bij Cees Jeroen Bes (CeesJeroen.Bes@inholland.nl).

17. Aanvullend programma

De opleiding kent geen aanvullend programma.

18. Doorstroom van bachelor- naar masteropleiding

Heeft de bacheloropleiding een doorstroomprogramma naar een eigen master of een master van een andere opleiding of instelling?

De opleiding kent geen doorstroomprogramma naar een eigen master of een master van een andere instelling.

19. Doorstroom van Ad- naar bacheloropleiding (niet van toepassing voor bacheloropleiding)

Dit artikel is niet van toepassing op de bacheloropleiding. Voor de Ad-opleiding is een aparte OER.

Hoofdstuk 4. Inhoud, opbouw en evaluatie programma's

20. Onderwijsperioden en jaarprogramma

Het studiejaar bestaat uit vier onderwijsperioden van elk ongeveer tien weken. Het kan zijn dat er in de hoofdfase een vijfde periode is. Die loopt dan van midden juli tot eind augustus. In de hoofdfase kan een studiejaar ook bestaan uit twee onderwijsperioden van elk ongeveer twintig weken.

Zie de bijlage: Jaarprogramma's.

21. Programmaveroudering- en vernieuwing

De opleiding past het programma regelmatig aan. Het kan gaan om kleine en grote veranderingen. Kleine aanpassingen leiden niet tot nieuwe namen van onderwijseenheden of modules.

Bij deze opleiding is er het komend jaar sprake van kleine wijzigingen in onderwijsprogramma. Dit betreft een wijziging die niet leidt tot een vervaldatum of een naamsverandering van de onderwijseenheid of module.

In jaar 4 is gekozen voor een keuze uit 3 minors:

- Een minor bij de eigen opleiding, aangeboden in Delft.
- De minor Samenwerken aan de toekomstbestendige stad, waarbij samengewerkt wordt met meerdere opleidingen van Inholland.
- Een minor bij een andere opleiding, waarbij toestemming nodig is van de examencommissie.

22. Vervaldatum onderwijseenheden en modules

Bij grote veranderingen bepaalt de opleiding de vervaldatum. Dat is de datum waarop de onderwijseenheid of module, met de toetsen die daarbij horen, voor het laatst onderdeel is van het programma van de opleiding.

Als een module een vervaldatum heeft, vervalt de hele onderwijseenheid. Modules die bij die onderwijseenheid horen en niet zijn vervallen, worden ingedeeld in andere onderwijseenheden. Dat geldt ook voor de toetsuitslagen of vrijstellingen die bij de module horen. Die andere onderwijseenheid kan een bestaande of nieuwe onderwijseenheid zijn.

Wordt een module opnieuw ingedeeld bij een andere onderwijseenheid? Dan bepaalt de opleiding opnieuw hoe zwaar de toets weegt bij het bepalen van het eindcijfer van de onderwijseenheid. Kijk hiervoor ook bij artikel [127. Cijfer van een onderwijseenheid](#).

De opleiding heeft dit studiejaar geen onderwijseenheden met een vervaldatum.

23. Vervaldatum, overgangperiode en geldigheidsduur

De vervaldatum is de laatste dag van een studiejaar. We maken de vervaldatum op zijn laatst op de eerste dag van het volgende studiejaar bekend. Bij de vervaldatum neemt de opleiding, mede afhankelijk van het tijdstip van de bekendmaking van de vervaldatum, een overgangperiode op door er '+1 j.' of '+2 j.' aan toe te voegen.

Heeft een student al het onderwijs gevolgd dat is vervallen? Dan heeft hij binnen de overgangperiode recht op onderwijsaanbod op grond van het oude onderwijs ter voorbereiding op de toetsen die in deze periode worden aangeboden.

Slaagt een student binnen de overgangperiode niet in de afronding van de hele onderwijseenheid? Dan moet hij het onderwijs volgen en de toetsen maken die daarvoor in de plaats zijn gekomen.

niet van toepassing

Geldt er een vervaldatum met een overgangperiode? Dan kan het zijn dat de getoetste kennis of het getoetste inzicht aantoonbaar verouderd is. Of dat de getoetste vaardigheden aantoonbaar verouderd zijn. Als dat het geval is, staat dat bij de module of onderwijseenheid waar het om gaat.

Studenten die dat onderwijs al hadden afgerond, moeten er rekening mee houden dat het toetsresultaat korter geldig is. Kijk hiervoor ook bij artikel [146. Beperkte geldigheidsduur toets en vrijstelling](#) en verder.

Lukt het de student niet om de hele opleiding af te ronden binnen de geldigheidsduur die voor hem geldt? Dan moet hij toch nog het onderwijs volgen en de toetsen maken die daarvoor in de plaats zijn gekomen.

niet van toepassing

24. Evaluatie van het onderwijs

Het onderwijs wordt geevalueerd door middel van onderwijsevaluaties. De lijst met te evalueren onderdelen wordt vastgesteld door de curriculumcommissie. Daarnaast worden de afstudeerverslagen periodiek bekeken door de toetscommissie.

Door de kwaliteitscirkel wordt 2 keer per periode gekeken naar het onderwijs.

DEEL 4. TOELATING

Hoofdstuk 1. Toelating tot de propedeuse

25. Algemene regels toelating

De regels over toelating tot de propedeuse staan in de in- en [uitschrijfregels](#) van Hogeschool Inholland. Die regeling staat op de website en op Iris en wordt kort besproken in Hoofdstuk 2 van deze Onderwijsgids. Als de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) dat bepaalt, staan deze regels in de in- en uitschrijfregels. Dat geldt in elk geval voor:

- het toelatingsonderzoek;
- het onderzoek voor personen van 21 jaar en ouder die niet voldoen aan de toelatingseisen (21+-onderzoek);
- vooropleidings- en toelatingseisen voor studenten die niet uit een land in de zogenaamde Europese Economische Ruimte (EER) komen;
- de eisen bij inschrijving voor een opleiding die helemaal of voor een deel in de Engelse taal wordt gegeven.

niet van toepassing

26. Toelating na onderbroken inschrijving

Heeft de student de opleiding onderbroken omdat hij was uitgeschreven? Dan moet hij meteen als hij zich opnieuw inschrijft, aan de opleiding vragen te laten zien wat hij al heeft behaald en in hoeverre dit aansluit op het programma zoals dat geldt op het moment dat hij zich opnieuw inschrijft.

De opleiding laat de student schriftelijk weten welk extra onderwijs met toetsen hij moet volgen voor de aansluiting van de toetsen die hij heeft gehaald en de vrijstellingen die hij heeft. De student moet ook aan de andere regels voor in- en uitschrijving voldoen.

Inschrijven voor een opleiding die in afbouw is, is niet mogelijk.

27. Toelating tot een deeltijdse vorm

De opleiding heeft geen deeltijdse vorm.

28. Toelating tot een duale vorm en onderwijsarbeidsovereenkomst

De opleiding heeft geen duale vorm.

Hoofdstuk 2. Toelating tot de hoofdfase

29. Toelating tot het onderwijs en de toetsen van de hoofdfase met een propedeusegetuigschrift, behaald bij Inholland

Om toegelaten te worden tot de hoofdfase heeft de student een propedeusegetuigschrift van de opleiding of van een gemeenschappelijke propedeuse die ook voor de opleiding geldt, nodig. Daarbij kan de domeindirecteur bepalen dat de student niet wordt toegelaten tot een of meer afstudeerrichtingen of uitstroomprofielen. Meer hierover staat in artikel [38. Uitsluiting toegang afstudeerrichtingen of uitstroomprofielen](#).

Toelating tot de hoofdfase betekent dat de student normaal gesproken is toegelaten tot alle onderwijseenheden en toetsen. Maar voor sommige onderwijseenheden gelden extra voorwaarden voordat een student het onderwijs kan volgen of toetsen mag afleggen. De student moet aan die voorwaarden voldoen, voordat hij aan die onderwijseenheid kan meedoen.

De opleiding heeft goed nagedacht over de opbouw van het onderwijsprogramma en de volgorde van onderwijseenheden. Maar de student is niet verplicht om deze volgorde aan te houden.

30. Toelating tot de hoofdfase met propedeusegetuigschrift behaald bij andere hbo-instelling

Heeft de student het propedeusegetuigschrift bij een andere hbo-instelling gehaald? Dan beoordeelt de examencommissie voor welke onderwijseenheden de student vrijstelling krijgt en of hij meteen de hoofdfase mag doen.

De examencommissie beslist binnen 30 werkdagen nadat het verzoek compleet is ingediend.

31. Toelating tot onderwijs en toetsen hoofdfase zonder propedeusegetuigschrift

Heeft de student nog geen propedeusegetuigschrift en ook de BSA-norm niet gehaald? Dan kan hij toch onderwijseenheden uit de hoofdfase/het tweede jaar volgen. Gelden er bijzondere voorwaarden om een onderwijseenheid te volgen? Dan kan de student de onderwijseenheid alleen volgen als hij aan die voorwaarden voldoet.

31.a In- en doorstroomeisen voor onderwijseenheden uit het tweede jaar

Voor de volgende onderwijseenheid/ onderwijseenheden gelden de volgende voorwaarden voor toelating:

- stage jaar 3: zie artikel 35
- afstuderen jaar 4: zie artikel 36

Voor de keuzeonderwijseenheden van jaar 4 periode 1 en 2 is de voorwaarde: Stage jaar 3 met een voldoende afgerond. Wanneer stage niet is behaald: P + 40 EC uit jaar 2 behaald. De student dient tevens deelgenomen te hebben aan het vak onderzoeken in jaar 2. Er wordt hierbij alleen gekeken naar de reguliere kansen t/m blok 2.

Hoofdstuk 3. Overstappen

32. Overstappen tussen vormen en varianten

Overstappen tussen vormen en varianten binnen een opleiding is mogelijk. De student moet wel voldoen aan de voorwaarden voor toelating en inschrijving die gelden voor de vorm of variant waarnaar hij wil overstappen.

De examencommissie bepaalt hoe de toetsuitslagen en vrijstellingen die de student heeft, worden verwerkt in de vorm of variant waarnaar hij overstapt.

33. Overstappen tussen opleidingen die een gemeenschappelijke propedeuse hebben

Bij een gemeenschappelijke propedeuse worden studenten ingeschreven voor één opleiding. Daar worden de studieresultaten genoteerd.

Stapt een student over naar een andere opleiding met hetzelfde gemeenschappelijk propedeutisch examen voordat hij de propedeuse heeft gehaald? Dan houdt hij de resultaten en vrijstellingen van de propedeutische opleiding. Die gaan mee naar de nieuwe opleiding. Daarbij blijft de datum gelden waarop de student de resultaten heeft gehaald.

De student krijgt niet opnieuw een propedeusegetuigschrift voor de nieuwe opleiding als hij overstapt na het behalen van het propedeusegetuigschrift.

Een waarschuwing in het kader van het bindend studieadvies blijft gelden bij overstappen.

Heeft een student een bindend studieadvies gekregen voor een van de opleidingen die een gemeenschappelijk propedeutisch examen hebben? Dan kan hij niet overstappen naar een andere opleiding met hetzelfde propedeutisch examen.

34. Overstappen tussen Ad-opleiding en bacheloropleiding

Een student kan niet overstappen van een Ad-opleiding naar de bacheloropleiding.

niet van toepassing

Hoofdstuk 4. Toelating tot stage en afstudeerprogramma

35. Stage

Een student heeft toestemming van de opleiding nodig om te kunnen starten met een onderwijseenheid met een stage. De opleiding geeft de toestemming doordat de domeindirecteur of iemand namens hem de stageovereenkomst tekent.

Gelden er nog andere voorwaarden om mee te doen aan deze onderwijseenheden? Dan moet de student daar ook aan voldoen, voordat hij kan meedoen. De opleiding gaat coulant om met deze voorwaarden.

De voorwaarden voor deelname aan de stage jaar 3 zijn: propedeuse behaald, minimaal 40 EC van jaar 2 behaald en minimaal een 40 voor Onderzoeksopzet.

36. Afstudeerprogramma

De student heeft toestemming van de opleiding nodig om een onderwijseenheid die behoort tot het afstudeerprogramma te mogen doen. Het afstudeerprogramma bestaat uit onderwijseenheden met een of meerdere afstudeerproducten.

De voorwaarden voor deelname aan het afstuderen zijn: stage behaald, minimaal 180 EC behaald.

Hoofdstuk 5. Toelating tot keuzemogelijkheden, afstudeerrichting en uitstroomprofiel

37. Keuzemogelijkheden

In jaar 2 zijn de keuzemogelijkheden in blok 3 en 4:

- natuur & landschap 1 (30 EC),
- stad & milieu 1 (30 EC).

In jaar 3 zijn de keuzemogelijkheden in blok 3 en 4:

- natuur & landschap 2 (9 EC),
- stad & milieu 2 (9 EC).

In jaar 4 zijn de keuzemogelijkheden in blok 1 en 2:

- minor LEM jaar 4 Delft (30 EC),
- minor Samenwerken aan de toekomstbestendige stad (30 EC),
- minor bij een andere opleiding binnen Inholland of extern.

Voor de keuzeonderwijseenheden van jaar 4 periode 1 en 2 is de voorwaarde: Stage jaar 3 met een voldoende afgerond. Wanneer stage niet is behaald: P + 40 EC uit jaar 2 behaald. De student dient tevens deelgenomen te hebben aan het vak onderzoeken in jaar 2. Er wordt hierbij alleen gekeken naar de reguliere kansen t/m blok 2.

Aanvraag indienen bij de examencommissie voor het volgen van een minor buiten LEM, met toestemming van de coach.

38. Uitsluiting toegang afstudeerrichtingen of uitstroomprofielen

De student kiest een afstudeerrichting en uitstroomprofiel uit het aanbod van de eigen opleiding. Als de verschillen naar aard en inhoud van de afstudeerrichting of het uitstroomprofiel daartoe aanleiding geven, kan de domeindirecteur besluiten dat de student die afstudeerrichting of dat uitstroomprofiel niet mag doen.

Bij het besluit kijkt de domeindirecteur naar de studieresultaten, het programma dat de student heeft gevolgd of beide en de relatie daarvan met de inhoud van de afstudeerrichting of het uitstroomprofiel.

39. Deelname meerdere afstudeerrichtingen of uitstroomprofielen

Wil een student aan meer dan één afstudeerrichting of uitstroomprofiel meedoen? Dan moet hij van tevoren aan de examencommissie laten weten voor welke afstudeerrichting of welk uitstroomprofiel hij examen wil doen. De keuze voor één

afstudeerrichting komt op het getuigschrift. De andere keuze is extracurriculair. Dat wil zeggen dat de keuze niet bij de opleiding zelf hoort. Uitstroomprofielen worden niet op het getuigschrift vermeld. De onderwijseenheden die de student heeft gehaald, komen op de cijferlijst en het diplomasupplement.

Hoofdstuk 6. Toelating tot keuzeonderwijseenheden

40. Keuzemogelijkheden

zie artikel 37

41. Keuzepakket

Keuzeonderwijseenheden worden als pakket aangeboden omdat dit nodig is om de eindkwalificaties (leeruitkomsten) van de opleiding te bereiken. De student is verplicht om het hele pakket te kiezen.

De naam van een pakket komt alleen op de cijferlijst en het diplomasupplement, als de student het hele pakket heeft afgemaakt.

42. Vrijstelling en vervanging van keuzemogelijkheden

De student kan bij de examencommissie vrijstelling vragen, omdat hij bij een andere opleiding tentamens heeft gedaan. Hij moet dan eerst een keuze maken en dan de vrijstelling aanvragen. In [Hoofdstuk 18. Vrijstellingen](#), vooral bij artikel [160. Procedure vrijstelling en bewijsstukken](#), staat meer informatie over hoe een student een aanvraag moet doen en de reden van zijn aanvraag moet geven.

De student kan aan de examencommissie ook toestemming vragen voor andere onderwijseenheden die passen bij nationale en internationale mobiliteit, bijvoorbeeld study abroad. Het gaat dan om vervanging van onderwijseenheden, zoals dat staat in artikel [167. Verzoek tot vervanging](#) en verder.

43. Toestemming examencommissie voor keuzeonderwijseenheden

Kiest de student voor een keuzeonderwijseenheid die de eigen opleiding niet aanbiedt, binnen of buiten Inholland? Of bijvoorbeeld voor een study abroad? Dan moet hij eerst over zijn keuze overleg hebben met zijn studiebegeleider/coördinator internationalisering.

Daarna moet hij een verzoek doen aan de examencommissie. De student laat in dit verzoek weten:

- hoe de eindkwalificaties (leeruitkomsten) en het niveau van zijn keuze passen bij het profiel van zijn opleiding;
- hoe de relatie is tot de fase van de opleiding waarin hij die keuze maakt;
- hoe zijn keuze past bij zijn persoonlijke doelen.

De examencommissie beslist binnen vijftien werkdagen.

44. Wijziging van een gekozen keuzeonderwijseenheid

De student kan zijn keuze voor een keuzeonderwijseenheid veranderen tot op zijn laatst vijf weken voor het begin van de onderwijsperiode. Hij moet dan opnieuw de procedure volgen die in artikelen [42. Vrijstelling en vervanging van keuzemogelijkheden](#) en [43. Toestemming examencommissie voor keuzeonderwijseenheden](#) staat. Voor een study abroad kan deze termijn anders zijn in verband met het beleid van de gekozen onderwijsinstelling.

45. Extra keuzeonderwijseenheden

De student kan voor meer credits keuzeonderwijseenheden volgen dan bij het examenprogramma horen. Hij moet de examencommissie dan laten weten welke onderwijseenheden extracurriculair zijn. Die horen dan dus niet bij het examen.

Studenten die hiervoor kiezen, wordt aangeraden bij de volgorde van de onderwijseenheden rekening te houden met wat in de artikelen [175. Getuigschrift](#) en [177. Uitstel uitreiking getuigschrift](#) staat. Die artikelen gaan over het moment van uitreiken van het getuigschrift en het uitstel van de uitreiking.

DEEL 5. AANMELDING VOOR ONDERWIJS

Hoofdstuk 1. Aanmelding voor onderwijseenheden van het basisprogramma

46. Aanmelding onderwijseenheden

Een student hoeft zich niet aan te melden om onderwijseenheden van het basisprogramma te volgen. Aanmelding is wel verplicht als dat nodig is voor de organisatie van het onderwijs, bijvoorbeeld bij excursies. Als aanmelding verplicht is, staat dat bij de beschrijving van de onderwijseenheid.

De student ontvangt zo snel mogelijk bericht of hij de onderwijseenheden kan volgen waarvoor hij zich heeft aangemeld. Hij ontvangt dat bericht op het laatst twee weken voor de onderwijseenheid start.

Als er meer aanmelders dan plaatsen zijn, worden de studenten geplaatst in de volgorde van aanmelding. Daarbij hebben studenten voor wie het onderwijs een vast onderdeel vormt van hun basisprogramma voorrang boven studenten voor wie dit niet het geval is.

De studenten die niet geplaatst kunnen worden, wordt een andere keuze aangeboden.

Hoofdstuk 2. Aanmelding en plaatsing voor keuzeonderwijseenheden

47. Aanmelding

De student moet zich op tijd aanmelden om keuzeonderwijseenheden te volgen.

In de informatie over keuzeonderwijseenheden staat hoe en wanneer studenten zich kunnen aanmelden.

Is een minimaal aantal studenten nodig om een keuzeonderwijseenheid te laten doorgaan? Dan wordt dat van tevoren bekend gemaakt. Ook als een maximaal aantal studenten kan meedoen, wordt dit van tevoren meegedeeld.

Was een student eerder toegelaten tot de keuzeonderwijseenheid, maar is hij er toen niet aan begonnen? Dan meldt hij zich opnieuw aan. Bij de motivatie zegt hij: eerder toegelaten.

48. Plaatsing

De student die zich op tijd en op de goede manier heeft aangemeld voor keuzeonderwijseenheden, wordt geplaatst. Dat geldt niet als er te veel of te weinig aanmeldingen zijn. Voor Study Abroad gelden andere richtlijnen voor plaatsing. Kijk hiervoor in de studiehandleiding Study Abroad, in [31.a In- en doorstroomseisen voor onderwijseenheden uit het tweede jaar](#), [37. Keuzemogelijkheden](#) of artikel [40. Keuzemogelijkheden](#).

Op zijn laatst zes weken voor het begin van de onderwijsperiode krijgt de student bericht of hij geplaatst is. Als hij niet geplaatst is, wordt de reden daarvoor meegedeeld. Ook wordt bekend gemaakt hoe en binnen welke periode de student een nieuwe keuze kan maken.

Let op: plaatsing is niet altijd genoeg om te mogen meedoen aan het onderwijs. Gelden er naast plaatsing nog andere voorwaarden om aan de onderwijseenheid te mogen meedoen? Dan moet de student daaraan ook voldoen.

49. Te weinig aanmeldingen

Zijn er minder aanmeldingen dan het minimumaantal? Dan kan de domeindirecteur die verantwoordelijk is voor die keuzeonderwijseenheid, besluiten om het onderwijs niet te laten doorgaan. In dat geval biedt hij studenten die zich hebben aangemeld een of meer andere mogelijkheden aan. Daarbij hoort, als dat mogelijk is, een aanbod om hetzelfde onderwijs of onderwijs dat erop lijkt op een andere locatie te volgen.

50. Te veel aanmeldingen

Als er te veel aanmeldingen zijn, worden de studenten geplaatst op volgorde van aanmelding. Daarbij hebben aanmeldingen voor

keuzevakken voorrang die niet extracurriculair zijn. Kijk hiervoor bij artikel [45. Extra keuzeonderwijseenheden](#). De domeindirecteur biedt de studenten die niet geplaatst zijn een of meer andere mogelijkheden aan. Dat kan ook het aanbod zijn om hetzelfde onderwijs of onderwijs dat erop lijkt op een andere locatie te volgen.

Voor Study Abroad gelden andere richtlijnen voor plaatsing. Kijk hiervoor in de studiehandleiding Study Abroad, in [31.a In- en doorstroomeisen voor onderwijseenheden uit het tweede jaar](#), [37. Keuzemogelijkheden](#) of artikel [40. Keuzemogelijkheden](#)

DEEL 6. STUDIEBEGELEIDING

Hoofdstuk 1. Studiebegeleiding

51. Verplicht onderdeel opleiding voor iedereen

Elke student krijgt studiebegeleiding en heeft een studiebegeleider.

Studiebegeleiding is een verplicht onderdeel van de opleiding. Het sluit aan bij de studiefase van de student. Daarnaast is het mogelijk advies en begeleiding met betrekking tot persoonlijke omstandigheden te krijgen, kijk hiervoor op de pagina van de [studentendecanen](#) op Iris.

52. Inhoud studiebegeleiding

Studiebegeleiding is ten minste:

- begeleiding bij de keuzes tijdens de studie;
- de studievoortgang;
- informeren naar de gevolgen van de coronamaatregelen;
- het studieadvies.

De student kan zijn studievoortgang digitaal bekijken.

Elke student heeft tijdens zijn opleiding een studieloopbaanbegeleider.

Hoofdstuk 2. Vastlegging gegevens in het kader van studiebegeleiding

53. Vastlegging gegevens studiebegeleiding

De studiebegeleider legt voor elke student de afspraken vast die tijdens de studiebegeleidingsgesprekken zijn gemaakt. Voor studenten die een functiebeperking hebben, legt de studiebegeleider ook de afspraken vast die daarover zijn gemaakt. Datzelfde geldt voor afspraken met studenten die aan een erkende topsport doen.

Als de student daarom vraagt krijgt hij een kopie van de afspraken. Kijk voor een functiebeperking verder in artikel [107. Functiebeperking](#) en voor een erkende topsporter in artikel [66. Aangepaste normen topsporter](#) en hoofdstuk 2 van deze Onderwijsgids.

De student heeft het recht om te zien wat over hem is vastgelegd.

DEEL 7. STUDIEADVIES EN BINDEND STUDIEADVIES

Vooralsnog geldt dit deel van de OER onverkort. Het is mogelijk dat de ontwikkelingen in de komende maanden aanleiding zullen geven om de bepalingen rondom de BSA aan te passen. Een dergelijke aanpassing zal leiden tot een addendum bij deze OER.

Hoofdstuk 1. Studieadvies

54. Inhoud studieadvies

Aan het eind van het eerste jaar van inschrijving voor de propedeutische fase van de bacheloropleiding of voor de Ad-opleiding, ontvangt de student van de domeindirecteur schriftelijk een positief of een uitgesteld advies over doorgaan met de studie binnen of buiten de opleiding. Het advies is gebaseerd op de toetsresultaten die zijn opgeslagen in het Peoplesoft-studievolgsysteem.

Als dat nodig is, staat er in het advies een waarschuwing of een afwijzing. Meer informatie over een waarschuwing staat in artikel [77. Waarschuwing](#), meer informatie over een afwijzing in de artikelen [56. Kwantitatieve norm](#) tot en met 63.

Het studieadvies geldt voor alle vormen en varianten van de opleiding. Stapt de student over van de ene vorm (variant) naar de andere en verschillen de programma's? Dan past de domeindirecteur het advies na de overstap aan als dat nodig is.

55. Tijdstip van het uitbrengen van studieadvies

De student uit cohort 2020-2021 die in september is ingeschreven, ontvangt op zijn laatst op 31 juli 2022 het studieadvies. De student uit cohort 2021-2022 krijgt het advies op zijn laatst op 31 juli 2023. Een student die hoort bij de februari-instroom uit cohort 2020-2021, ontvangt op zijn laatst op 1 maart 2023 het studieadvies. Dit is een advies over de eerste 24 maanden van de studie, dus tot en met 31 januari.

Is de student op een ander moment dan 1 september of 1 februari ingeschreven? Dan ontvangt hij het studieadvies:

- op zijn laatst op 31 juli 2022 voor cohort 2020-2021 en op 31 juli 2023 voor cohort 2021-2022 als hij in de septemberinstroom is ingestapt;
- op zijn laatst op 1 maart 2023 voor cohort 2020-2021 en op 1 maart 2024 voor cohort 2021-2022 als hij in de februari-instroom is ingestapt.

De norm voor dit advies staat in artikel [67. Afwijkende norm tussentijdse instromer](#).

Hoofdstuk 2. Bindend studieadvies in het eerste jaar van inschrijving

56. Kwantitatieve norm

a. Hoogte kwantitatieve norm

De student moet aan het einde van het eerste jaar tenminste 50 van de 60 credits van de propedeutische fase hebben behaald. Als student minstens 45 credits heeft behaald, waarvan 30 credits in periode 3 en 4, dan is de kwantitatieve norm behaald. Let op: dit is een pilot.

b. Kwantitatieve norm in geval van vrijstellingen

Heeft een student vrijstellingen gekregen voor de toetsen van een of meer onderwijseenheden? Dan is de kwantitatieve norm 84% (50/60) van het aantal credits dat nog overblijft in de propedeutische fase. Deze regel geldt ook voor het versnelde programma voor vwo'ers.

Heeft de opleiding een lagere kwantitatieve norm dan 50 studiepunten? Dan vermenigvuldigen we het aantal credits dat nog

overblijft, met n/60. Daarbij is n het aantal credits van de norm.

57. Kwalitatieve norm

De opleiding heeft een of meerdere kwalitatieve normen. De student moet aan het einde van het eerste jaar van inschrijving zijn geslaagd voor alle onderwijseenheden die onder deze norm(en) vallen. De opleiding heeft de volgende kwalitatieve norm(en) voor het bindend studieadvies:

58. Verstrekking bindend studieadvies

Een student moet aan het einde van het eerste jaar van inschrijving voldoen aan de kwantitatieve norm. Als de opleiding een kwalitatieve norm heeft, moet de student ook aan die norm voldoen. Heeft de student de norm aan het einde van het eerste jaar behaald? Dan krijgt hij een positief studieadvies. Haalt student de norm aan het einde van het eerste studiejaar niet, dan wordt de verstrekking van het bindend studieadvies uitgesteld. De student (uit cohort 2021-2022) krijgt dan de mogelijkheid tot 31 juli 2023 (septemberinstroom) of 1 maart 2024 (februari-instroom) om te voldoen aan de norm zoals gesteld in artikel 61. Hiervoor is geen advies van de studentendecaan nodig.

59. Bindend studieadvies en persoonlijke omstandigheden

De domeindirecteur geeft geen bindend studieadvies als de student de norm voor het bindend studieadvies niet heeft kunnen behalen door aangetoonde persoonlijke omstandigheden. De procedure voor het aantonen van persoonlijke omstandigheden staat in artikelen [82. Persoonlijke omstandigheden](#) en [85. Definitie persoonlijke omstandigheden](#).

Gaat het om een opleiding die een kwalitatieve norm heeft bepaald? En heeft de student de kwalitatieve norm niet gehaald? En waren de persoonlijke omstandigheden waardoor de student de kwantitatieve norm niet kon halen, geen reden om de kwalitatieve norm niet te halen? Dan geeft de domeindirecteur altijd een negatief bindend studieadvies.

60. Bindend studieadvies en overstap uit de versnelde variant

De opleiding kent geen versnelde variant.

Hoofdstuk 3. Bindend studieadvies na het eerste jaar van inschrijving

61. Norm bindend studieadvies na het eerste jaar

Voldeed een student aan het einde van het eerste jaar niet aan de minimumnorm (kwantitatief en eventueel kwalitatief)? En is het verstrekken van het bindend studieadvies uitgesteld? Dan moet hij tijdens of aan het einde van het tweede jaar van inschrijving of de gegeven termijnstelling zijn geslaagd voor het hele programma van het eerste jaar.

Dit geldt voor studenten:

- aan wie in studiejaar 2020-2021 als gevolg van de coronamaatregelen uitstel is gegeven tot 31 juli 2022 (1 maart 2023 voor de februari-instroom) voor het behalen van de minimumnorm;
- aan wie vóór studiejaar 2020-2021 door persoonlijke omstandigheden geen bindend studieadvies gegeven kon worden;
- die geen bindend studieadvies kregen omdat hun inschrijving is onderbroken. Kijk ook bij artikel [69. Bindend studieadvies na onderbreking inschrijving](#);

62. Moment afgifte bindend studieadvies na het eerste jaar

De domeindirecteur geeft een negatief bindend studieadvies, wanneer hij heeft bepaald dat de student niet meer kan slagen voor de rest van het programma van het eerste jaar binnen de tijd die hij heeft gekregen.

De domeindirecteur geeft geen negatief bindend studieadvies als er sprake is van persoonlijke omstandigheden; kijk ook bij artikel [82. Persoonlijke omstandigheden](#), het is noodzakelijk dat de studentendecaan een advies uitbrengt.

De domeindirecteur geeft een positief advies als de toetsresultaten van het programma na het eerste jaar duidelijk wijzen op geschiktheid van de student.

63. Verlenging van de termijn

Het is mogelijk dat de student door persoonlijke omstandigheden tijdens of aan het einde van het tweede jaar van inschrijving

geen bindend studieadvies krijgt, maar opnieuw een waarschuwing met een termijn. Blijkt daarna dat hij niet binnen die termijn aan de norm kan voldoen? Dan geeft de domeindirecteur toch nog een bindend studieadvies aan het eind van de periode die in de brief staat. Zijn er dan weer persoonlijke omstandigheden? Dan kijkt de domeindirecteur opnieuw hoe zwaar die zijn. Kijk ook bij artikel [82. Persoonlijke omstandigheden](#).

Hoofdstuk 4. Gevolgen bindend studieadvies en moment einde inschrijving

64. Beëindiging inschrijving

Een student die een bindend studieadvies van Inholland heeft ontvangen, mag niet verder met de opleiding. Zijn inschrijving wordt beëindigd.

65. Moment einde inschrijving

Als het bindend studieadvies na 1 juni is gegeven, eindigt de inschrijving op 31 augustus.

Als het bindend studieadvies eerder in het studiejaar is gegeven, wordt de inschrijving beëindigd op het moment direct na afloop van de laatste dag van de maand waarin het bindend studieadvies is verzonden. Zijn er nog maar een paar dagen tussen de verzending en de laatste dag van de maand, dan wordt de inschrijving een maand later beëindigd.

Hoofdstuk 5. Bijzondere gevallen en bindend studieadvies

66. Aangepaste normen topsporter

Een topsporter is een student die voldoet aan de voorwaarden die in de regeling profileringsfonds staan. Die regeling staat in deze Onderwijsgids, in hoofdstuk 3.3.

In aanvulling op de bepaling van artikel 85 h kan de domeindirecteur afspraken met een topsporter maken over aangepaste normen voor het eerste jaar van inschrijving. Dat gebeurt zo snel mogelijk na de inschrijving. De domeindirecteur stuurt de student een brief met de afspraken. De domeindirecteur kan iemand aanwijzen die de afspraken maakt en naar de student stuurt.

67. Afwijkende norm tussentijdse instroomer

Niet van toepassing

Kwantitatieve norm

De domeindirecteur bepaalt welke credits de student bij tussentijdse instroom niet kan halen door het programma van het onderwijs en de toetsen. Dit aantal wordt afgetrokken van de studielast van het eerste jaar. (De studielast van het eerste jaar is 60 credits voor het normale programma en 45 voor de versnelde variant.) De student moet in het eerste jaar van inschrijving 84% van het verschil halen. We ronden dat aantal naar boven af.

Heeft de student vrijstellingen? Dan berekenen we het percentage over het totaal aantal credits min het aantal credits van de onderwijseenheden waarvoor de student vrijstelling heeft en min het aantal credits dat de student niet kan halen door het programma van onderwijs en toetsen. Ook hier ronden we naar boven af.

Kwalitatieve norm

Als er een kwalitatieve norm is, halen we daar het aantal credits af van de onderwijseenheden die bij de norm horen en die de student niet kan halen door de tussentijdse instroom.

De domeindirecteur bepaalt kort na de instroom wat de kwantitatieve en kwalitatieve norm zijn. Hij heeft daarover eerst overleg met de student. De domeindirecteur stuurt de student een brief met de normen.

68. Bindend studieadvies en overstap naar een andere opleiding

Als een student naar een andere bacheloropleiding of Ad-opleiding overstapt, gelden voor die opleiding opnieuw de regels voor het bindend studieadvies.

Let op! Een student kan na een bindend studieadvies niet overstappen naar een opleiding met hetzelfde propedeutisch examen. Het is ook niet mogelijk om na een bindend studieadvies over te stappen van een Ad-opleiding naar een bacheloropleiding (of omgekeerd) met hetzelfde propedeutisch examen. De normen voor het bindend studieadvies staan in artikel [56. Kwantitatieve norm](#) en artikel [57. Kwalitatieve norm](#) beschreven.

De student kan credits die hij in de oude opleiding heeft gehaald, na een bindend studieadvies niet meenemen naar de nieuwe opleiding. Wel kan hij bij de examencommissie vrijstelling vragen voor toetsen als hij aan de voorwaarden daarvoor voldoet. Kijk ook bij de artikelen [155. Vrijstelling van toetsen](#) tot en met [162. Afzien aanvullend onderzoek](#).

69. Bindend studieadvies na onderbreking inschrijving

Heeft de student zich binnen twee maanden na inschrijving uitgeschreven? En schrijft hij zich in een volgend studiejaar opnieuw in voor dezelfde opleiding? Dan gelden dezelfde regels over waarschuwing en bindend studieadvies als voor studenten die zich voor de eerste keer inschrijven voor de opleiding.

Heeft een student van de septemberinstroom de inschrijving beëindigd, voordat hij een bindend studieadvies heeft gekregen? En schrijft hij zich in een volgend studiejaar weer in? Dan is voor hem de norm voor het bindend studieadvies, dat hij in dat jaar het propedeutisch examen moet halen. De student ontvangt bij inschrijving een waarschuwing waarin dit staat.

Heeft een student uit de februari-instroom de inschrijving voor september van dat jaar beëindigd? En schrijft hij zich per 1 september opnieuw in bij dezelfde opleiding? Dan blijven voor hem normaal gesproken dezelfde regels gelden voor de waarschuwing en het bindend studieadvies. Daarbij kan in individuele gevallen de kwantitatieve norm worden aangepast. Als dat het geval is, staat dat in de waarschuwing die de student bij herinschrijving ontvangt.

Wordt de student tussentijds uitgeschreven? En was de BSA-norm voor de student ook zonder uitschrijving niet meer haalbaar, zonder dat er sprake was van persoonlijke omstandigheden als opgenomen in artikel [85. Definitie persoonlijke omstandigheden](#)? Dan volgt een bindend studieadvies.

De regels in dit artikel gelden ook als de student zich opnieuw inschrijft voor opleidingen die hetzelfde propedeutisch examen hebben als de opleiding waarvoor hij eerder was ingeschreven.

Hoofdstuk 6. Studievoortgang en internationale studenten

70. Studenten op wie deze regels betrekking hebben

De regels over de studievoortgang in de volgende artikelen (tot en met artikel [75](#)) gelden voor studenten die:

1. niet uit een lidstaat van de [EER](#) of Zwitserland komen (dit zijn studenten die een verblijfsvergunning nodig hebben)
2. én vallen onder de 'Gedragscode internationale student in het Nederlands hoger onderwijs'.

Deze regels komen bovenop:

- de regels over studievoortgang, studieadvies en bindend studieadvies in deze OER;
- de studievoortgangseisen voor studenten die op basis van het profileringsfonds een kennisbeurs van de hogeschool ontvangen.

71. Criteria

Een student heeft volgens de Gedragscode voldoende studievoortgang gehaald als hij elk studiejaar:

- minimaal 15 credits heeft gehaald door mee te doen aan toetsen in de eerste twee onderwijsperiodes;
- minimaal 30 credits heeft gehaald in het hele studiejaar.

72. Procedure na tweede en vierde onderwijsperiode

De domeindirecteur bepaalt twee keer per jaar de studievoortgang:

- na afloop van de tweede onderwijsperiode;
- na afloop van de vierde onderwijsperiode.

Heeft de student een studieachterstand na de tweede onderwijsperiode en bij het einde van het studiejaar? Dan bespreekt de studiebegeleider dat met de student. Zijn er bijzondere omstandigheden die in artikel [86. Andere bijzondere](#)

[omstandigheden](#) staan? Dan maakt de studiebegeleider een redelijke afspraak met de student om de studieachterstand zo snel mogelijk in te lopen. De student is verplicht zich aan die afspraken te houden.

73. Procedure na afloop studiejaar

Ziet de domeindirecteur na afloop van het studiejaar dat de student helemaal geen onderwijs meer volgt? Of dat hij niet goed genoeg is voor het niveau van de opleiding? Dan meldt de hogeschool de student binnen een maand af bij de Immigratie en Naturalisatiedienst (IND). Na afloop van het studiejaar is altijd eind juli/augustus, ook voor een februari-instromer. Haalt de student niet de voortgangsnorm die voor hem geldt? Dan is dat genoeg om te bepalen dat hij niet goed genoeg is voor het niveau van de opleiding. Dit geldt niet als de studiebegeleider met de student de afspraak heeft gemaakt die in artikel 72 wordt genoemd. De domeindirecteur laat de student in een brief zijn besluit weten over de bijzondere omstandigheden in relatie tot het niet voldoen aan de norm. De domeindirecteur zet de reden daarvoor in de brief. Hij laat in de brief ook weten hoe de student bezwaar kan maken.

74. Maximaal eenmaal melding achterwege laten, melding in coronatijd

Gaat het om dezelfde bijzondere omstandigheden? Dan kan maar een keer in de hele periode dat de internationale student bij de hogeschool staat ingeschreven een melding bij de IND worden gedaan over onvoldoende studievoortgang. De centrale studentenadministratie doet de afmelding namens de domeindirecteur.

Internationale studenten kunnen vanwege corona(maatregelen) studievertraging oplopen, met als gevolg dat zij niet tijdig het aantal studiepunten kunnen behalen dat is vereist om de verblijfsvergunning te behouden. Als onderdeel van de administratie- en bewaarplicht, moet de instelling de studievoortgang van buitenlandse studenten met een verblijfsvergunning registreren, en onvoldoende studievoortgang melden bij de IND. Melding is niet vereist wanneer sprake is van een verschoonbare reden voor de vertraging. Studievertraging als gevolg van corona kan een reden zijn tot verschoonbaarheid van de studievertraging. Deze mogelijkheid tot verschoning geldt voor internationale studenten die in het studiejaar 2019-2020, 2020-2021 en 2021-2022 onvoldoende studievoortgang hebben gemaakt. Van belang daarbij is dat er voor de student geen mogelijkheid was om onderwijs te volgen. In die situatie is sprake van onstudeerbaarheid. Dat is niet het geval indien er aan de student alternatieven worden aangeboden om onderwijs te volgen en de student in staat wordt gesteld voldoende studiepunten te behalen. Een student kan eenmaal gebruik maken van de verschoonbare reden.

75. Registratie

De domeindirecteur registreert:

- de onvoldoende studievoortgang;
- de persoonlijke omstandigheden;
- het feit dat geen afmelding heeft plaatsgevonden.

Hoofdstuk 7. Procedure uitbrengen bindend studieadvies

76. Geen bindend studieadvies zonder voorafgaande waarschuwing

De domeindirecteur moet de student eerst schriftelijk waarschuwen, voordat een bindend studieadvies kan worden gegeven.

77. Waarschuwing

Heeft een student in het eerste jaar van inschrijving of tweede jaar van inschrijving (bij uitstel van het studieadvies in verband met coronamaatregelen) voor de propedeutische fase een studieachterstand? En moet hij er daarom rekening mee houden dat hij een bindend studieadvies krijgt? Dan krijgt hij een waarschuwing van de directeur. De waarschuwing wordt schriftelijk verzonden.

78. Tijdstip verzending waarschuwing

De directeur stuurt in het eerste jaar (of tweede jaar bij uitstel van het studieadvies in verband met coronamaatregelen) de waarschuwing tijdens de onderwijsperiode, waarin hij de achterstand ziet. Of zo snel mogelijk na afloop van die onderwijsperiode.

Ziet de directeur een achterstand pas in de vierde onderwijsperiode? En kan hij geen waarschuwing meer geven met het oog op herkansingen aan het slot van diezelfde periode? Dan krijgt de student de waarschuwing dat hij in het tweede jaar van inschrijving moet zijn geslaagd voor het hele programma van het eerste jaar. De waarschuwing is een onderdeel van het studieadvies.

Heeft een student door persoonlijke omstandigheden niet kunnen voldoen aan de norm om geen bindend studieadvies te krijgen? Dan krijgt hij een waarschuwing dat hij tijdens of aan het einde van het tweede jaar moet zijn geslaagd voor de propedeuse. De waarschuwing is een onderdeel van het studieadvies.

79. Inhoud van de waarschuwing

In de waarschuwing staat het totaal aantal credits dat de student moet halen. In de waarschuwing staat ook de datum waarvoor hij die credits moet hebben gehaald.

Daarbij houden we rekening met de periode waarin het onderwijs van die onderwijseenheden wordt gegeven en de momenten waarop de toetsen zijn. Daarbij geldt de regel dat er twee toetsgelegenheden per studiejaar zijn, behalve als een van de uitzonderingen uit artikel [96. Aantal toetsgelegenheden per studiejaar](#) geldt.

Krijgt de student daarna door persoonlijke omstandigheden opnieuw een termijn? Dan geldt die alleen voor de eerste toetsgelegenheid van de onderwijseenheden die nog openstaan.

80. Bereik van de waarschuwing

De waarschuwing geldt voor alle vormen en varianten van de opleiding.

Bij een gemeenschappelijke propedeuse geldt de waarschuwing voor alle opleidingen waarvoor het propedeutische examen hetzelfde is.

Als de opleiding op meer locaties wordt gegeven, geldt de waarschuwing voor alle locaties.

Stapt de student echt over naar een andere vorm, variant of locatie? En is het programma daarvan anders? Dan kan de waarschuwing aangepast worden als dat nodig is. Bij zo'n aanpassing tijdens het eerste jaar van inschrijving wordt alleen de norm aangepast.

81. Waarschuwing bij opnieuw inschrijven na eerdere uitschrijving

Heeft een student geen waarschuwing ontvangen omdat hij zich al had uitgeschreven? En schrijft hij zich opnieuw in bij dezelfde opleiding of bij een opleiding met hetzelfde propedeutisch examen? Dan ontvangt de student de waarschuwing zo snel mogelijk nadat hij opnieuw is ingeschreven.

Bij de waarschuwing gelden de normen van het 'bindend studieadvies na onderbreking inschrijving, waar artikel [69. Bindend studieadvies na onderbreking inschrijving](#) over gaat.

82. Persoonlijke omstandigheden

Het kan zijn dat de student studievertraging heeft door persoonlijke omstandigheden. Wat die zijn staat in artikel 85. De domeindirecteur betreft eventuele persoonlijke omstandigheden bij zijn beslissing over het uitbrengen van het bindend studieadvies. Dat kan alleen als het hem bekend is dat er persoonlijke omstandigheden zijn. Daarom is het noodzakelijk dat de student persoonlijke omstandigheden bij de studentendecaan meldt. De domeindirecteur vraagt in alle gevallen het studentendecanaat advies alvorens over te gaan tot het uitbrengen van een bindend studieadvies. De studentendecaan adviseert schriftelijk. In het advies bespreekt de studentendecaan:

- of student persoonlijke omstandigheden als bedoeld in artikel [85. Definitie persoonlijke omstandigheden](#) heeft gemeld;
- zo ja, of student de persoonlijke omstandigheden heeft aangetoond;
- of er, volgens de studentendecaan, een relatie bestaat tussen de persoonlijke omstandigheden en de studievertraging van student;
- indien mogelijk, voor hoeveel credits student studievertraging heeft opgelopen door de persoonlijke omstandigheden en/of op welke periodes of vakken het betrekking heeft.

De studentendecaan verstuurt het advies naar de domeindirecteur en naar de student. De domeindirecteur raadpleegt ook de studiebegeleider over de studievoortgang en de relatie met de persoonlijke omstandigheden.

83. Horen

Voordat een bindend studieadvies wordt gegeven, kan de student zijn verhaal vertellen aan de domeindirecteur of aan iemand anders die namens de domeindirecteur naar de student luistert. In dit gesprek wordt in ieder geval besproken of het overzicht van de behaalde studieresultaten klopt. Beiden kijken in dit gesprek ook of de persoonlijke omstandigheden moeten meetellen.

Gaat de student niet in op de uitnodiging voor een gesprek? Dan wordt dat in zijn studentendossier genoteerd.

Hoofdstuk 8 Verzoek tot opheffing van het bindend studieadvies

84. Opheffing

Een student die een bindend studieadvies heeft gekregen, kan de domeindirecteur vragen om nog een keer naar de afwijzing te kijken.

Hij kan dat op zijn vroegst doen twaalf maanden na de datum waarop de inschrijving door het bindend studieadvies is beëindigd. De student moet bij het verzoek aannemelijk maken dat hij nu de opleiding wel met succes kan volgen en afmaken. Dat kan student aantonen met (studie)activiteiten die hij heeft uitgevoerd na het beëindigen van de opleiding.

De domeindirecteur kijkt niet opnieuw naar de afwijzing als de opleiding in afbouw of beëindigd is.

Hoofdstuk 9. Bijzondere en persoonlijke omstandigheden en studievoortgang

85. Definitie persoonlijke omstandigheden

Dit zijn de persoonlijke omstandigheden die een rol kunnen spelen bij de beslissing om een bindend studieadvies te geven zoals dat staat in artikel [82. Persoonlijke omstandigheden](#):

- a. ziekte van de student;
- b. lichamelijke, zintuiglijke of andere functiestoornis van de student;
- c. zwangerschap van de studente;
- d. bijzondere familieomstandigheden;
- e. het lidmaatschap van een medezeggenschapsraad, deelraad, studentencommissie of opleidingscommissie van de hogeschool;
- f. het lidmaatschap van een accreditatiecommissie bedoeld in hoofdstuk 5a van de WHW;
- g. het lidmaatschap van het bestuur van een studentenorganisatie of andere activiteit op bestuurlijk gebied, die worden uitgelegd in artikel 2, lid 3 van de *regeling profileringsfonds*; die regeling staat in de Onderwijsgids;
- h. het beoefenen van erkende topsport, zie ook artikel [66. Aangepaste normen topsporter](#);
- i. andere persoonlijke omstandigheden dan die bij a tot en met h zijn vermeld, die als het bestuur van de hogeschool deze niet zou meewegen, zouden leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

86. Andere bijzondere omstandigheden

Daarnaast gelden nog de volgende bepalingen over de studievoortgang van de internationale student (artikelen [70. Studenten op wie deze regels betrekking hebben](#) tot en met [75. Registratie](#)) en de geldigheidsduur van resultaten (artikelen [146. Beperkte geldigheidsduur toets en vrijstelling](#) tot en met [148. Verlenging geldigheidsduur door examencommissie](#)):

1. een onvoldoende studeerbare opleiding;
2. activiteiten op maatschappelijk gebied.

Er kan ook sprake zijn van een vorm van studievertraging waarvoor de student financiële hulp heeft gekregen op grond van een van de financiële regelingen voor studenten, zoals opgenomen in hoofdstuk 3 van deze Onderwijsgids.

87. Procedure vaststelling bijzondere en persoonlijke omstandigheden

a. *Zo snel mogelijk melden bij de studentendecaan*

Geldt voor de student een omstandigheid die in artikel [85. Definitie persoonlijke omstandigheden](#) of [86. Andere bijzondere omstandigheden](#) staat? En kan die leiden tot studievertraging? Dan laat hij dat zo snel mogelijk aan een studentendecaan weten. Daarbij vertelt hij:

- voor welke periode de omstandigheid geldt of gold;

- wat de omstandigheid is en hoe ernstig die is; de student laat bewijzen zien;
- in hoeverre hij niet aan het onderwijs of toetsen kan of kon meedoen.

Alle contacten met studenten worden genoteerd in het registratiesysteem van de studentendecaan. Als een student dat wil kan hij een kopie krijgen van wat er over deze contacten in het systeem staat.

b. Opstellen 'verklaring studentendecaan'

De studentendecaan maakt een 'Verklaring studentendecaan' als:

- de student heeft bewezen dat de persoonlijke of bijzondere omstandigheid van toepassing zijn;
- en de studentendecaan heeft bepaald dat de student studievertraging heeft door die omstandigheid, of naar verwachting zal hebben.

In deze verklaring staan de datum van het eerste gesprek over de omstandigheid en de punten die bij a worden genoemd.

Daarnaast kan de studentendecaan opmerkingen, adviezen en afspraken opnemen voor de student zelf of voor bespreking met de studiebegeleider.

Sommige omstandigheden zijn vertrouwelijk. Daarom spreekt de studentendecaan met de student af wat daarover in de verklaring komt.

c. Bespreking met studiebegeleider en aanpassing studieplan

De student laat de Verklaring studentendecaan aan zijn studiebegeleider zien. Hij bespreekt met hem de studievertraging en het advies als hij dat heeft gekregen. De student past daarna zijn studieplan aan. De bespreking en aanpassing van het studieplan gebeuren zo snel mogelijk na het gesprek met de studentendecaan.

Met internationale studenten voor wie dit geldt, praat de studiebegeleider ook over de voortgangseis voor de IND. Kijk ook in artikel [73. Procedure na afloop studiejaar](#).

d. Verzoek bijzondere voorzieningen

Op grond van bijzondere omstandigheden kan een student met een verklaring of advies van de studentendecaan bijzondere voorzieningen aanvragen bij de examencommissie, de opleiding, of de service-organisatie.

88. Vertrouwelijkheid persoonlijke omstandigheden

Iedereen die weet van een melding van persoonlijke omstandigheden:

- gaat vertrouwelijk om met die informatie;
- gebruikt die informatie alleen in zijn functie en voor de uitvoering van regelingen in deze Onderwijsgids.

De studentendecaan handelt conform de gedragscode decanen en geeft de opleiding alleen informatie binnen:

- de grenzen van zijn functie;
- binnen de afspraken die hij met de student heeft gemaakt over de vertrouwelijkheid van de informatie.

DEEL 8. TOETSEN

Hoofdstuk 1. Inhoud en afname van toetsen en publicatie van beoordelingsnormen

89. Aansluiting op onderwijs

De eindkwalificaties of leeruitkomsten en de toetsdoelen van elke toets sluiten aan op de onderwijseenheid die in het opleidingsspecifieke deel van de OER beschreven staat, of op een module binnen die onderwijseenheid.

In de opdracht of vraag in de toets staat duidelijk hoe die precies moet worden uitgewerkt.

90. Tijdsduur toets

Studenten hebben volgens redelijke normen voldoende tijd om de toets te maken.

91. Beoordelingsnormen

Voor practica en groepsopdrachten maken we de beoordelingsnormen bekend voordat die beginnen.

We maken de beoordelingsnormen bekend voordat we de toetsuitslagen laten weten.

Hoofdstuk 2. Vorm van toetsen

92. Toetsvormen

In de [Bijlage: Jaarprogramma's](#) van de OER worden de toetsvormen vastgelegd. Er zijn drie vormen van toetsen, die op verschillende manieren uitgewerkt kunnen worden:

1. **Schriftelijk**
De student beantwoordt toetsvragen op papier of digitaal. Of voert een opdracht op papier of digitaal uit.
2. **Mondeling**
De student beantwoordt toetsvragen in een (online) gesprek met een of meer examiner(en).
3. **Een andere wijze**
De student voert voor de toets of toetsopdracht taken uit die de opleiding nader omschrijft. Het kan zijn dat hij daarnaast nog een onderdeel op papier, digitaal of mondeling moet doen, of een combinatie hiervan.

Indien noodzakelijk kan de toetsvorm, met inachtneming van het medezeggenschapstraject, gedurende het studiejaar gewijzigd worden. Studenten zullen hierover tijdig worden geïnformeerd.

93. Mondelinge toetsen

a. Eén student per keer mondeling getoetst.

Bij een mondelinge toets (online of fysiek) doet één student per keer de toets. Dat geldt niet als de examencommissie anders heeft beslist. Of als er op andere wijze wordt getoetst. We maken dat laatste bekend voor de start van de onderwijseenheid.

b. Examinatoren en openbaarheid

Een mondelinge (deel)toets wordt afgenomen door twee examinatoren. Dit kan anders zijn, als het organisatorisch niet haalbaar is of als de toets online wordt afgenomen. De mondelinge (deel)toets moet dan worden opgenomen.

Dit geldt niet voor de onderdelen van een afstudeerprogramma. Deze worden afgenomen door twee examinatoren. Een mondelinge (deel)toets is openbaar want dat zorgt voor openheid en het geeft de mogelijkheid om te controleren hoe de toets wordt afgenomen. Dit geldt niet als de examencommissie anders bepaalt.

Alleen voor IB: theorie.

c. Regels voor afname

Mondelinge toetsen worden afgenomen door twee examinatoren of één examiner en een gecommiteerde. Een gecommiteerde is een onafhankelijke deskundige uit het werkveld.

Als maar één examiner een mondelinge toets afneemt (online of fysiek), wordt altijd een geluidsopname of een video-opname gemaakt.

d. Protocol

Van een mondelinge toets wordt een protocol gemaakt. Daar zetten de examinatoren hun handtekening op. Als er een gecommiteerde bij de toets was, zet die ook zijn handtekening. Het protocol wordt bewaard zoals de regeling bewaartermijnen van de hogeschool bepaalt.

Is er een geluidsopname van een mondelinge toets gemaakt? Dan wordt die bewaard zoals de regeling bewaartermijnen van de hogeschool bepaalt.

94. Afwijkende toetsvorm

Gronden

De student met een functiebeperking kan de examencommissie vragen of hij de toets mag doen op een manier die zoveel mogelijk past bij zijn functiebeperking. Hij kan ook vragen om extra of aangepaste hulpmiddelen die hij nodig heeft om de toets te kunnen doen.

Een student kan ook om andere redenen vragen of hij de toets in een andere vorm kan doen. De examencommissie geeft daar alleen in bijzondere, individuele gevallen toestemming voor.

Aanpassingen zijn alleen mogelijk als de toetsdoelen en het niveau van de toets niet veranderen.

Procedure

De student vraagt een andere toetsvorm uiterlijk aan het begin van de onderwijsperiode. Hij stuurt zijn verzoek schriftelijk naar de examencommissie. Daarin zet hij de redenen voor zijn vraag. Hij stuurt een advies van de studentendecaan mee ([Klik hier](#) voor meer informatie over het advies van de studentendecaan).

De examencommissie beslist zo snel mogelijk, maar op zijn laatst vijftien werkdagen nadat het verzoek compleet is.

Hoofdstuk 3. Tijdvakken en frequentie van toetsen

95. Tijdvakken voor toetsen

Elke onderwijseenheid wordt zo mogelijk afgesloten met een of meer toetsen in de onderwijsperiode waarin het onderwijs wordt aangeboden. Als het onderwijs gedurende een semester wordt aangeboden vindt de toets zo mogelijk plaats in dat semester.

Als de onderwijseenheid is opgebouwd uit modules, worden de modules ook zo mogelijk afgesloten in de onderwijsperiode of het semester waarin de onderwijseenheid wordt aangeboden.

In de [Bijlage: Jaarprogramma's](#) staat wanneer de toetsen plaatsvinden.

96. Aantal toetsgelegenheden per studiejaar

De student kan binnen de gewone onderwijsperioden op twee momenten per studiejaar alle toetsen van zijn vorm of variant doen. Op deze regel zijn vier uitzonderingen.

- Het kan zijn dat er maar één toetsgelegenheid per studiejaar is voor de toetsen *na het eerste jaar*, waarvoor geen herkansing in hetzelfde studiejaar gepland kan worden, omdat dat niet past bij de aard van de onderwijseenheid. Dat geldt bijvoorbeeld voor een stage in de vierde periode.
- De opleiding kan bij sommige toetsen bepalen dat een student meer dan twee gelegenheden krijgt.
- De opleiding kan bepalen dat voor toetsen maar één gelegenheid per studiejaar is.

- Het kan zijn dat het aanbieden van twee toetsgelegenheden per studiejaar niet voor alle toetsen haalbaar is als gevolg van de coronamaatregelen, Wanneer het, door deze maatregelen, niet mogelijk is om student twee toetskansen aan te bieden in het huidige studiejaar, zal/zullen de niet aangeboden kans(en) aangeboden worden in het volgende studiejaar.

geen

Hoofdstuk 4. Herkansing

97. Tijdvakken herkansing

De laatste herkansing van het eerste jaar valt voor het einde van de vierde periode. Dat heeft te maken met het feit dat het studieadvies op tijd moet worden gegeven.

Voor toetsen in het programma van het tweede (zie hier het voorbehoud bij deel 7) of volgende jaar kan dat ook voor het begin van het nieuwe studiejaar zijn. Dat is dan in periode vijf.

98. Herkansing bij een voldoende voor de eerste kans

Als de student een voldoende heeft gehaald voor een toets, mag hij geen herkansing doen.

Wil de student in een bijzondere situatie een herkansing? Dan dient hij een verzoek in bij de examencommissie. Die beslist binnen dertig werkdagen. Wijst de examencommissie het verzoek toe? Dan geldt het hoogste resultaat dat de student heeft gehaald.

99. Extra kans wegens bijzondere omstandigheden

In bijzondere gevallen kan de examencommissie besluiten om een extra kans op een toetsgelegenheid te geven.

Het gaat dan om persoonlijke omstandigheden, die in artikel [85. Definitie persoonlijke omstandigheden](#) staan. Of in andere, heel bijzondere gevallen.

De student moet de examencommissie daarom vragen en daarbij de reden voor zijn vraag geven. De examencommissie vraagt advies aan een studentendecaan, als zij dat nodig vindt. De examencommissie beslist binnen vijftien werkdagen.

Gezien de gevolgen van de coronamaatregelen wordt het verstrekken van het bindend studieadvies voor studenten uit cohort 2021-2022 uitgesteld naar 31 juli 2023 (septemberinstroom). Als gevolg van deze omstandigheid is er, voor het studiejaar 2021-2022, voor het cohort 2021-2022, een mogelijkheid om ook na 3 juli 2022 extra kansen in het programma van het eerste jaar aan te bieden.

Voor studenten uit cohort 2020-2021 is deze mogelijkheid er niet, voor hen staan geen onderwijs en toetsen uit hun eerste jaar in het programma na 3 juli 2022. De reden hiervoor is dat uiterlijk op 31 juli 2022 een bindend advies moet worden verstrekt.

100. Herkansing bij programmaveroudering en vernieuwing

Er gelden bijzondere regels over herkansingen als een programma is verouderd of wordt vernieuwd. Kijk hiervoor in de artikelen [21. Programmaveroudering- en vernieuwing](#) tot en met [24. Evaluatie van het onderwijs](#).

Hoofdstuk 5. Vervroegen van toetsgelegenheden

101. Vervroegen

De examencommissie kan de student één keer toestaan één of meer toetsen vroeger te doen, zodat hij het afsluitend examen kan halen zonder onevenredige studievertraging.

Daarbij geldt de voorwaarde dat het vervroegen redelijk mogelijk moet zijn.

Zijn de twee toetsgelegenheden in het studiejaar al geweest? Dan krijgt de student een derde toetsgelegenheid. De student moet een verzoek bij de examencommissie indienen en daarbij de reden van zijn verzoek geven.

De examencommissie beslist binnen vijftien werkdagen nadat het verzoek compleet is ingediend. De examencommissie gaat coulant om met deze verzoeken.

102. Voorwaarden voor vervroegen van toetsgelegenheden

Voor vervroegen moet de student aan deze voorwaarden voldoen:

1. Hij moet nog maximaal 10 credits voor een opleiding met 240 credits, maximaal 7 credits voor een opleiding met 180 credits met zijn afsluitend examen.
2. Om het overgebleven aantal credits te halen is er geen aanwezigheidsplicht bij het onderwijs. Hij hoeft ook geen groepswork te doen.
3. Hij kan in de eerstkomende onderwijsperiode of onderwijsperioden geen onderwijsactiviteiten uitvoeren of toetsen maken door het programma van de hogeschool. Daarbij wordt uitgegaan van de vier gewone onderwijsperioden per studiejaar.
4. Hij heeft:
  - meegedaan aan het onderwijs dat bij de toetsen hoort;
  - meegedaan aan de toetsen zelf;
  - geprobeerd een goed resultaat te halen door goede voorbereiding.

Heeft de student minder dan 230 credits voor een opleiding met 240 credits behaald? En heeft hij nog geen of een beperkt aantal onderwijseenheden van het afstudeerprogramma gehaald? Dan is het bij de opleiding mogelijk een beroep te doen op deze regeling. De student kan hiervoor een verzoek indienen bij de examencommissie.

Hoofdstuk 6. Tijdstippen, plaats, duur van toetsen.

103. Toetsrooster, toetsruimte, hulpmiddelen

Het servicepunt maakt binnen twee weken na het begin van een onderwijsperiode via Iris het **toetsrooster bekend** dat de opleiding heeft vastgesteld. Als er wijzigingen zijn in een **toetsruimte** wordt dit uiterlijk twee werkdagen voor de toets bekendgemaakt.

De opleiding plant de toetsmomenten zo, dat ze voor de studenten zo goed mogelijk zijn verdeeld. Een toets, mondeling of schriftelijk, noemen we **toetszitting**.

De examinerator laat binnen twee weken na het begin van de onderwijsperiode weten welke **hulpmiddelen** de student bij de toets mag gebruiken.

De student houdt zich verder aan:

- de regels over hulpmiddelen die bij de onderwijseenheid genoemd staan;
- wat over die regels staat in de aanwijzingen voor de toetszitting;
- wat de examencommissie hem vertelt.

104. Uiterste inleverdatum werk

In het toetsrooster staat wanneer de student op zijn laatst werk buiten een toetszitting moet inleveren. Staat die datum niet in het toetsrooster? Dan wordt hij op een andere manier op tijd bekend gemaakt.

Van tevoren wordt ook bekend gemaakt wat het gevolg is als de student het werk niet of niet tijdig inlevert. Dat geldt niet als dat al in het opleidingsspecifieke deel van de OER staat.

105. Duur van de toetszitting

Schriftelijke toetsduur

Een schriftelijke toetszitting duurt maximaal honderdtachtig minuten. Dat geldt niet als de examencommissie voor een student een langere tijd heeft vastgesteld.

Mondelinge toets

Een individuele mondelinge toetszitting duurt minimaal vijftien en maximaal zestig minuten. Dat geldt niet als het nodig is dat de toetszitting langer duurt, omdat dat past bij de toetszitting. In het opleidingsspecifieke deel van de OER staat hoe lang de toetszitting duurt. Als dat nodig is, staat erbij waarom de toetszitting zo lang duurt.

Hoofdstuk 7. Extra voorzieningen bij toetsing

106. Taalachterstand

Als een student, in het kader van zijn opleiding, aanvullend onderwijs in de Nederlandse taal volgt, dan kan de examencommissie aan de student een voorziening toekennen. De student moet hiervoor een verzoek bij de examencommissie indienen, waarbij hij aantoont een opleiding in de Nederlandse taal te volgen. Deze opleiding dient student zodanig op te leiden dat deze aan het eind van de opleiding is opgeleid tot niveau 4F. De examencommissie kan de toetsduur verlengen met maximaal dertig minuten. Daarnaast kan de examencommissie de student toestaan een woordenboek te gebruiken. De voorziening wordt voor maximaal twee jaar toegekend.

107. Functiebeperking

De examencommissie kan voor een student met een functiebeperking de toetsduur met maximaal 60 minuten verlengen. Of hem een ander hulpmiddel geven. Of beide. De student moet daar zelf een verzoek voor indienen. Meer informatie over de studentendecaan vind je [hier](#).

108. Toets op ander tijdstip of ander plaats

In zeer bijzondere gevallen kan de examencommissie de student de mogelijkheid geven de toets op een ander moment of op een andere plaats te doen. Een functiebeperking of een study abroad kan zo'n bijzonder geval zijn.

109. Indienen verzoek om voorzieningen

Een student stuurt zijn verzoek om een hulpmiddel aan het begin van de onderwijsperiode schriftelijk aan de examencommissie. Als de bijzondere situatie pas later ontstaat, stuurt de student zijn verzoek zo snel mogelijk daarna. De examencommissie geeft ook dan de hulpmiddelen het liefst voor de lopende onderwijsperiode. Kan dat niet meer omdat de student zijn verzoek te laat heeft gestuurd? Dan geeft de examencommissie de hulpmiddelen voor de eerstvolgende onderwijsperiode.

De student vertelt in zijn verzoek de reden voor zijn verzoek.

Als de student een functiebeperking heeft, stuurt hij digitaal of schriftelijk een advies van een studentendecaan mee. Als de studentendecaan een verklaring van een extern deskundige heeft geaccepteerd, zegt hij dat in zijn advies.

De examencommissie informeert de student op zijn laatst vijftien werkdagen nadat de student zijn verzoek compleet heeft ingediend, schriftelijk over haar beslissing.

Hoofdstuk 8. Aanmelding voor toetsen

110. Voor welke toetsen aanmelding

De student meldt zich voor de toetsen in een onderwijsperiode aan in de aanmeldingsperiode die daarvoor is bepaald. Aanmelding is nodig:

- voor de schriftelijke toetszittingen;
- voor toetsen waarvoor de student werk moet inleveren dat via de digitale omgeving wordt ingeleverd en beoordeeld.

111. Student heeft zich niet tijdig aangemeld

Als een student zich niet op tijd heeft aangemeld, kan hij zich in de week na de aanmeldperiode nog aanmelden bij het servicepunt. Hij wordt dan via het servicepunt ingeschreven.

Zonder aanmelding kan de student niet meedoen. Kan een student er niets aan doen dat hij zich niet heeft aangemeld? Dan dient hij zo snel mogelijk een verzoek in bij de examencommissie. Daarin vraagt hij of hij toch nog mag meedoen. Hij doet dat schriftelijk, waarbij hij de reden van zijn verzoek aangeeft.

De examencommissie informeert de student op zijn laatst vijftien werkdagen nadat de student zijn verzoek compleet heeft ingediend, schriftelijk over haar beslissing.

112. Identieke toetsen

Staat de student voor meer opleidingen ingeschreven bij de hogeschool? En bieden die opleidingen dezelfde toets aan? Dan geldt de aanmelding voor beide opleidingen. Maar het aantal toetsgelegenheden per jaar blijft twee. Het resultaat wordt voor beide opleidingen genoteerd.

113. Bevestiging aanmelding

De student ontvangt een bevestiging van de aanmelding. De bevestiging betekent niet altijd dat de student mag meedoen. Dat mag hij alleen als hij voldoet aan alle voorwaarden die gelden om aan de toets te kunnen meedoen. Dat zijn zowel de algemeen geldende voorwaarden uit deze OER, als de voorwaarden zoals in het opleidingsspecifieke deel van de OER.

Hoofdstuk 9. Participatie en aanwezigheidsplicht

114. Participatie in groepswork

De student is verplicht om actief mee te werken in groepswork.

Ziet de docent dat de student niet meewerkt? En ziet hij geen verbetering, ondanks dat de docent hem heeft aangespoord om mee te werken? Dan kan de docent tegen de student zeggen dat hij niet meer mee mag doen aan de onderwijseenheid of de module. De docent meldt de student dan zo snel mogelijk aan bij de examencommissie. Die neemt een officieel besluit of de student nog mag meedoen aan de onderwijseenheid of module.

Voordat de examencommissie een besluit neemt, geeft zij de student de mogelijkheid om zijn verhaal te doen. Daarvan wordt een verslag gemaakt.

Heeft de onderwijs- of werkgroep of de docent/werkgroep niet genoeg zijn best gedaan om ervoor te zorgen dat de student wel meewerkt? Dan besluit de examencommissie dat de student mag blijven meedoen. De examencommissie beslist binnen dertig werkdagen.

115. Aanwezigheid, actieve participatie en/of voorbereiding vereist

Is het bij een onderwijseenheid verplicht aanwezig te zijn, actief mee te doen en zaken voor te bereiden? Dan kan de examencommissie op voorstel van de docent besluiten dat de student niet meer mee mag doen. Dat kan alleen als dit is opgenomen in de beschrijving van de onderwijseenheid in het opleidingsspecifieke deel van de OER

Voordat de examencommissie besluit, geeft zij de student de mogelijkheid om zijn verhaal te doen. Daarvan wordt een verslag gemaakt.

In bijzondere gevallen kan de examencommissie bepalen dat de student helemaal of voor een deel niet verplicht is aanwezig te zijn of zaken voor te bereiden. Zij stelt de student dan eisen die in de plaats komen van die verplichting. De student dient hiervoor een verzoek in bij de examencommissie. Deze beslist binnen dertig werkdagen.

116. Gevolgen besluit tot uitsluiting

Het besluit van de examencommissie om de student te verbieden nog langer mee te doen, heeft tot gevolg dat de student de eerstvolgende toets van die onderwijseenheid niet kan doen. Dit geldt niet als in de beschrijving van de onderwijseenheid een andere sanctie staat.

Hoofdstuk 10. Beoordeling

117. Examinator(en)

Elke toets wordt beoordeeld door één of meer examinatoren. De examencommissie bepaalt wie de examinatoren zijn.

Als de beoordeling door meer dan één examiner plaatsvindt, wijst de examencommissie een eerstverantwoordelijke examiner aan. Deze eerstverantwoordelijke examiner gaat met de andere examiner(en) in overleg en komt tot een beoordeling, met bijbehorende feedback. Vervolgens communiceert de eerstverantwoordelijke examiner deze aan student. Dit geldt in elk geval bij het beoordelen van een onderwijseenheid die behoort tot (een onderdeel van) een afstudeerprogramma.

118. Wijze van beoordeling

De examinerator beoordeelt het werk met de beoordelingsnormen die voor de toets schriftelijk zijn vastgelegd. De examencommissie kan de beoordelingsnormen veranderen of laten veranderen. Dat kan alleen in bijzondere gevallen en als de examencommissie uitlegt waarom ze dat wil doen.

De student heeft de toets gehaald, als de examinerator heeft bepaald dat het werk (schriftelijk of mondeling) van de student aan de eisen voldoet.

119. Inzichtelijkheid beoordeling

De student moet door de beoordelingsnormen en de manier van beoordelen kunnen zien hoe de uitslag is ontstaan.

120. Beoordeling stage en afstudeerproducten

De manier van beoordeling van de stage en de onderdelen van het afstudeerprogramma wordt schriftelijk vastgelegd in een toetsprotocol met de beoordelingsformulieren die daarbij horen.

De beoordeling van een onderwijseenheid die behoort tot (een onderdeel van) een afstudeerprogramma gebeurt door minimaal twee examineratoren, tenzij dit anders in het opleidingsspecifieke deel van de OER staat. De examencommissie kan een interne begeleider aanwijzen als examinerator, maar niet als examinerator die het eerstverantwoordelijk is.

De examinerator of - bij meer examineratoren - de examinerator die het eerstverantwoordelijk is, is verantwoordelijk voor de definitieve beoordeling van de stage en de onderwijseenheid die hoort bij (een onderdeel van) het afstudeerprogramma.

Bij de beoordeling geldt de mening van een externe begeleider als advies aan de examinerator.

121. Beoordeling beroepsdeel bij duale vorm of stage

Bij de duale vorm komt het toetsprotocol als bijlage in de onderwijsarbeidsovereenkomst om zo het beroepsdeel te kunnen beoordelen. Bij een stage is het toetsprotocol een bijlage van de stageovereenkomst. In de bijlage staan de feedback en het oordeel van de praktijkbegeleider over het functioneren van de student. De praktijkbegeleider zet er zijn handtekening op en stuurt de bijlage daarna naar de examinerator.

Het oordeel van de praktijkbegeleider geldt als advies aan de examinerator, die verantwoordelijk is voor de beoordeling.

Hoofdstuk 11. Beoordelingsschalen en cijfers

122. Beoordeling in punten

Bij de beoordeling wordt de beoordelingsschaal 10 – 100 gebruikt.

De beoordeling is voldoende als de student 55 of meer punten heeft gekregen.

Als het resultaat minder dan 10 punten is, wordt de uitslag 10.

123. Beoordeling met voldoende/onvoldoende van een toets

Voor een toets kan de waardering voldoende/onvoldoende (V/O) gelden, als dat past bij de inhoud van het onderwijs.

124. Inleveren leeg toetsformulier

Als de student een leeg toetsformulier inlevert, is de uitslag 10 of O (onvoldoende) bij een onderwijseenheid of een module, waarbij niet met een cijfer wordt gewerkt.

125. Niet deelnemen aan een toetsgelegenheid

Doet een student niet mee aan een toetsgelegenheid die voor hem geldt? Dan wordt geen uitslag in het studievolsysteem genoteerd. De student heeft dan wel die toetsgelegenheid gebruikt.

Dit geldt ook als de student zich niet heeft aangemeld of zich heeft afgemeld.

We willen graag dat de student zich afmeldt, omdat dat voor onze organisatie goed is om te weten. Maar als hij dat niet doet, heeft het geen gevolgen voor het aantal toetsgelegenheden dat de student nog heeft.

126. Omzetten cijfers behaald bij andere hogescholen of universiteiten

Als een beoordeling bij een andere hogeschool of universiteit is uitgedrukt in een andere schaal dan die van Inholland, veranderen we die beoordeling in de schaal van 10-100. De examencommissie geeft daar regels voor en bepaalt welke examinerator die verandering doet.

Gaat het om een beoordeling van buitenlandse instellingen? Dan noteren we een V (voldoende) of een O (onvoldoende) voor het resultaat. Als een student in aanmerking komt voor een predicaat zoals beschreven in artikel [181. 'Met genoegen'](#) of [182. 'Cum laude'](#) of als hij een bepaald gemiddelde nodig heeft voor een vervolgopleiding, kan de student aan de examencommissie vragen om het in het buitenland behaalde resultaat om te zetten in een cijfer.

De examencommissie beslist binnen vijftien werkdagen.

127. Cijfer van een onderwijseenheid

Het cijfer van een onderwijseenheid is het gewogen gemiddelde van de cijfers van de modules en de toetsen van de onderwijseenheid, in de verhouding van de zwaarte van de modules en toetsen zoals bepaald in het Jaarprogramma van deze OER.

De hoofdregel bij het vaststellen van een cijfer voor een onderwijseenheid is dat de student voor alle deelttoetsen een voldoende (55 punten of meer) moet hebben gehaald, voordat hij de onderwijseenheid met een voldoende kan afsluiten. Compensatie van onvoldoendes binnen een onderwijseenheid is dus niet mogelijk.

Een uitzondering op deze regel zijn de onderwijseenheden waarvan in het Jaarprogramma van deze OER staat dat compensatie wel mogelijk is. In dat geval staat bij onderwijseenheid welke regels voor compensatie gelden. Het cijfer van een onderwijseenheid moet, onafgerond, altijd minimaal 55 punten zijn.

128. Eindcijfer

Elke onderwijseenheid dient met een voldoende te worden afgerond.

Van het cijfer van een onderwijseenheid (zie artikel [127. Cijfer van een onderwijseenheid](#)) maken we een eindcijfer op de beoordelingsschaal 1 – 10. Dit eindcijfer komt op de cijferlijst die bij het getuigschrift hoort. We ronden eindcijfers af op hele getallen zoals dat in Nederland altijd gebeurt.

Voor een beperkt aantal onderwijseenheden kan het eindoordeel worden uitgedrukt in voldoende/onvoldoende. Dat is het geval als we het oordeel niet in een cijfer kunnen uitdrukken, omdat dat past bij het onderwijs.

Er kunnen maar heel weinig onderwijseenheden een eindoordeel O/V krijgen. Als de student te veel onderwijseenheden met een vrijstelling of een V heeft, kan hij namelijk niet meer het predicaat 'met genoegen' of 'cum laude' krijgen. Kijk voor informatie over een predicaat bij de artikelen [181. 'Met genoegen'](#) en [182. 'Cum laude'](#).

Hoofdstuk 12. Toetsuitslag

129. Termijn uitslag mondelinge toets en uitvoering praktijkopdracht

De examinerator bepaalt na het afnemen van een mondelinge toets of na de uitvoering van een praktijkopdracht als toets, de uitslag daarvan. Als dat kan, laat hij de student meteen na de toets weten wat de uitslag ongeveer is.

De student krijgt de definitieve einduitslag op zijn laatst tien werkdagen na de toets via het Peoplesoft-studievolgsysteem.

130. Termijn uitslag schriftelijke toets

De student krijgt de einduitslag via het Peoplesoft-studievolgsysteem uiterlijk vijftien werkdagen nadat hij de toets heeft gedaan of na de uiterste datum waarop hij de toets kon inleveren.

131. Termijn voor uitslag van bijzondere schriftelijke toetsen

Voor een aantal soorten schriftelijke toetsen krijgt de student de einduitslag via het Peoplesoft-studievolgsysteem uiterlijk twintig werkdagen nadat hij de toets heeft gedaan of na de uiterste datum waarop hij de toets kon inleveren. Die soorten zijn bijvoorbeeld (onderzoeks-)rapporten, stageverslagen en scripties. Als deze termijnen gelden, staat dat bij de uitwerking van de toetsvorm in het opleidingsspecifieke deel van de OER van de OER.

132. Afwijkende termijn

De examencommissie kan de beoordelingstermijnen veranderen die in de artikelen 129, 130 en 131 staan. Zij laat daarbij de redenen weten waarom ze dat doet. De examencommissie let erop dat termijnen voor toetsen die belangrijk zijn voor het (bindend) studieadvies zo zijn, dat het advies op tijd kan worden gegeven. De studenten krijgen het meteen te horen als een termijn langer wordt.

133. Bekendmaking uitslag

De student krijgt een bericht van de uitslagen die in het Peoplesoft-studievolgsysteem staan. Hij kan daar een kopie van maken als bewijs.

In het bericht wordt de student gewezen op zijn inzagerecht. Kijk hiervoor ook in artikel [149. Inzagerecht](#). Er staat ook in dat hij beroep kan instellen bij het college van beroep voor de examens via de digitale portal [Klachten en geschillen](#) op Iris.

134. Herziening uitslag

Blijkt na een melding van een student of bij nabespreking van de toets, dat de beoordeling niet klopt? Dan kan de examiner de uitslag veranderen. Daarvoor gelden dezelfde bepalingen als voor de eerste keer dat de examiner de uitslag bepaalde.

135. Cijfercorrectie

Is een uitslag in het studievolgsysteem niet hetzelfde als de uitslag die de examiner eerder bekend maakte? Dan kan de student de examiner vragen de uitslag te veranderen. Hij doet dat binnen vier weken na de datum waarop de uitslag in het studievolgsysteem kwam. Hij stuurt stukken mee die zijn vraag onderbouwen.

De student kan beroep instellen tegen de beslissing van de examiner om de uitslag niet te veranderen. Hij doet dat binnen zes weken bij het college van beroep voor de examens via de digitale portal [Klachten en geschillen](#) op Iris.

136. Inleveren, bewaren en zoekraken werk

Bij elke toets zet de examiner of een surveillant op de presentielijst of de student aanwezig is en het werk heeft ingeleverd.

De student zorgt ervoor dat hij een (digitale) kopie bewaart van werk dat hij heeft ingeleverd buiten een toetszitting om.

Kan de examiner geen uitslag bepalen, omdat het werk zoek is? Dan laat hij dat weten aan de examencommissie.

De student moet de toets opnieuw doen. Als dat nodig is, bepaalt de examencommissie dat de student hiervoor een extra toetsgelegenheid krijgt.

De examencommissie beslist binnen dertig werkdagen.

Hoofdstuk 13. Onregelmatigheden, fraude en plagiaat

137. Regels rond toetsing

De regels die gelden bij het doen van toetsen staan:

- in de aanwijzingen voor de toetszittingen;
- in het opleidingsspecifieke deel van de OER

De examencommissie kan aanvullende regels maken. Als dat het geval is, worden die regels binnen twee weken na het begin van de onderwijsperiode bekend gemaakt. Ze staan ook op het voorblad van de toets.

De aanwijzingen gaan over schriftelijke toetszittingen, maar gelden op dezelfde manier voor andere vormen van toetsing.

De student houdt zich bij alle toetsen aan deze regels en aan de (aanvullende) aanwijzingen die de surveillant, de examiner of de examencommissie geven.

138. Onregelmatigheid

Gebeurt er in het proces van toetsing iets wat niet volgens de regels is die in deze OER, de huisregels of de toetsregeling staan? Dan noemen we dat een onregelmatigheid. Een onregelmatigheid kan ook fraude of plagiaat zijn, maar is dat niet altijd.

Onregelmatigheden kunnen ertoe leiden dat we bepalen dat de toets ongeldig is voor de student, voor alle studenten die hebben

meegedaan of voor een deel van de studenten die hebben meegedaan. Ook als zij geen schuld hebben aan de onregelmatigheid. We doen dat als het niet meer mogelijk is om een juist oordeel te geven over kennis, inzicht en vaardigheden of (beroeps)houding. Kijk hiervoor ook in de artikelen [144. Gronden voor ongeldigheidsverklaring](#) en [145. Gevolgen ongeldigheidsverklaring](#).

139. Ordeverstoring

Stoort een student de orde tijdens een toets zo, dat andere studenten er last van hebben bij het doen van de toets? Dan kan de surveillant de student opdracht geven de toetsruimte te verlaten. De surveillant zet dat op het protocol. De examencommissie beslist zo snel mogelijk of de surveillant terecht die opdracht gaf. Ze volgt daarbij de procedure die in artikel 142 staat.

Weigert de student de toetsruimte te verlaten? Dan kan de surveillant beslissen om de student te laten zitten, om extra onrust voor de andere studenten te voorkomen. In dat geval geeft de surveillant het werk van de student niet aan de examinerator, maar aan de examencommissie. Hij schrijft de gebeurtenis op het protocol.

De examencommissie beslist op dezelfde manier als wanneer de student wel was weggegaan. Besluit de examencommissie dat de opdracht aan de student om weg te gaan niet terecht was? Dan beoordeelt de examinerator het werk toch nog.

Besluit de examencommissie dat de student terecht is weggestuurd? Dan zien we dat alsof de student een leeg toetsformulier heeft ingeleverd. Hij krijgt dan de toetsuitslag 10 (op de beoordelingsschaal 10-100) of O (onvoldoende).

Besluit de examencommissie dat het niet terecht was dat de student is weggestuurd? Dan mag de student de toets opnieuw doen. De examencommissie beslist wanneer en hoe dat gebeurt.

140. (Ernstige) fraude

1. Fraude is het handelen van een student of het nalaten daarvan, waardoor een juist oordeel over zijn kennis, inzicht, vaardigheden of (beroeps)houding geheel of gedeeltelijk onmogelijk wordt. Het is onder meer, maar niet uitsluitend, fraude als de student:

- a. tijdens de toets hulpmiddelen gebruikt die hij niet mag gebruiken;
- b. afkijkt tijdens een toets;
- c. binnen of buiten de toetsruimte informatie over de toets aan anderen geeft of van anderen krijgt;
- d. antwoorden bij enquêtes of interviews of onderzoekgegevens verzint of vervalst;
- e. teksten, redeneringen, gegevens of ideeën van anderen gebruikt of overneemt zonder de bron daarvan compleet en goed te vermelden (plagiat).

2. Als ernstige fraude kan, onder meer maar niet uitsluitend, worden aangemerkt:

- f. beoordelingen vervalsen, bijvoorbeeld door het werk bij de inzage te veranderen;
- g. de toets (gedeeltelijk) door of voor een ander (laten) maken;
- h. het valselijk opmaken en/of het vervalsen van een handtekening;
- i. wanneer bovenstaande onder 1.d. en 1.e. voorkomen in een onderdeel van het afstudeerprogramma.

Herhaalde fraude kan ook worden aangemerkt als ernstige fraude.

141. Meewerken aan fraude

Meewerken aan fraude zien we ook als fraude. Meewerken aan fraude is onder meer:

- studenten laten afkijken;
- tijdens een toets informatie aan anderen geven of van anderen krijgen;
- voor of tijdens een toets vragen, opgaven of modelantwoorden geven;
- een toets of een (deel van een) werkstuk maken onder de naam van een ander.

Dit zijn niet alle manieren van meewerken aan fraude.

142. Procedure bij onregelmatigheden en het vermoeden van fraude

Melding bij examencommissie

Als de surveillant of examiner voor, tijdens of na de toets -bijvoorbeeld bij het nakijken- onregelmatigheden constateert of fraude vermoedt, meldt hij dat in het protocol dat bij elke toets wordt gemaakt.

Rechten en plichten student

De student kan worden gevraagd de documenten, data of voorwerpen te geven, die een rol konden spelen bij de – vermoedelijke – fraude. Als de student dat weigert, wordt dat op het protocol gemeld.

De student mag op het protocol zijn opmerkingen over de gebeurtenis opschrijven. In dat geval mag hij zijn handtekening op het protocol zetten, maar hij is dat niet verplicht.

De surveillant of examiner geeft de examencommissie:

- het protocol;
- bewijsstukken als die er zijn;
- het werk dat de student heeft gemaakt, als dat nodig is.

Opschorten beoordeling

Zijn er onregelmatigheden of is er het vermoeden van fraude voordat het werk is nagekeken? Dan wordt het werk van de student niet beoordeeld totdat de examencommissie een besluit heeft genomen.

Horen

Voordat de examencommissie een besluit neemt, mag de student zijn verhaal vertellen. Daarvan wordt een verslag gemaakt.

Voordat het college van bestuur beslist over een voorstel om de student uit te schrijven, mag de student zijn verhaal doen. Daarvan wordt een verslag gemaakt.

1. Besluitvorming

De examencommissie beslist binnen dertig werkdagen of sprake is van fraude op grond van:

- de schriftelijke stukken;
- en wat de student in zijn verhaal heeft verteld.

Als sprake is van fraude, beslist de examencommissie of sprake is van ernstige fraude.

Daarna besluit de examencommissie welke maatregelen worden genomen. De mogelijke maatregelen staan in artikel 143.

143. Maatregelen bij fraude

Maatregelen bij fraude

Bij fraude neemt de examencommissie maatregelen die bij de fraude passen.

Dat kunnen alleen deze maatregelen zijn:

- De examencommissie bevestigt de maatregelen die de examiner of surveillant heeft genomen;
- De student krijgt een schriftelijke waarschuwing;
- De examencommissie verklaart de toets van de student ongeldig. In dat geval wordt het werk niet beoordeeld. Als het werk al wel beoordeeld is, wordt geen cijfer opgenomen in het Peoplesoft-studiesysteem. Als er al een cijfer in dat systeem staat, wordt dat verwijderd. In beide gevallen worden de letters ME (Maatregel Examencommissie) ingevoerd;
- De examencommissie besluit dat de student niet mag meedoen bij de eerstvolgende gelegenheid van dezelfde toets;
- De examencommissie besluit dat de student niet mag meedoen aan alle toetsen voor een periode die de examencommissie bepaalt. Die periode is niet langer dan een jaar.

Maatregelen bij ernstige fraude

Bij ernstige fraude of herhaling van fraude kan de examencommissie het college van bestuur voorstellen de inschrijving van de student voor de opleiding te beëindigen. Zij heeft daarover eerst overleg met de domeindirecteur.

Hoofdstuk 14. Ongeldig verklaren uitslag

144. Gronden voor ongeldigheidsverklaring

De examencommissie kan bepalen dat een uitslag ongeldig is als na de bekendmaking van de uitslag blijkt dat er:

- onregelmatigheden waren die een juiste beoordeling onmogelijk maken, ook als de student(en) geen schuld hebben aan de onregelmatigheid;
- fraude was;
- een uitspraak was van een beroepsinstantie.

De examencommissie beslist binnen dertig werkdagen nadat een van bovenstaande omstandigheden bekend is geworden.

145. Gevolgen ongeldigheidsverklaring

Is de uitslag ongeldig? Dan wordt voor de student of studenten voor wie de toets ongeldig is, de letters ME (Maatregel Examencommissie) ingevuld. De examencommissie laat de student of studenten haar beslissing schriftelijk weten. In het bericht staat dat de student beroep kan instellen.

Moet het werk opnieuw beoordeeld worden? En moet de uitslag opnieuw worden bepaald? Dan geeft de examencommissie hiervoor opdracht aan een examiner. De nieuwe uitslag komt in de plaats van de uitslag die was verwijderd.

Hoofdstuk 15. Geldigheidsduur behaalde toetsen en vrijstellingen

146. Beperkte geldigheidsduur toets en vrijstelling

Een toetsresultaat heeft een beperkte geldigheidsduur als de volgende twee voorwaarden allebei gelden:

- het toetsresultaat heeft een vervaldatum, die in artikel [23. Vervaldatum, overgangperiode en geldigheidsduur](#) van deze OER staat opgenomen;
- en de kennis, het inzicht of de vaardigheden die zijn getoetst, zijn aantoonbaar verouderd.

Bij de opleiding is geen sprake van onderwijs en toetsresultaten met een vervaldatum.

147. Einde geldigheidsduur

De geldigheidsduur van een verouderd toetsresultaat met een vervaldatum eindigt:

- voor de propedeuse drie jaar na de eerste inschrijving;
- voor een versneld programma twee jaar en acht maanden na de eerste inschrijving;
- voor de hoofdfase van de bacheloropleiding vijf jaar na de eerste inschrijving voor de hoofdfase. Als de student vrijstelling heeft voor de propedeuse is het vijf jaar na eerste inschrijving.

148. Verlenging geldigheidsduur door examencommissie

a. Verlenging en bijzondere omstandigheden

De examencommissie kan de geldigheidsduur verlengen voor studenten:

- die te maken hebben met bijzondere omstandigheden die in het profileringsfonds staan (kijk daarvoor in hoofdstuk 3 van deze Onderwijsregels);
- en voor wie de geldigheidsduur van artikel 147 te kort is.

Ze hoeven niet te voldoen aan de extra voorwaarden van artikel [85. Definitie persoonlijke omstandigheden](#).

De examencommissie vraagt de studentendecan advies over de vraag:

- of de bijzondere omstandigheid onder de regeling valt;
- tot welke studievertraging de omstandigheid heeft geleid.

b. Verlenging bij andere omstandigheden

Is er een andere bijzondere omstandigheid dan bij a staat? En vindt de examencommissie dat die heeft gezorgd voor een studievertraging die niet voldoende wordt opgevangen door de geldigheidsduur van de toetsen? Dan kan de examencommissie ook de geldigheidsduur verlengen. De student moet hiervoor een verzoek indienen bij de examencommissie.

De student kan opnieuw een verzoek indienen als er een nieuwe bijzondere omstandigheid is of de omstandigheid langer duurt.

Voor de melding van een studievertraging door een bijzondere omstandigheid en de andere activiteiten die daar het gevolg van zijn, geldt de procedure van artikel [87. Procedure vaststelling bijzondere en persoonlijke omstandigheden](#). Dat is niet het geval als die procedure al geldt op grond van andere regels in de Onderwijsgids.

De student dient het verzoek voor verlenging als volgt in:

- digitaal;
- met de reden waarom hij verlenging vraagt;
- en voordat de geldigheidsduur is verlopen.

Stuurt de student zijn verzoek te laat? En heeft hij daar een goede reden voor? Dan behandelt de examencommissie het verzoek toch.

De examencommissie beslist binnen dertig werkdagen nadat het verzoek compleet is ingediend.

Hoofdstuk 16. Inzage, bespreking en opvragen van toetsen

149. Inzagerecht

De student heeft recht op inzage en bespreking van zijn beoordeeld werk. Dat kan op zijn laatst vier weken na de dag waarop de uitslag van een schriftelijke toets is bekend gemaakt via het Peoplesoft-studievolgsysteem.

De opleiding bepaalt wanneer en waar de student zijn werk kan bekijken en bespreken. Dit kan ook digitaal plaatsvinden. De student kan dan ook zien welke beoordelingsnormen zijn gebruikt voor de toets.

De examencommissie kan de student vertellen hoe hij zijn werk mag bekijken. Bijvoorbeeld om te voorkomen dat de student toetsmateriaal verspreidt.

150. Recht op een kopie bij geschil

Zijn de student en de examinerator het niet eens over de uitslag? Dan wordt gratis een kopie gemaakt van het (onderdeel van het) werk waarover ze het niet met elkaar eens zijn. De student heeft die kopie nodig als hij beroep wil instellen. Hij moet zelf om de kopie vragen.

Hoofdstuk 17. Bewaren van toetsen

151. Origineel bij hogeschool

De hogeschool blijft altijd in het bezit van het origineel van belangrijke schriftelijke stukken, zoals een belangrijk essay, (stage)verslag, (onderzoeks)rapport, scriptie of onderdeel van een afstudeerprogramma.

152. Bewaartermijn

De hogeschool bewaart deze documenten, afsluitende onderzoeken, het examen en de werkstukken die de student daarvoor heeft gemaakt, minimaal zeven jaar. Dat kan digitaal of fysiek. De hogeschool bewaart die stukken langer als dat is bepaald in de Regeling bewaartermijnen van de hogeschool.

De hogeschool bewaart werk van de student en opnames van mondelinge toetsen die niet horen bij de documenten die in de twee zinnen hiervoor zijn genoemd, twee jaar. Dat is volgens de Regeling bewaartermijnen van de hogeschool.

153. Opname in archieven hogeschool t.b.v. wettelijke verplichtingen

Een exemplaar van documenten die in artikel 151 en 152 zijn genoemd, komt in een dossier of archief om te kunnen gebruiken

voor het werk van de hogeschool. Dat gebeurt alleen als de documenten daarvoor geschikt zijn. De documenten zijn nodig om te voldoen aan wettelijke verplichtingen, zoals een visitatie/accreditatie. Ze kunnen worden bekeken als dat past bij het doel van de hogeschool.

Hetzelfde geldt ook voor plaatsing op de hbo-kennisbank: www.hbo-kennisbank.nl.

Gaat het om vertrouwelijke informatie? Of hebben anderen rechten op het werk? Dan respecteren we dat. Maar een werk als geheel kan niet vertrouwelijk zijn.

154. Bijhouden en bewaren (digitaal) portfolio

De opleiding werkt met een (digitaal) portfolio.

De student is verantwoordelijk voor het bewaren van het (digitale) portfolio en om het up-to-date te houden.

Is het portfolio een onderdeel van het onderwijsprogramma? Dan is de student verplicht zijn (digitale) portfolio te laten zien voor onderwijs, accreditatie of toets als de hogeschool daarom vraagt. Als het om een toets gaat, bewaart ook de opleiding het deel waarover de toets ging.

Hoofdstuk 18. Vrijstellingen

155. Vrijstelling van toetsen

De examencommissie kan bepalen dat de student geen toetsen hoeft te doen voor een onderwijseenheid of module. We noemen dat vrijstelling.

156. Vrijstelling voor (toetsen van) een onderwijseenheid

De student krijgt vrijstelling voor een onderwijseenheid als hij voor alle toetsen van die onderwijseenheid vrijstelling heeft gekregen.

157. Vrijstellingen bij overstap binnen de hogeschool

Stapt een student over naar een andere opleiding binnen de hogeschool? Dan kan hij toetsresultaten en vrijstellingen alleen meenemen als hij daarvoor vrijstellingen vraagt. Dat geldt ook voor resultaten die iemand eerder als student bij een niet-bekostigde opleiding binnen de hogeschool heeft gehaald.

158. Criteria voor vrijstellingen

De student kan vrijstelling krijgen als hij:

- in het hoger onderwijs eerder is geslaagd voor toetsen en examens;
- buiten het hoger onderwijs aantoonbaar kennis en vaardigheden heeft opgedaan, die volgens de examinerator voldoende overeenkomen met de onderwijseenheid/module en de toets(en) die daarbij horen op het gebied van:
  - inhoud,
  - niveau,
  - vereiste eindkwalificaties.

Vraagt de student vrijstelling op basis van toetsen, die hij heeft gehaald bij een buitenlandse opleiding? Dan kijkt de examencommissie bij haar besluit ook naar de kwaliteit van die opleiding. De kwaliteit blijkt uit eerder onderzoek daarnaar door de hogeschool of uit een eigen onderzoek van de examencommissie.

159. Alleen vrijstelling op basis van actuele kennis en ervaring

De examencommissie geeft alleen vrijstelling op basis van actuele kennis en ervaring.

Normaal gebruikt de examencommissie daarbij een periode van vijf jaar. Dat wil zeggen dat de toetsen of examens maximaal vijf jaar voor de datum van aanvraag van de vrijstelling zijn gehaald. Hetzelfde geldt ook voor kennis en vaardigheden die buiten het hoger onderwijs zijn opgedaan.

160. Procedure vrijstelling en bewijsstukken

Een verzoek om vrijstelling moet schriftelijk (of per e-mail) worden ingediend bij de examencommissie. Daarbij vertelt de student

de reden waarom hij vrijstelling vraagt. Hij stuurt bewijsstukken mee.

De examencommissie kan de student vragen extra gegevens te geven of extra documenten te laten zien. Zij kan verder alle informatie vragen waarvan zij vindt dat ze die nodig heeft om een beslissing te nemen.

Bewijzen kunnen onder meer zijn:

- kopieën van getuigschriften met een stempel van de organisatie erop;
- verklaringen over toetsen en examens en certificaten; daarbij geeft de student de complete beschrijving van studie- of opleidingsprogramma's of delen daarvan die belangrijk zijn; dit geldt ook voor resultaten die de student eerder heeft gehaald als contractstudent voor dezelfde opleiding bij de hogeschool;
- kopieën van scripties, artikelen, verslagen of werkstukken die;
- de student heeft geschreven;
- en door een bevoegde instantie beoordeeld en goedgekeurd zijn;
- een kopie met stempel van een EVC-rapportage volgens de Kwaliteitscode EVC van een erkende EVC-aanbieder. Uit die rapportage moet duidelijk blijken dat de student de kennis en vaardigheden heeft voor de vrijstelling die hij vraagt; als de examencommissie daarom vraagt doet de student daar de documenten bij die erbij horen.

De examencommissie beslist binnen dertig werkdagen op een compleet verzoek tot vrijstelling. De examencommissie kan deze periode een keer met ten hoogste dertig werkdagen verlengen.

161. Aanvullend onderzoek

Blijkt uit het onderzoek van de examencommissie dat de student niet voor alle toetsen van een onderwijseenheid vrijstelling kan krijgen? Dan kan de examencommissie na een onderzoek toch vrijstelling geven. In dat onderzoek vergelijkt de examencommissie de eindkwalificaties die de student mist, met de inhoud van die onderwijseenheid.

Het onderzoek kan betekenen dat de student moet slagen voor een reguliere toets.

De examencommissie bepaalt bij haar besluit een periode waarbinnen het aanvullend onderzoek met positief resultaat klaar moet zijn.

Deed of doet de student mee aan toetsen waarvoor de vrijstelling geldt? Dan nemen we aan dat hij dat deed of doet voor dit onderzoek. Als de student niet slaagt voor de toets, krijgt hij geen vrijstelling voor alle toetsen.

De examencommissie kan bepalen dat de geldigheid van een uitslag eerder eindigt dan de datum die volgt uit het algemene beleid voor vrijstellingen (Kijk hiervoor ook in de artikelen [146. Beperkte geldigheidsduur toets en vrijstelling](#) t/m 148). Dat doet de examencommissie bijvoorbeeld als:

- de vraag van de student gaat over een vrijstelling die hij al eerder kreeg voor een andere opleiding van de hogeschool;
- het programma is vernieuwd.

162. Afzien aanvullend onderzoek

Vindt de examencommissie dat een onderdeel van een toets niet heel belangrijk is voor de voorwaarden die in de beschrijving van de onderwijseenheid staan over het krijgen van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn om de graad te krijgen? Dan kan zij besluiten voor dat onderdeel geen onderzoek te doen. Dat kan alleen in een bijzonder geval, zoals een functiebeperking of geloofsovertuiging. Het hangt ook af van de motivering van de student.

163. Vrijstellingen voorafgaand aan de inschrijving.

De examencommissie kan ook besluiten vrijstellingen te geven voordat de student is ingeschreven. In dat geval krijgt de student de vrijstelling pas echt als hij zich heeft ingeschreven.

164. Vrijstelling propedeutisch examen

Als de student voor alle toetsen van de propedeutische fase vrijstelling heeft gekregen, heeft hij een vrijstelling voor het examen. Dat geldt niet als de examencommissie een eigen onderzoek heeft gedaan zoals dat staat in artikel [173. Eigen onderzoek examencommissie](#).

In dat geval krijgt de student geen propedeusegetuigschrift.

165. Geen vrijstelling afsluitend examen

Een student kan maar een bepaald aantal vrijstellingen krijgen voor het afsluitend examen van een bacheloropleiding.

Voor dat examen moet de student minimaal 60 credits halen door toetsen succesvol af te ronden. Daar vallen de onderwijseenheden onder die te maken hebben met een (onderdeel van een) afstudeerprogramma. Bij een versneld traject vwo is dit minimaal 45 credits. Daar vallen de onderwijseenheden onder, die te maken hebben met een (onderdeel van een) afstudeerprogramma.

De student moet in ieder geval het de onderwijseenheid halen door toetsen te doen.

166. Registratievorm van vrijstellingen

Bij een vrijstelling voor een toets wordt in het Peoplesoft-studievolgsysteem in plaats van de toetsuitslag 'vrijstelling' (afgekort tot 'VR') opgeslagen. Hierbij gaan we uit van de datum van het bericht van het besluit aan de student. Ligt die datum voor het moment van inschrijving, dan geldt de datum van inschrijving.

Hoofdstuk 19. Vervanging van onderwijseenheden, nationale en internationale mobiliteit

167. Verzoek tot vervanging

De student kan de examencommissie verzoeken of hij één of meer onderwijseenheden met toetsen die hij nog moet doen, mag vervangen door onderwijseenheden met toetsen van een andere opleiding van de hogeschool of een andere Nederlandse of buitenlandse instelling voor hoger onderwijs. De student vertelt daarbij de reden waarom hij dat vraagt. Hierbij geldt de voorwaarde dat de student blijft voldoen aan de eisen van het examen en dat de studielast in credits gelijk blijft.

De examencommissie beslist binnen dertig werkdagen nadat het verzoek compleet is ingediend.

168. Geen verzoek nodig

De student hoeft dat niet te vragen als er een samenwerkingsovereenkomst is tussen de hogeschool en de (buitenlandse) instelling.

169. Regels voor onderwijs en toetsing bij vervanging

Bij het volgen van onderwijs en het afleggen van toetsen bij een andere instelling gelden de regels over onderwijs en toetsen van die instelling. Dat is niet zo als de examencommissie daarover iets anders heeft beslist.

170. Nadere voorwaarden

De examencommissie kan nadere voorwaarden verbinden aan de vervanging van onderwijseenheden en de toetsen die daarbij horen. Gaat het om vervanging van onderwijseenheden met toetsen door die van een buitenlandse instelling? Dan is een voorwaarde dat de examencommissie de kwaliteit van de buitenlandse instelling kan bepalen op grond van:

- eerder onderzoek door de hogeschool;
- eigen onderzoek door de examencommissie.

De examencommissie kan hiervoor advies vragen bij de Nuffic (Netherlands Universities' Foundation for International Cooperation).

DEEL 9. EXAMENS, GETUIGSCHRIFTEN EN VERKLARINGEN

Hoofdstuk 1. Examens

171. Propedeutisch en afsluitend examen

De opleiding heeft een propedeutisch examen en een afsluitend examen.

172. Eisen voor het behalen van het examen

De student heeft het propedeutisch examen gehaald als:

- hij een voldoende heeft gehaald voor de toetsen van de onderwijseenheden die bij de propedeutische fase horen;
- en de geldigheidsduur van die toetsen niet is verstreken.

Dit is anders als de examencommissie ook een eigen onderzoek doet zoals dat staat in artikel 173.

De student heeft het afsluitend examen gehaald als:

- hij een voldoende heeft gehaald voor de toetsen van de onderwijseenheden die bij de hoofdfase van de opleiding horen;
- en de geldigheidsduur van die toetsen niet is verstreken.

Dit is anders als de examencommissie ook een eigen onderzoek doet zoals dat staat in artikel 173.

173. Eigen onderzoek examencommissie

De examencommissie kan bepalen dat bij het examen naast de toetsen uit het programma ook een onderzoek naar kennis, inzicht en onderzoek hoort dat zijzelf doet.

Zo'n onderzoek is ongeveer hetzelfde als een toets.

De examencommissie van de opleiding voert geen eigen onderzoek uit.

174. Bijzondere gevallen

De examencommissie kan in bijzondere gevallen bepalen dat de student niet voor elk onderdeel van een toets moet zijn geslaagd om te bepalen dat hij het examen heeft gehaald. De examencommissie kan daarbij voorwaarden stellen. Bijzondere gevallen zijn bijvoorbeeld een functiestoornis of geloofsovertuiging.

De examencommissie kan dat doen als zij vindt dat een onderdeel van een toets niet heel belangrijk is voor de voorwaarden die in de beschrijving van de onderwijseenheid staan over het krijgen van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn om de graad te krijgen.

De examencommissie bepaalt het eindcijfer voor de onderwijseenheid dan op een redelijke en eerlijke manier zo veel mogelijk volgens de regels zoals die in de OER staan. Daarbij houdt de examencommissie geen rekening met dat onderdeel.

Hoofdstuk 2. Getuigschriften en verklaringen

175. Getuigschrift

De examencommissie geeft de student een getuigschrift als bewijs dat hij is geslaagd voor het examen.

De examencommissie geeft het getuigschrift alleen als de centrale studentenadministratie heeft gezegd dat de student alles heeft betaald wat hij moest betalen.

Op het getuigschrift staat de datum waarop de student het examen heeft gehaald. Dat is de datum waarop hij de laatste toets

heeft gedaan. Heeft de examencommissie ook een eigen onderzoek gedaan zoals dat staat in artikel 173? Dan geldt de datum van dat onderzoek.

Op het getuigschrift staat ook de graad die het college van bestuur heeft gegeven.

De examencommissie geeft het getuigschrift binnen vijf tot acht weken nadat de student het examen heeft gehaald. De student ontvangt een bericht met het verzoek zijn gegevens, die op het getuigschrift komen, te controleren. De examencommissie nodigt student vervolgens uit voor de uitreiking van het getuigschrift. Neemt de examencommissie niet het initiatief om het getuigschrift te geven? Dan vraagt de student de examencommissie dat te doen.

176. Cijferlijst en diplomasupplement

De examencommissie geeft een cijferlijst bij het getuigschrift. Ze doet er ook een diplomasupplement bij, behalve in geval van het propedeusegetuigschrift.

177. Uitstel uitreiking getuigschrift

Heeft de student het recht om het getuigschrift te krijgen? Maar wil hij daarmee wachten omdat hij daar voordeel van heeft? En is dat voordeel redelijk? Dan vraagt hij uitstel aan de examencommissie via het formulier, dat daarvoor bedoeld is. Op het formulier zet hij waarom uitstel voor hem belangrijk is en hoe lang hij wil wachten.

Het gaat er meestal om dat de student een extra onderwijseenheid wil afmaken zodat die (als extracurriculair) op de cijferlijst komt en niet om een tweede studie af te maken. Normaal is het uitstel niet langer dan zes maanden. Voor uitstel geldt in elk geval de voorwaarde dat de student zijn inschrijving niet onderbreekt. Let op: het uitstel kan gevolgen hebben, bijvoorbeeld voor het studentenreisproduct, vraag dit altijd even na bij DUO.

178. Verklaring

Is de student geslaagd voor meer dan een toets? En geeft de examencommissie hem geen getuigschrift? Dan krijgt hij een verklaring van de examencommissie als hij daarom vraagt. In de verklaring staat in elk geval:

- de onderwijseenheden waarvan de student de toetsen met goed gevolg heeft gedaan;
- het aantal credits van die onderwijseenheden;
- wanneer de student die toetsen heeft gehaald.

Hoofdstuk 3. Predicaat 'met genoeg' en 'cum laude'

179. Aantekening op getuigschrift

De examencommissie kan per examen bij een positieve examenuitslag op het getuigschrift het predicaat 'met genoeg' of 'cum laude' aantekenen.

Bij het afsluitend examen kijkt de examencommissie daarvoor alleen naar de resultaten uit de hoofdfase.

180. Berekeningsgrondslag

Bij de berekening gaat de examencommissie uit van de niet afgeronde eindcijfers van de onderwijseenheden van het examen.

Heeft een onderwijseenheid meer toetsen? Dan gaat het om het niet afgeronde eindcijfer van die onderwijseenheid. En dat dan volgens de berekening van het gemiddelde zoals die in artikelen [127. Cijfer van een onderwijseenheid](#) en [128. Eindcijfer](#) staat.

In alle gevallen geldt bovendien dat de student niet langer heeft gestudeerd dan de studieduur die door de hogeschool geprogrammeerd is. Dat geldt niet als de langere studieduur komt door persoonlijke omstandigheden of andere bijzondere omstandigheden. De examencommissie beoordeelt of dat het geval is. Studievertraging, die aantoonbaar is opgelopen als gevolg van de coronamaatregelen wordt aangemerkt als een bijzondere omstandigheid.

181. 'Met genoeg'

Het predicaat 'met genoeg' wordt aangetekend als:

- het gewogen gemiddelde eindcijfer van alle onderwijseenheden 7,0 of hoger is;
- en van die eindcijfers geen enkel niet afgerond eindcijfer lager is dan 6,5;

- en de student ten hoogste 15 credits aan vrijstellingen heeft gekregen bij een opleiding met 240 credits en 11 credits bij een opleiding met 180 credits.

Bij de berekening van het gewogen gemiddelde eindcijfer rekent de examencommissie niet de resultaten mee van de onderwijseenheden die worden beoordeeld met een voldoende of onvoldoende. Op verzoek van student kan de examencommissie resultaten die zijn behaald bij een buitenlandse instelling omzetten in een cijfer zodat dit resultaat kan worden meegerekend voor het gewogen gemiddelde eindcijfer.

Heeft de student meer dan 15 credits aan vrijstellingen gekregen bij een opleiding met 240 credits (bij een opleiding met 180 credits: 11 credits)? Dan kan hij het predicaat 'met genoeg' toch krijgen als:

- de echte studieduur door die extra vrijstellingen net zo veel korter was;
- en het aantal credits voor het examen, dat de student heeft gehaald door toetsen, minimaal de helft is van het totaal aantal credits van dat examen.

182. 'Cum laude'

Het predicaat 'cum laude' wordt aangetekend als:

- het gewogen gemiddelde eindcijfer van alle onderwijseenheden 8,0 of hoger is;
- en van die eindcijfers geen enkel niet afgerond eindcijfer lager is dan 7,0;
- en de student ten hoogste 15 credits aan vrijstellingen heeft gekregen (bij versneld traject vwo 11 credits).

Bij de berekening van het gewogen gemiddelde eindcijfer rekent de examencommissie niet de resultaten mee van de onderwijseenheden die worden beoordeeld met een voldoende of onvoldoende. Op verzoek van student kan de examencommissie resultaten die zijn behaald bij een buitenlandse instelling omzetten in een cijfer zodat dit resultaat kan worden meegerekend voor het gewogen gemiddelde eindcijfer.

Heeft de student meer dan 15 credits aan vrijstellingen gekregen bij een opleiding met 240 credits (bij een opleiding met 180 credits: 11 credits)? Dan kan hij het predicaat 'cum laude' toch krijgen als:

- de echte studieduur door die extra vrijstellingen net zo veel korter was;
- en het aantal credits voor het examen, dat de student heeft gehaald door toetsen, minimaal de helft is van het totaal aantal credits van dat examen.

Bij het afsluitend examen moet bovendien het niet afgeronde eindcijfer voor de onderwijseenheden die behoren bij het afstudeerprogramma ten minste 8,0 zijn. In het Jaarprogramma van deze OER staat welke onderwijseenheden bepalend zijn voor de vaststelling van het predicaat 'cum laude'.

DEEL 10. SLOT- EN OVERGANGSBEPALINGEN

183. Het actualiseren van de OER

Tijdens het studiejaar wordt de OER niet veranderd, tenzij de belangen van de studenten door de verandering niet worden geschaad. Het kan zijn dat de coronamaatregelen ondanks de vorige bepaling wijzigingen noodzakelijk maken. Bij deze wijzigingen dient met de inhoud hiervan rekening te worden gehouden.

184. Onvoorziene omstandigheden

In gevallen waarover in deze OER niets is bepaald, beslist:

- als het gaat over algemene bepalingen: het college van bestuur;
- als het gaat over opleidingsspecifieke bepalingen: de domeindirecteur onder wie de opleiding valt en die voor de opleiding verantwoordelijk is.

Zijn medewerkers het bij de uitvoering van deze OER niet met elkaar eens wie bevoegd is? Dan wijst het college van bestuur het orgaan aan dat bevoegd is voor dat onderwerp.

185. Bekendmaking, inwerkingtreding en authentieke tekst

Deze OER maakt onderdeel uit van de Onderwijsgids van de hogeschool die wordt bedoeld in artikel 7.59 van de WHW.

Het college van bestuur kan de geldigheidsduur van algemene bepalingen uit deze OER verlengen. Dat kan alleen met een heel studiejaar. De medezeggenschapsraad moet akkoord zijn met de verlenging.

De domeindirecteur kan de geldigheidsduur van de opleidingsspecifieke informatie verlengen. Dat kan alleen met een heel studiejaar. De medezeggenschap moet akkoord zijn met de verlenging.

Is er strijd of verschil van uitleg over bepalingen in deze OER? Dan heeft de tekst van de Nederlandstalige versie voorrang boven een versie in een andere taal.

Bijlage: Jaarprogramma's

Opleiding: **Landscape & Environment Management** Domein: **Agri, Food & Life Sciences** Vorm/variant: **voltijd**

Overzicht onderwijsseenheden

Legenda

AF	Afstudeerproduct
PR	Afstudeerproduct predicaat
KE	Kwalitatieve eis (BSA)
BD	Beroepsdeel
OP	Optie beroeps- of onderwijsdeel
EW	Stelt eisen aan de werkring
KZ	Keuze of er eisen aan de werkring zijn
C	Compensatie binnen de onderwijsseenheid

Studiejaar 1

Onderwijsseenheid	Code	Periode	ECTS	Bijzonderheden
Basisprogramma				
<u>Groen & Landschap 1</u>	2713LEM02Z	■ ■ ■ ■	4	
<u>Oriëntatie op opleiding</u>	2718LEM01Z	■ ■ ■ ■	5	
<u>Groen & Landschap 2</u>	2713LEM03Z	■ ■ ■ ■	1	
<u>Duurzame leefomgeving 1</u>	2718LEM04Z	■ ■ ■ ■	4	
<u>Duurzame leefomgeving 2</u>	2717LEM05Z	■ ■ ■ ■	1	
<u>Ruimtelijke plannen en actoren: Theorie</u>	2720LEM06Z	■ ■ ■ ■	5	
<u>Groen in de Randstad: Theorie</u>	2713LEM08Z	■ ■ ■ ■	2	
<u>Groene gebiedsontwikkeling</u>	2721LEM09Z	■ ■ ■ ■	3	
<u>Milieucompartimenten: bodem en afval</u>	2721LEM10Z	■ ■ ■ ■	3	
<u>Basiseconomie</u>	2718LEM80Z	■ ■ ■ ■	2	
<u>Gebiedsgericht Waterbeheer 1</u>	2721LEM12Z	■ ■ ■ ■	2	
<u>Gebiedsgericht Waterbeheer 2</u>	2718LEM13Z	■ ■ ■ ■	4	
<u>Groen en Recreatie: Theorie</u>	2721LEM14Z	■ ■ ■ ■	2	

Onderwijseenheid	Code	Periode	ECTS	Bijzonderheden
<u>Groen en Recreatie: Vaardigheden</u>	2718LEM92Z	■ ■ ■ ■	2	
<u>Groen en Recreatie: Project</u>	2721LEM16Z	■ ■ ■ ■	5	
<u>Oriëntatie op Beroep</u>	2713LEM17Z	■ ■ ■ ■	2	KE
<u>Natuur, Milieu en Ecologie: Ecologische Vaardigheden</u>	2718LEM18Z	■ ■ ■ ■	3	
<u>Natuur, Milieu en Ecologie: Ecologische basisprincipes</u>	2718LEM19Z	■ ■ ■ ■	4	
<u>Mobiliteit in de stad: Theorie</u>	2714LEM20Z	■ ■ ■ ■	3	
<u>Mobiliteit in de stad: project</u>	2714LEM21Z	■ ■ ■ ■	3	

Studiejaar 2

Onderwijseenheid	Code	Periode	ECTS	Bijzonderheden
Basisprogramma				
<u>Onderzoeken 1</u>	2713LEM23Z	■ ■ ■ ■	2	
<u>Regionale planning</u>	2715LEM22Z	■ ■ ■ ■	4	
<u>Milieubeleid & compartimenten 2</u>	2718LEM24Z	■ ■ ■ ■	4	
<u>Project beleid & ontwerp 1</u>	2717LEM25Z	■ ■ ■ ■	5	
<u>Onderzoeken 2: Onderzoeksopzet</u>	2717LEM27Z	■ ■ ■ ■	4	
<u>Onderzoeken 2: Statistiek 2</u>	2717LEM26Z	■ ■ ■ ■	3	
<u>Communicatie</u>	2717LEM28Z	■ ■ ■ ■	3	
<u>Project beleid en ontwerp 2</u>	2714LEM30Z	■ ■ ■ ■	5	
Keuzepakket: Natuur en Landschap 1				
<u>Transitie landelijk gebied</u>	2714LEM32Z	■ ■ ■ ■	3	
<u>Inrichten en beplanten</u>	2714LEM33Z	■ ■ ■ ■	3	
<u>project Natuur & Beheer</u>	2716LEM36Z	■ ■ ■ ■	5	
<u>Transitie landelijk gebied</u>	2717LEM31Z	■ ■ ■ ■	4	
Keuzepakket: Natuur en Landschap 2				
<u>Quickscan</u>	2721LEM47Z	■ ■ ■ ■	1	
<u>Monitoring Project</u>	2721LEM38Z	■ ■ ■ ■	4	
<u>Monitoring 1</u>	2713LEM36Z	■ ■ ■ ■	2	
<u>Project Natuur & Beheer</u>	2716LEM39Z	■ ■ ■ ■	5	

Onderwijseenheid	Code	Periode	ECTS	Bijzonderheden
<u>Natuur & Beheer</u>	2719LEM25Z	■ ■ ■ ■	3	
Keuzepakket: Stad & Milieu 1				
<u>Project stedelijke ontwikkeling en leefomgeving 1</u>	2713LEM42Z	■ ■ ■ ■	5	
<u>Bedrijf & Omgeving 2</u>	2720LEM44Z	■ ■ ■ ■	3	
<u>Energietransitie</u>	2720S&M01Z	■ ■ ■ ■	2	
<u>Beheer & gebruik openbare ruimte</u>	2717LEM40Z	■ ■ ■ ■	5	
Keuzepakket: Stad & Milieu 2				
<u>Project stedelijke ontwikkeling en leefomgeving 2</u>	2716LEM46Z	■ ■ ■ ■	5	
<u>Bedrijf & omgeving 1</u>	2713LEM43Z	■ ■ ■ ■	2	
<u>Bedrijf & omgeving 3</u>	2713LEM45Z	■ ■ ■ ■	3	
<u>Bodem</u>	2717LEM41Z	■ ■ ■ ■	5	

Studiejaar 3

Onderwijseenheid	Code	Periode	ECTS	Bijzonderheden
Basisprogramma				
<u>Stage</u>	2713STAGEZ	■ ■ ■ ■	30	
<u>Coast project 1</u>	2717LEM60Z	■ ■ ■ ■	4	
<u>Duurzaam Toerisme 1</u>	2717LEM54Z	■ ■ ■ ■	2	
<u>Klimaat in de stad</u>	2717LEM57Z	■ ■ ■ ■	2	
<u>Circulaire economie</u>	2714LEM59Z	■ ■ ■ ■	3	
<u>Coast project 2</u>	2714LEM71Z	■ ■ ■ ■	5	
<u>Waterkwaliteit</u>	2719LEM73Z	■ ■ ■ ■	3	
<u>Mens & Omgeving</u>	2717LEM59Z	■ ■ ■ ■	2	
Keuzepakket: Natuur en Landschap 3				
<u>Randstedelijke ecologie en faunabeheer 1</u>	2717NL301Z	■ ■ ■ ■	4	
Keuzepakket: Natuur en Landschap 4				
<u>Randstedelijke ecologie en faunabeheer 2</u>	2716NL401Z	■ ■ ■ ■	5	
Keuzepakket: Stad & Milieu 4				
<u>Omgevingsmanagement</u>	2716S&M40Z	■ ■ ■ ■	5	

Studiejaar 4

Onderwijseenheid	Code	Periode	ECTS	Bijzonderheden
Basisprogramma				
<u>Afstuderen</u>	2712AFSTUZ	■ ■ ■ ■	30	AF PR
Keuzepakket: LEM jaar 4 Minor Delft				
<u>Wetenschappelijke verdieping 1</u>	2713WET01Z	■ ■ ■ ■	3	
<u>Professionalisering A</u>	2714PROXBZ	■ ■ ■ ■	2	
<u>Stad van de toekomst 1</u>	2717LEM07Z	■ ■ ■ ■	5	
<u>Wetenschappelijke verdieping 2</u>	2713WET02Z	■ ■ ■ ■	3	
<u>Professionalisering B</u>	2714PROFXZ	■ ■ ■ ■	2	
<u>Stad van de toekomst 2</u>	2717LEM08Z	■ ■ ■ ■	5	
<u>Green juniors</u>	2609GRNJRZ	■ ■ ■ ■	10	
Keuzepakket: LEM jaar 4 Minor Extern				
<u>Minor Extern</u>	2721ME401Z	■ ■ ■ ■	30	
Keuzepakket: Samenwerken aan de toekomstbestendige stad				
<u>Samenwerken aan de toekomstbestendige stad</u>	2721TKSTDZ	■ ■ ■ ■	30	
Keuzepakket: Stad & Milieu 3				
<u>Milieukwaliteit</u>	2717S&M30Z	■ ■ ■ ■	4	

Overzicht toetsen

Legenda

GRD	Cijfer resultaatschaal met daarachter tussen haakje de vereiste minimumscore
SUS	Voldoende / Onvoldoende schaal
0%-100%	Wegingsfactor
SBU	Studiebelastinguren
S/M/AW	Toetsvorm (Schriftelijk, Mondeling, Andere Wijze)
TZ	Toetszitting
AP	Aanwezigheidsplicht
LN	Langere nakijktermijn

Studiejaar 1

Onderwijseenheid	Toets	Code	Schaal	Weging	SBU	Vorm	Bijzonderheden
Basisprogramma							
Groen & Landschap 1	GL: Theorie	2713LEM02A	GRD(55)	100%	112	S	TZ
Oriëntatie op opleiding	OO: Projectverslag	2715LEM01A	GRD(55)	100%	112	S	AP
	OO: SLB	2715LEM01B	SUS	0%	4	AW	AP
	OO: Excursie	2715LEM01C	SUS	0%	24	AW	AP
Groen & Landschap 2	GL: Practica en excursies	2713LEM03A	GRD(55)	100%	28	S	AP
Duurzame leefomgeving 1	DL: Theorie	2713LEM04A	GRD(55)	100%	112	S	TZ
Duurzame leefomgeving 2	DL: Scheikunde	2713LEM05A	GRD(55)	100%	28	S	TZ
Ruimtelijke plannen en actoren: Theorie	RPA: Theorie	2713LEM06A	GRD(55)	100%	132	S	TZ
	RPA: SLB	2713LEM06B	SUS	0%	8	AW	AP
Groen in de Randstad: Theorie	GidR: Theorie	2713LEM08A	GRD(55)	100%	56	S	TZ
Groene gebiedsontwikkeling	GO: projectverslag	2721LEM09A	GRD(55)	100%	56	S	AP
	GO: presenteren	2721LEM09B	SUS	0%	28	AW	AP
Milieucompartimenten: bodem en afval	MC1: Bodem en afval	2719LEM10A	GRD(55)	75%	64	S	TZ
	MC1: Excursie en opdrachten	2721LEM10B	GRD(55)	25%	20	AW	AP
Basiseconomie	Basiseconomie	2718LEM80A	GRD(55)	100%	56	S	TZ
Gebiedsgericht Waterbeheer 1	GW: Theorie	2713LEM12A	GRD(55)	100%	56	S	TZ
Gebiedsgericht Waterbeheer 2	GW: Wateropdracht	2713LEM13A	GRD(55)	100%	82	S	
	GW: Ontwerpopdrachten/GIS	2713LEM13B	SUS	0%	22	AW	AP
	GW: SLB	2713LEM13D	SUS	0%	8	AW	AP
Groen en Recreatie: Theorie	G&R: Ecologische basisprincipes	2721LEM14A	GRD(55)	100%	48	S	TZ
	G&R: cultuurhistorie	2721LEM14B	SUS	0%	8	S	
Groen en Recreatie: Vaardigheden	G&R: Plantenkennis	2717LEM92A	GRD(55)	100%	42	AW	AP
	G&R: Excursie	2717LEM92C	SUS	0%	14	AW	AP
Groen en Recreatie: Project	GR: Projectverslag	2715LEM16A	GRD(55)	100%	140	S	AP

Onderwijseenheid	Toets	Code	Schaal	Weging	SBU	Vorm	Bijzonderheden
Oriëntatie op Beroep	OoB: Verslag	2713LEM17A	GRD(55)	100%	56	S	AP
Natuur, Milieu en Ecologie: Ecologische Vaardigheden	NM: Verslag Vegetatie-opnamen	2713LEM18A	GRD(55)	100%	56	S	
	NM: Practica	2713LEM19B	SUS	0%	28	AW	AP
Natuur, Milieu en Ecologie: Ecologische basisprincipes	NM: Theorie	2713LEM19A	GRD(55)	100%	112	S	TZ
Mobiliteit in de stad: Theorie	MR: Theorie	2714LEM20A	GRD(55)	80%	67	S	TZ
	MR: Engels	2714LEM20B	GRD(55)	20%	17	AW	AP
Mobiliteit in de stad: project	MR: project	2714LEM21A	GRD(55)	100%	68	S	AP

Studiejaar 2

Onderwijseenheid	Toets	Code	Schaal	Weging	SBU	Vorm	Bijzonderheden
Basisprogramma							
Onderzoeken 1	OZ1: Statistiek en enquêteren	2713LEM23A	GRD(55)	100%	40	S	TZ
	OZ1: interviewen	2713LEM23B	SUS	0%	16	S	AP
Regionale planning	RP: Theorie	2714LEM22A	GRD(55)	100%	112	S	TZ
Milieubeleid & compartimenten 2	MC Lucht en geluid	2713LEM24A	GRD(55)	100%	112	S	TZ
Project beleid & ontwerp 1	BO1: Projectverslag	2713LEM25B	GRD(55)	100%	140	S	AP
Onderzoeken 2: Onderzoeksopzet	OZ2: Onderzoeksopzet	2713LEM27A	GRD(55)	100%	112	S	
Onderzoeken 2: Statistiek 2	OZ2: Statistiek 2	2713LEM26A	GRD(55)	100%	84	S	TZ
Communicatie	CO: Theorie	2714LEM28A	GRD(55)	100%	76	S	TZ
	CO: adviseren	2714LEM28B	SUS	0%	8	AW	AP
Project beleid en ontwerp 2	BO2: Projectverslag	2714LEM30A	GRD(55)	100%	120	S	AP
	BO2: Presentatie	2714LEM30B	GRD(55)	0%	4	AW	AP
	BO2: Ontwerp	2714LEM30C	SUS	0%	8	AW	AP
	BO2: SLB	2714LEM30D	SUS	0%	8	AW	AP
Keuzepakket: Natuur en Landschap 1							
Transitie landelijk gebied	TL: Projectverslag	2714LEM32A	GRD(55)	100%	84	S	AP

Onderwijseenheid	Toets	Code	Schaal	Weging	SBU	Vorm	Bijzonderheden
Inrichten en beplanten	IB: Theorie	2714LEM33A	GRD(55)	80%	67	M	TZ
	IB: Plantenkennis	2714LEM33B	GRD(55)	20%	17	AW	AP
project Natuur & Beheer	NB1: inrichtingsplan	2716LEM36A	GRD(55)	100%	140	S	AP
Transitie landelijk gebied	TL: Theorie Transitie landelijk gebied	2714LEM31A	GRD(55)	100%	112	S	TZ
Keuzepakket: Natuur en Landschap 2							
Quicksan	MO: Quicksan	2721LEM47A	GRD(55)	100%	28	S	AP
Monitoring Project	MO: Monitoringsproject	2721LEM38A	GRD(55)	80%	90	S	AP
	MO: Soortenkennis	2713LEM38B	GRD(55)	20%	22	AW	AP
Monitoring 1	MO: Theorie	2713LEM36A	GRD(55)	100%	56	S	TZ
Project Natuur & Beheer	NB2: projectverslag	2716LEM39A	GRD(55)	100%	132	S	AP
	NB2: SLB	2716LEM39B	SUS	0%	8	AW	AP
Natuur & Beheer	NB: Theorie	2713LEM35A	GRD(55)	100%	84	S	TZ
Keuzepakket: Stad & Milieu 1							
Project stedelijke ontwikkeling en leefomgeving 1	SO1: plan van aanpak	2713LEM42A	SUS	0%	0	S	AP
	SO1: projectverslag	2713LEM42B	GRD(55)	100%	140	S	AP
Bedrijf & Omgeving 2	B&O2: vergunningen	2713LEM44A	GRD(55)	75%	84	S	TZ AP
Energietransitie	ET: Energietransitie	2720S&M01A	GRD(55)	100%	56	S	AP
Beheer & gebruik openbare ruimte	BG: Theorie Beheer & Gebruik openbare ruimte	2713LEM40A	GRD(55)	80%	112	S	TZ
	BG: Training BOR	2713LEM40C	GRD(55)	20%	28	S	
Keuzepakket: Stad & Milieu 2							
Project stedelijke ontwikkeling en leefomgeving 2	SO2: Projectverslag	2713LEM46A	GRD(55)	80%	116	S	AP
	SO2: presentatie	2716LEM46B	GRD(55)	20%	16	AW	AP
	SO2: SLB	2713LEM46C	SUS	0%	8	M	TZ AP
Bedrijf & omgeving 1	B&O1: Theorie externe veiligheid	2713LEM43A	GRD(55)	100%	56	S	TZ
Bedrijf & omgeving 3	B&O3: Toezicht en handhaving	2713LEM45A	GRD(55)	100%	84	AW	AP

Onderwijseenheid	Toets	Code	Schaal	Weging	SBU	Vorm	Bijzonderheden
Bodem	BOD: Theorie	2717LEM41A	GRD(55)	100%	140	S	TZ
	BOD: practicum opdrachten	2717LEM41B	SUS	0%	28	AW	

Studiejaar 3

Onderwijseenheid	Toets	Code	Schaal	Weging	SBU	Vorm	Bijzonderheden
Basisprogramma							
Stage	Plan van aanpak/onderzoeksverantwoording	2713STAGEA	GRD(55)	20%	84	AW	AP
	Terugkomdag	2713STAGEB	SUS	0%	8	AW	AP
	Verslag	2713STAGEC	GRD(55)	80%	728	AW	AP
	Presentatie	2713STAGED	SUS	0%	8	AW	AP
	Functioneren	2713STAGEE	SUS	0%	4	AW	AP
	Reflectieverslag	2713STAGEF	SUS	0%	8	AW	AP
Coast project 1	CP1: Verslag	2714LEM50A	GRD(55)	80%	88	S	AP
	CP1: Excursie	2714LEM50C	SUS	0%	16	AW	AP
	CP1: Presentatie	2715LEM50B	GRD(55)	20%	8	M	TZ AP
Duurzaam Toerisme 1	DT1: Opdracht	2717LEM53A	GRD(55)	100%	56	AW	
Klimaat in de stad	KidS: Opdracht	2717LEM57A	GRD(55)	100%	56	AW	
Circulaire economie	CE: opdrachten	2714LEM57A	GRD(55)	100%	84	S	AP
Coast project 2	CP2: Verslag	2714LEM54A	GRD(55)	100%	124	S	AP
	CP2: SLB	2714LEM54B	SUS	0%	8	AW	AP
	CP2: Excursie	2714LEM54C	SUS	0%	8	AW	AP
Waterkwaliteit	WK: Practica en excursie	2719LEM56A	SUS	0%	16	AW	AP
	WK: Theorie	2714LEM56A	GRD(55)	100%	68	S	TZ
Mens & Omgeving	M&O: Theorie	2717LEM59A	GRD(55)	100%	56	S	
Keuzepakket: Natuur en Landschap 3							
Randstedelijke ecologie en faunabeheer 1	Randstedelijke ecologie theorie	2717NL301A	GRD(55)	80%	90	S	TZ
	Randstedelijke ecologie soortenkennis	2717NL301B	GRD(55)	20%	22	AW	AP
Keuzepakket: Natuur en Landschap 4							
Randstedelijke ecologie en faunabeheer 2	Randstedelijke ecologie opdracht	2716NL401A	GRD(55)	67%	112	S	
	Randstad ecologie presentatie	2716NL401B	GRD(55)	33%	28	AW	AP

Onderwijseenheid	Toets	Code	Schaal	Weging	SBU	Vorm	Bijzonderheden
Keuzepakket: Stad & Milieu 4							
Omgevingsmanagement	OM: Integrale gebiedsontwikkeling: opdrachten	2716S&M40A	GRD(55)	100%	140	S	AP

Studiejaar 4

Onderwijseenheid	Toets	Code	Schaal	Weging	SBU	Vorm	Bijzonderheden
Basisprogramma							
Afstuderen	Plan van aanpak	2712AFSTUA	GRD(55)	20%	84	S	AP
	Terugkomactiviteit	2712AFSTUB	SUS	0%	8	AW	AP
	Onderzoek verslag	2712AFSTUC	GRD(55)	70%	720	S	AP
	Functioneren	2712AFSTUD	SUS	0%	4	AW	AP
	Reflectie rapport	2712AFSTUE	SUS	0%	8	AW	AP
	Colloquium	2712AFSTUF	GRD(55)	10%	8	M	TZ AP
	Bijwonen Colloquium	2712AFSTUG	SUS	0%	8	AW	AP
Keuzepakket: LEM jaar 4 Minor Delft							
Wetenschappelijke verdieping 1	Wetenschappelijke verdieping 1	2713WET01A	GRD(55)	100%	84	S	AP
Professionalisering A	PRO: Professionalisering 1: omgevingssensitiviteit	2714PROFAA	GRD(55)	100%	28	S	TZ AP
	PRO: Professionalisering 1: Leidinggeven, solliciteren, SLB	2714PROFAB	SUS	0%	28	AW	AP
Stad van de toekomst 1	Stad van de toekomst 1: theorie	2717LEM07A	GRD(55)	100%	140	S	AP
Wetenschappelijke verdieping 2	Wetenschappelijke verdieping 2	2713WET02A	GRD(55)	100%	84	S	
Professionalisering B	PRO: Professionalisering 2: Onderhandelen	2714PROFBA	GRD(55)	100%	28	AW	AP
	PRO: Professionalisering 2: Voorbereiden afstuderen	2714PROFBB	SUS	0%	28	AW	
Stad van de toekomst 2	Stad van de toekomst 2: symposium	2717LEM08A	GRD(55)	100%	140	AW	AP

Onderwijseenheid	Toets	Code	Schaal	Weging	SBU	Vorm	Bijzonderheden
Green juniors	Green Juniors onderzoeksopzet	2609GRNJRA	GRD(55)	20%	42	AW	AP
	Green Juniors Rapport	2609GRNJRB	GRD(55)	70%	210	S	AP
	Green Juniors Presentatie	2609GRNJRC	GRD(55)	10%	28	AW	AP
Keuzepakket: LEM jaar 4 Minor Extern							
Minor Extern	Minor Extern	2721ME401A	GRD(55)	100%	840	AW	
Keuzepakket: Samenwerken aan de toekomstbestendige stad							
Samenwerken aan de toekomstbestendige stad	Samenwerken aan de toekomstbestendige stad	2721TKSTDA	GRD(55)	100%	840	AW	
Keuzepakket: Stad & Milieu 3							
Milieukwaliteit	MK: Milieukwaliteit theorie	2717S7M30A	GRD(55)	100%	112	AW	

Jaar 1

Basisprogramma

Periode 1

Groen & Landschap 1 - 2713LEM02Z

Inhoud onderwijseenheid	<p>Het studieobject van de fysische geografie van Nederland is het Nederlands landschap en de factoren die in dit landschap van betekenis zijn. Het landschap is gevormd door klimaat, geologische processen, plant, dier en mens. De onderliggende bodem is de basis voor het landschap. Een goed inzicht in de processen in de bodem maakt het mogelijk om het landschap erboven te kunnen lezen. Inzicht in de samenhang van de factoren die het landschap gevormd hebben en nog vormen is het onderwerp van de module Groen & Landschap</p> <p>De module practica en excursies bestaat uit practica planten kennis.</p>
Eindkwalificaties	<p>Competentie en niveaubeschrijving</p> <p>Competentie en niveaubeschrijving</p> <p>I</p> <p><i>Toegepast onderzoeken</i></p> <p>Het uitvoeren van een onderzoek met enkelvoudig en omschreven doel, probleemstelling en methode met daarbij de analyse van de resultaten</p> <p>II</p> <p><i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i></p> <p>De student kan een onderzoeksopzet maken voor een analyse van een gebied gericht op fysische, ruimtelijke en/of sociaaleconomische aspecten in een gebied en inventariseert de betrokken actoren.</p>
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: GL: Theorie - 2713LEM02A

Toetsdoelen/criteria	<p>Beheersingsindicatoren</p> <p>I</p> <p>1f De student kent de fysisch geografische regio's en kenmerkende landschapsfactoren.</p> <p>II</p> <p>1a. De student kan fysische aspecten (biotisch en abiotisch) in een gebied benoemen en herkennen (biotopen, standplaats, bodem, voedselrijkdom en invloed grondwater)</p>
Uitwerking toetsvormen	De module Groen en Landschap wordt getoetst met een tentamen.
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	hoorcolleges, werkcolleges

Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	Geen	

Oriëntatie op opleiding - 2718LEM01Z

Inhoud onderwijseenheid	De studenten maken kennis met de opleiding, maken kennis met projectmatig werken door het uitvoeren van een project op het gebied van groen en milieu en starten met het programma van studieloopbaanbegeleiding. Hierbij staat het aanleren van projectmatig werken, het opzetten van een onderzoek en verslaglegging (APA-bronvermelding) centraal. Daarnaast is er aandacht voor Nederlands, het OER (Onderwijs- en Examen Reglement) en het gebruik van Moodle.	
Eindkwalificaties	<p><i>Toegepast onderzoeken</i> Het uitvoeren van een onderzoek met enkelvoudig en omschreven doel, probleemstelling en methode met daarbij de analyse van de resultaten</p> <p><i>Project/procesmatig werken in een multidisciplinaire omgeving</i> Het opstellen van een programma van eisen (wat heb ik, wat wil ik en wat moet ik dan doen) met de opdrachtgever, het maken van een plan van aanpak met daarin tijdsplanning en taakverdeling. De student voert het project/proces uit aan de hand van het plan van aanpak en koppelt terug met de opdrachtgever.</p> <p><i>Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling</i> De leerbekwame student geeft inhoud en vorm aan zijn leer-/werkproces om zo tijdig de gewenste resultaten te behalen in een studie- of beroepsomgeving.</p>	
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen	
Bijzonderheden	Geen	

Toets: OO: Projectverslag - 2715LEM01A

Toetsdoelen/criteria	<p>De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn:</p> <p>Projectmatig/procesmatig werken in een multidisciplinaire omgeving</p> <p>1a De student stelt een programma van eisen met de opdrachtgever op.</p> <p>1b De student maakt of draagt bij aan een plan van aanpak.</p> <p>1c De student voert het project uit en rapporteert volgens plan van aanpak.</p> <p>Toegepast Onderzoeken</p> <p>1a De student vertaalt probleemstelling in onderzoeksvragen.</p> <p>1b De student beantwoordt de onderzoeksvragen door middel van de aangereikte methode.</p> <p>1c De student voert een onderzoek uit aan de hand van omschreven doelstelling en probleemstelling.</p> <p>1d De student stelt door analyse van de resultaten vast of de probleemstelling beantwoord is.</p>	
Uitwerking toetsvormen	De module project wordt getoetst aan de hand van het groepsverslag en de richtlijnen betreffende verslaglegging. Het groepsproces wordt individueel beoordeeld aan de hand van de SOCOV-beoordeling. Voor het goed gebruik van de Nederlandse taal worden ondersteunende lessen Nederlands aangeboden.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Projectmatig werken wordt gebruikt als werkvorm.	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Voor 80% van de projectbijeenkomsten
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: OO: SLB - 2715LEM01B

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling 1a. Oriënteren op het werkveld; onderzoeken welke prestaties worden gevraagd; kennis over het werkveld vergaren.	
Uitwerking toetsvormen	Uitwerken van de opdrachten van periode 1 van SLB: kennismakingsbrief, cv en vacatureanalyse. Daarnaast wordt een meting over het niveau Nederlands uitgevoerd.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Werkcollege en individueel gesprek	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Bij het SLB-gesprek
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: OO: Excursie - 2715LEM01C

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling 1a. Oriënteren op het werkveld; onderzoeken welke prestaties worden gevraagd; kennis over het werkveld vergaren.	
Uitwerking toetsvormen	De module excursie is voldaan als er deelgenomen is aan de excursie en alle opdrachten voldaan zijn.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Deelname aan driedaagse excursie met avondprogramma en verslag over de excursie. Voor de excursie worden overnachtings- en buskosten in rekening gebracht per deelnemende student van ongeveer 180 euro. Tijdens de excursie worden de verschillende fysisch geografische regio's bezocht tussen Delft en Groningen.	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Ja
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Groen & Landschap 2 - 2713LEM03Z

Inhoud onderwijsseenheid	Het studieobject van de fysische geografie van Nederland is het Nederlands landschap en de factoren die in dit landschap van betekenis zijn. Het landschap is gevormd door klimaat, geologische processen, plant, dier en mens. De onderliggende bodem is de basis voor het landschap. Een goed inzicht in de processen in de bodem maakt het mogelijk om het landschap erboven te kunnen lezen. Inzicht in de samenhang van de factoren die het landschap gevormd hebben en nog vormen is het onderwerp van de module Groen & Landschap. De module practica en excursies bestaat uit practica planten kennis en excursies.
Eindkwalificaties	<i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i> De student kan een onderzoeksopzet maken voor een analyse van een gebied gericht op fysische,

	ruimtelijke en/of sociaaleconomische aspecten in een gebied en inventariseert de betrokken actoren.
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: GL: Practica en excursies - 2713LEM03A

Toetsdoelen/criteria	<i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i> 1a. De student kan fysische aspecten (biotisch en abiotisch) in een gebied benoemen en herkennen (biotopen, standplaats, bodem, voedselrijkdom en invloed grondwater).	
Uitwerking toetsvormen	De module practica en excursies wordt getoetst met een plantentoets en deelname aan de practica en excursies.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Practica en excursies	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Ja, practica en excursies
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Duurzame leefomgeving 1 - 2718LEM04Z

Inhoud onderwijseenheid	De studenten maken kennis met Milieukunde en biobased economy en de verschillende onderdelen die daarbij van belang zijn. Het onderdeel geeft een overzicht van de onderwerpen waar een milieukundige zich mee bezig houdt en een inleiding op biobased economy.	
Eindkwalificaties	Het uitvoeren van een onderzoek met enkelvoudig en omschreven doel, probleemstelling en methode met daarbij de analyse van de resultaten <i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i> De student kan een onderzoeksopzet maken voor een analyse van een gebied gericht op fysische, ruimtelijke en/of sociaaleconomische aspecten in een gebied en inventariseert de betrokken actoren. <i>Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken</i> Het formuleren van oplossingen voor nationale problemen op het gebied van groene vraagstukken en aan de hand hiervan een onderzoek opzetten met aandacht voor de maatschappelijke context.	
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen	
Bijzonderheden	Geen	

Toets: DL: Theorie - 2713LEM04A

Toetsdoelen/criteria	<i>Toegepast onderzoeken</i> 1g De student kent problemen in relatie tot de fysieke leefomgeving. <i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i>
----------------------	---

	<p>gesteldheid)</p> <p>1c. De student kan sociaaleconomische aspecten in een gebied benoemen en herkennen (recreatie, beleving, waarde van groen, Biobased Economy).</p> <p><i>Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken</i></p> <p>1a. De student kent kringlopen waaronder Cradle2Cradle en Biobased Economy en achterliggende theorie en kan lucht, bodem en water (compartimenten) omschrijven.</p> <p>1b. De student kent maatschappelijk verantwoorde oplossingen voor een probleem.</p> <p>1c. De student kent definities, achtergronden en relevantie van maatschappelijk verantwoord ondernemen.</p>
Uitwerking toetsvormen	Dit onderdeel wordt getoetst met een schriftelijk tentamen.
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	De werkvormen zijn hoorcolleges en werkcolleges.
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee
Toegestane hulpmiddelen	Geen

Duurzame leefomgeving 2 - 2717LEM05Z

Inhoud onderwijsseenheid	<p>In dit onderdeel komt het ondersteunende onderdeel scheikunde voor het vakgebied van milieukunde aan de orde.</p> <p>Het onderdeel scheikunde is de basis voor studenten LEM. Scheikunde is noodzakelijk voor een goed begrip van bijvoorbeeld milieudelicten. Deze kennis is van essentieel belang om te kunnen functioneren en te 'opereren' op het gebied van je opleiding.</p> <p>In de onderwijsseenheid Scheikunde A maak je kennis met de scheikunde, met name de basis van anorganische chemie, het rekenen en de rekenmethodieken in de chemie, die nodig zijn voor de vervolgonderwijsseenheden en practica.</p> <p>Naamgeving: Periodiek Systeem</p> <p>Chemische binding: atoombinding, Ionbinding, Metaalbinding</p> <p>Reactievergelijkingen: het opstellen van reactievergelijkingen</p> <p>Oplossingen: zouten oplossen en neerslaan</p> <p>Significantie: rekenregels en afronden en wetenschappelijke notatie</p> <p>rekenen met eenheden: het omrekenen van eenheden</p> <p>Chemisch rekenen: concentraties, Molariteiten a.d.h.v. reactievergelijkingen</p> <p>In andere vakken zal er geregeld verder gegaan worden met Scheikunde. Je kunt dit thema dan ook zien als één onderdeel uit een reeks die de basis legt voor onderwijsseenheden later in je curriculum (studieprogramma).</p>
Eindkwalificaties	<p><i>Toegepast onderzoeken</i></p> <p>Het uitvoeren van een onderzoek met enkelvoudig en omschreven doel, probleemstelling en methode met daarbij de analyse van de resultaten.</p>
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Studenten met een voldoende voor hun eindexamen Scheikunde krijgen een vrijstelling voor dit onderdeel.

Toets: DL: Scheikunde - 2713LEM05A

Toetsdoelen/criteria	<i>Toegepast onderzoeken</i> 1g De student kent problemen in relatie tot de fysieke leefomgeving.	
Uitwerking toetsvormen	Schriftelijk, meerkeuze vragen	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoorcolleges	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegepaste hulpmiddelen	Rekenmachine	

Periode 2**Ruimtelijke plannen en actoren: Theorie - 2720LEM06Z**

Inhoud onderwijseenheid	Deze onderwijseenheid behandelt hoe de problemen rond het gebruik van de schaarse ruimte aan te pakken en op te lossen. Aangezien we met veel mensen op een beperkte oppervlakte wonen in Nederland is ruimte schaars en moeten allerlei oplossingen gevonden worden om die schaarse ruimte zo optimaal mogelijk te benutten. In deze onderwijseenheid houdt de student zich bezig met de omgeving in ruime zin: het veranderen/ anders inrichten van een gebied en leren wat de rol is van overheid, in termen van bevoegdheden/ beleid/ wetgeving/ plannen. Er wordt een introductie gegeven van de vakgebieden Ruimtelijke Ordening en Planologie, Omgevingsbeleid en Omgevingsrecht. Ook wordt aandacht besteed aan de rol van duurzaamheid.	
Eindkwalificaties	<i>Toegepast onderzoeken</i> Het uitvoeren van een onderzoek met enkelvoudig en omschreven doel, probleemstelling en methode met daarbij de analyse van de resultaten <i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i> De student kan een onderzoeksopzet maken voor een analyse van een gebied gericht op fysische, ruimtelijke en/of sociaaleconomische aspecten in een gebied en inventariseert de betrokken actoren. <i>Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)</i> Stelt op basis van aangereikte informatie een advies/plan op. Er wordt één oplossing uitgewerkt. <i>Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling (SLB)</i> De leerbekwame student geeft inhoud en vorm aan zijn leer-/werkproces om zo tijdig de gewenste resultaten te behalen in een studie- of beroepsomgeving.	
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen	
Bijzonderheden	Geen	

Toets: RPA: Theorie - 2713LEM06A

Toetsdoelen/criteria	<i>Toegepast onderzoeken</i> 1g De student kent problemen in relatie tot de fysieke leefomgeving. 1h De student beschrijft en analyseert verschillende invalshoeken van een gekozen milieu of ruimtelijk vraagstuk.	
----------------------	---	--

	<p><i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i></p> <p>1b. De student herkent en beschrijft de cultuurhistorische elementen van het gebied.</p> <p>1d. De student kan ruimtelijke (gebiedstypologie, ruimtelijke kwaliteit) en functionele (infrastructuur, wonen, werken) aspecten in een gebied benoemen en herkennen.</p> <p><i>Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)</i></p> <p>1a. De student is op de hoogte van relevant(e) wetgeving, beleid en plannen (resp. RO, milieu, natuur) op nationaal, provinciaal en gemeentelijk schaalniveau.</p> <p>1b. De student is op de hoogte van planstelsels en kent instrumenten ten behoeve van planning en beleid.</p>	
Uitwerking toetsvormen	Schriftelijk tentamen.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoorcolleges en werkcolleges	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	Geen	

Toets: RPA: SLB - 2713LEM06B

Toetsdoelen/criteria	<p><i>Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling (SLB)</i></p> <p>1b. Bewust zijn van eigen kwaliteiten, leerdoelen, motieven en capaciteiten in de studieomgeving.</p>	
Uitwerking toetsvormen	Opdrachten en een gesprek	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Werkcolleges, individueel gesprek.	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	SLB-gesprek
Toegestane hulpmiddelen	Geen	

Groen in de Randstad: Theorie - 2713LEM08Z

Inhoud onderwijseenheid	<p>Tijdens de onderwijseenheid Groen in de Randstad leer je over de context van de Randstad en hoe je daar de schaarse ruimte benut voor groene inrichting, zoals braakliggende terreinen. Natuurbeleving en tijdelijke natuur/ecosysteemdiensten komen aan bod, inclusief het maken van een SWOT-analyse.</p>	
Eindkwalificaties	<p><i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i></p> <p>De student kan een onderzoeksopzet maken voor een analyse van een gebied gericht op fysische, ruimtelijke en/of sociaaleconomische aspecten in een gebied en inventariseert de betrokken actoren.</p>	
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen	
Bijzonderheden	Geen	

Toets: GidR: Theorie - 2713LEM08A

Toetsdoelen/criteria	<p><i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i></p> <p>1c. De student kan sociaaleconomische aspecten in een gebied benoemen en herkennen (recreatie, beleving, waarde van groen, Biobased Economy).</p>	
Uitwerking toetsvormen	Schriftelijk tentamen	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	hoorcolleges en werkcolleges	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	Rekenmachine	

Groene gebiedsontwikkeling - 2721LEM09Z

Inhoud onderwijseenheid	<p>Diverse oorzaken zorgen ervoor dat bouwprojecten stilstaan en kantoren niet volledig gevuld worden. Dit zorgt voor braakliggende terreinen, welke geen functie vervullen en (tijdelijk) door niemand onderhouden worden. Echter, tegenwoordig zien een aantal omwonenden of andere partijen kansen om op deze terreinen iets te doen met groen zodat het meerwaarde heeft voor hen en anderen. Tijdens dit project bedenken jullie een plan om een braakliggend terrein in de stad groen in te richten, zodanig dat het meerwaarde heeft voor de bewoners en gemeente in het algemeen. Daarnaast is er aandacht voor mondeling presenteren.</p>	
Eindkwalificaties	<p><i>Toegepast onderzoeken</i> De student zet een onderzoek op aan de hand van een omschreven doel en probleemstelling. Naast de onderzoeksopzet met bijbehorende planning, de uitvoering van het onderzoek analyseert de student de onderzoeksresultaten.</p> <p><i>Project/procesmatig werken in een multidisciplinaire omgeving</i> Het opstellen van een programma van eisen (wat heb ik, wat wil ik en wat moet ik dan doen) met de opdrachtgever, het maken van een plan van aanpak met daarin tijdsplanning en taakverdeling. De student voert het project/proces uit aan de hand van het plan van aanpak en koppelt terug met de opdrachtgever.</p> <p><i>Communiceren met en naar doelgroepen, gericht op draagvlak creëren</i> Inventariseert het doel en de doelgroep en analyseert de belangen en informatiebehoefte met betrekking tot (een veranderingsproces in) de groene omgeving.</p> <p><i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i> De student kan een onderzoeksopzet maken voor een analyse van een gebied gericht op fysische, ruimtelijke en/of sociaaleconomische aspecten in een gebied en inventariseert de betrokken actoren.</p> <p><i>Opstellen van een gebiedsplan/visie</i> De student kan de actoren en de huidige situatie inventariseren van een gebied. De student kan de mogelijkheden van en de wensen voor het gebied in kaart in een globale schets voor (her)inrichting, gebruik en of beheer waarbij hij rekening houdt met mogelijke fysieke mogelijkheden, functies, randvoorwaarden en het streefbeeld van het gebied.</p>	
Voorwaarde tot deelname (Zie ook	Geen	

Bijzondere OER	Geen
----------------	------

Toets: GO: projectverslag - 2721LEM09A

Toetsdoelen/criteria	<p><i>Toegepast onderzoeken</i></p> <p>2a De student weet betrouwbare gegevens te verzamelen, o.a. door Desk Research, interviewen en enquêteren.</p> <p>2b De student stelt realistische onderzoeksstappen op.</p> <p>2c De student voert het onderzoek uit.</p> <p>2d De student analyseert en presenteert de onderzoeksresultaten.</p> <p><i>Project/procesmatig werken in een multidisciplinaire omgeving</i></p> <p>1a De student stelt een programma van eisen met de opdrachtgever op.</p> <p>1b De student maakt of draagt bij aan een plan van aanpak.</p> <p>1c De student voert het project uit en rapporteert volgens plan van aanpak.</p> <p><i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i></p> <p>1b. De student herkent en beschrijft de cultuurhistorische elementen van het gebied.</p> <p>1c. De student kan sociaaleconomische aspecten in een gebied benoemen en herkennen (recreatie, beleving, waarde van groen, Biobased Economy)</p> <p><i>Opstellen van een gebiedsplan/visie</i></p> <p>1a. De student beschrijft de huidige situatie met betrekking tot gebruiksfuncties.</p> <p>1b. De student kan (potentiële) mogelijke functies, randvoorwaarden in kaart brengen.</p> <p>1c. De student inventariseert plannen van overheden en de vertaling naar de praktijk.</p>	
Uitwerking toetsvormen	Projectverslag per groepje studenten.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	projectvergadering, zelfstandig werken met de projectgroep, een fietsexcursie in Delft en presentaties met de projectgroepen	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Ja, bij 80% van de projectbijeenkomsten en fietsexcursie.
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: GO: presenteren - 2721LEM09B

Toetsdoelen/criteria	<p><i>Communiceren met en naar doelgroepen, gericht op draagvlak creëren</i></p> <p>1e. De student kan een presentatie opstellen en presenteren</p>	
Uitwerking toetsvormen	Het houden van een mondelinge presentatie.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	werkcolleges en presentatie	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Ja, bij 80% van de lessen
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Milieucompartimenten: bodem en afval - 2721LEM10Z

Inhoud onderwijsseenheid	In hoor- en werkcolleges wordt verder ingegaan op het compartiment bodem, waarbij de hoofdthema's zijn: bodemfuncties, bodemecologie en bodembedreigingen. Hierbij wordt verder gegaan waar we bij Groen en Landschap: fysische geografie zijn gebleven.
--------------------------	--

	Verder komt het thema Afval aan de orde. De verschillende soorten afvalverwerking en afvalstromen, nut en noodzaak van afvalverwerking in verband met grondstoffenverbruik en hergebruik van afvalstromen en de rol van de burger en de overheid hierin.
Eindkwalificaties	<p>I <i>Toegepast onderzoeken</i> Het uitvoeren van een onderzoek met enkelvoudig en omschreven doel, probleemstelling en methode met daarbij de analyse van de resultaten</p> <p>VII <i>Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken</i> Het formuleren van oplossingen voor nationale problemen op het gebied van groene vraagstukken en aan de hand hiervan een onderzoek opzetten met aandacht voor de maatschappelijke context.</p>
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: MC1: Bodem en afval - 2719LEM10A

Toetsdoelen/criteria	Beheersingsindicatoren I 1g De student kent problemen in relatie tot de fysieke leefomgeving. 1h De student beschrijft en analyseert verschillende invalshoeken van een gekozen milieu of ruimtelijk vraagstuk. 1i De student werkt een van de invalshoeken verder uit. III 1d. De student kan voor een gegeven probleem of milieucompartment een aantal oplossingsalternatieven formuleren.	
Uitwerking toetsvormen	De onderwijseenheid wordt getoetst via een schriftelijk tentamen .	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoorcolleges	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	Rekenmachine	

Toets: MC1: Excursie en opdrachten - 2721LEM10B

Toetsdoelen/criteria	Beheersingsindicatoren I 1g De student kent problemen in relatie tot de fysieke leefomgeving.	
Uitwerking toetsvormen	Deelname aan de excursie met opdracht	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Excursie bij een afvalverwerker ten behoeve van het onderdeel afval.	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Ja, bij de excursie
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Basiseconomie - 2718LEM80Z

Inhoud onderwijseenheid	Deze onderwijseenheid behandelt de grondslagen van de economie en vormt de basis voor op gebiedsontwikkeling gerichte economie toepassingen, zowel op macro als op micro niveau
Eindkwalificaties	<i>Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)</i> Stelt op basis van aangereikte informatie een advies/plan op. Er wordt één oplossing uitgewerkt.
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: Basiseconomie - 2718LEM80A

Toetsdoelen/criteria	<i>Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)</i> 1b. De student is op de hoogte van planstelsels en kent instrumenten ten behoeve van planning en beleid.	
Uitwerking toetsvormen	De module basiseconomie wordt getoetst met een tentamen.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoor- en werkcolleges	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	Rekenmachine	

Periode 3

Gebiedsgericht Waterbeheer 1 - 2721LEM12Z

Inhoud onderwijseenheid	<p>Het thema Gebiedsgericht Waterbeheer richt zich op de algemene achtergronden en aspecten van het waterbeheer in Nederland. Nederland is bekend om de kennis op gebied van waterbeheer: de polders met hun molens, de Deltawerken, de grachten in de oude steden, de dijken en gemalen.</p> <p>Hoe hebben wij de verdeling van het water, de verdediging tegen het water, het beheer van het water(peil) en de zorg voor de kwaliteit van het oppervlakte-, zwem-, vis- en drinkwater geregeld?</p> <p>Wat zijn de gevolgen van onze bemoeienis met en het grootschalig gebruik van ons oppervlaktewater en grondwater?</p> <p>Wat heeft Europa te maken met ons waterbeheer en waarom worden er in verschillende gebieden andere vormen van waterbeheer toegepast? En om het nog 'erger' te maken: wie bemoeien zich allemaal met dat waterbeheer en wie beslist of activiteiten op en met het water toegestaan zijn?</p>	
Eindkwalificaties	<i>Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)</i> Stelt op basis van aangereikte informatie een advies/plan op. Er wordt één oplossing uitgewerkt.	

Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: GW: Theorie - 2713LEM12A

Toetsdoelen/criteria	Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren) 1a. De student is op de hoogte van relevant(e) wetgeving, beleid en plannen (resp. RO, milieu, natuur) op nationaal, provinciaal en gemeentelijk schaalniveau.	
Uitwerking toetsvormen	Schriftelijk tentamen	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoorcolleges en werkcolleges	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	Rekenmachine	

Gebiedsgericht Waterbeheer 2 - 2718LEM13Z

Inhoud onderwijsseenheid	In het kader van Gebiedsgericht waterbeheer wordt een individueel waterverslag opgesteld over je waterschap en een probleem wat nu speelt met betrekking tot water. Hierbij wordt gebruik gemaakt van Desk Research. Daarnaast maken de studenten kennis met de mogelijkheden van GIS. Ten slotte wordt in SLB aandacht besteed aan kernkwadranten en de studievoortgang.	
Eindkwalificaties	<p><i>Toegepast onderzoeken</i> De student zet een onderzoek op aan de hand van een omschreven doel en probleemstelling. Naast de onderzoeksopzet met bijbehorende planning, de uitvoering van het onderzoek analyseert de student de onderzoeksresultaten.</p> <p><i>Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)</i> Stelt op basis van aangereikte informatie een advies/plan op. Er wordt één oplossing uitgewerkt.</p> <p><i>Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling/ SLB</i> De leerbekwame student geeft inhoud en vorm aan zijn leer-/werkproces om zo tijdig de gewenste resultaten te behalen in een studie- of beroepsomgeving.</p>	
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen	
Bijzonderheden	Geen	

Toets: GW: Wateropdracht - 2713LEM13A

Toetsdoelen/criteria	<p><i>Toegepast onderzoeken</i> 2a De student weet betrouwbare gegevens te verzamelen, o.a. door Desk Research, interviewen en enquêteren (onderzoeken).</p>	
Uitwerking toetsvormen	Individuele opdracht Het product is een verslag.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Instructiecolleges met feedback opdracht	
Verplichte	Nee	

aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)		
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: GW: Ontwerpopdrachten/GIS - 2713LEM13B

Toetsdoelen/criteria	Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren) 1e De student kan een kaart lezen en gebruiken. 1g. De student visualiseert ruimtelijke informatie (GIS).	
Uitwerking toetsvormen	De module ontwerpopdrachten/GIS wordt afgetoetst met GIS opdrachten.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Instructiecolleges, computerpractica	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Instructiecolleges: computerpractica
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: GW: SLB - 2713LEM13D

Toetsdoelen/criteria	Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling/ SLB 1b. Bewust zijn van eigen kwaliteiten, leerdoelen, motieven en capaciteiten in de studieomgeving.	
Uitwerking toetsvormen	Uitwerken opdrachten periode 3 van SLB: kernkwadranten en feed back.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Dit onderdeel is voldaan als alle opdrachten met een voldaan zijn afgesloten.	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Bij het SLB-gesprek
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Groen en Recreatie: Theorie - 2721LEM14Z

Inhoud onderwijseenheid	De onderwijseenheid bestaat uit de theorie over de basisprincipes van ecologie en cultuurhistorie. Dit onderdeel wordt afgesloten met een tentamen en een opdracht
Eindkwalificaties	<i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i> De student kan een onderzoeksopzet maken voor een analyse van een gebied gericht op fysische, ruimtelijke en/of sociaaleconomische aspecten in een gebied en inventariseert de betrokken actoren.
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: G&R: Ecologische basisprincipes - 2721LEM14A

Toetsdoelen/criteria	<i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i> 1a. De student kan fysische aspecten(biotisch en abiotisch) in een gebied benoemen en herkennen (biotopen, standplaats, bodem, voedselrijkdom en invloed grondwater). 1e. De student kent en herkent natuurlijke processen en ecologische basisprincipes.
----------------------	---

Uitwerking toetsvormen	Dit onderdeel wordt afgetoest met een tentamen	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoorcolleges, werkcolleges en workshops	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	Geen	

Toets: G&R: cultuurhistorie - 2721LEM14B

Toetsdoelen/criteria	<p><i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i></p> <p>1c. De student kan sociaaleconomische aspecten in een gebied benoemen en herkennen (recreatie, beleving, waarde van groen, Biobased Economy).</p>	
Uitwerking toetsvormen	Dit onderdeel wordt afgerond met een opdracht.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoorcollege en excursie met opdracht. De projectgroepen lopen of fietsen de erfgoedroute Polder Noord-Kethel aan de hand van routebeschrijving met opdrachten.	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Groen en Recreatie: Vaardigheden - 2718LEM92Z

Inhoud onderwijseenheid	De onderwijseenheid Vaardigheden bestaat uit twee onderdelen Plantenkennis en een excursie.	
Eindkwalificaties	<p><i>Toegepast onderzoeken</i></p> <p>Het uitvoeren van een onderzoek met enkelvoudig en omschreven doel, probleemstelling en methode met daarbij de analyse van de resultaten.</p> <p><i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i></p> <p>De student kan een onderzoeksopzet maken voor een analyse van een gebied gericht op fysische, ruimtelijke en/of sociaaleconomische aspecten in een gebied en inventariseert de betrokken actoren.</p> <p><i>Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)</i></p> <p>Stelt op basis van aangereikte informatie een advies/plan op. Er wordt één oplossing uitgewerkt.</p>	
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen	
Bijzonderheden	Geen	

Toets: G&R: Plantenkennis - 2717LEM92A

Toetsdoelen/criteria	<p>De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn:</p> <p><i>Toegepast onderzoeken</i></p> <p>1e De student kan de meest voorkomende kruiden, struiken, bomen en fauna herkennen (o.a. belangrijke soorten binnen de F&F wet).</p>	
----------------------	---	--

Uitwerking toetsvormen	De plantenkennis wordt individueel getoetst.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Practica Plantenkennis	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Ja, bij de practica plantenkennis
Toegestane hulpmiddelen	Geen	

Toets: G&R: Excursie - 2717LEM92C

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: <i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i> 1a. De student kan fysische aspecten(biotisch en abiotisch) in een gebied benoemen en herkennen (biotopen, standplaats, bodem, voedselrijkdom en invloed grondwater).	
Uitwerking toetsvormen	Deename aan 2 excursies: naar Meijndel, De Horsten.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Excursies	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Ja, de excursies
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Groen en Recreatie: Project - 2721LEM16Z

Inhoud onderwijseenheid	In deze onderwijseenheid staat het project Meijndel centraal: voor het gebied Meijndel moet een inrichtingsplan worden geschreven waarin de functies: waterwinning, zeewering, militair oefenterrein, natuur en recreatie op elkaar zijn afgestemd.
Eindkwalificaties	<p><i>Toegepast onderzoeken</i> Het uitvoeren van een onderzoek met enkelvoudig en omschreven doel, probleemstelling en methode met daarbij de analyse van de resultaten.</p> <p><i>Project/procesmatig werken in een multidisciplinaire omgeving</i> Het opstellen van een programma van eisen (wat heb ik, wat wil ik en wat moet ik dan doen) met de opdrachtgever, het maken van een plan van aanpak met daarin tijdsplanning en taakverdeling. De student voert het project/proces uit aan de hand van het plan van aanpak en koppelt terug met de opdrachtgever.</p> <p><i>Opstellen van een gebiedsplan/visie</i> De student kan de actoren en de huidige situatie inventariseren van een gebied. De student kan de mogelijkheden van en de wensen voor het gebied in kaart in een globale schets voor (her)inrichting, gebruik en of beheer waarbij hij rekening houdt met mogelijke fysieke mogelijkheden, functies, randvoorwaarden en het streefbeeld van het gebied.</p> <p><i>Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)</i> Stelt op basis van aangereikte informatie een advies/plan op. Er wordt één oplossing uitgewerkt.</p> <p><i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i> De student kan een onderzoeksopzet maken voor een analyse van een gebied gericht op fysische, ruimtelijke en/of sociaaleconomische aspecten in een gebied en inventariseert de betrokken actoren.</p>
Voorwaarde tot	Geen

deelname (Zie ook artikel 29 OER) Bijzonderheden	Geen
--	------

Toets: GR: Projectverslag - 2715LEM16A

Toetsdoelen/criteria	<p><i>Toegepast onderzoeken</i></p> <p>1f De student kent de fysisch geografische regio's en kenmerkende landschapsfactoren.</p> <p><i>Project/procesmatig werken in een multidisciplinaire omgeving</i></p> <p>1a De student stelt een programma van eisen met de opdrachtgever op.</p> <p>1b De student maakt of draagt bij aan een plan van aanpak.</p> <p>1c De student voert het projecten uit en rapporteert volgens plan van aanpak.</p> <p><i>Opstellen van een gebiedsplan/visie</i></p> <p>1d. De student beschrijft de huidige situatie met betrekking tot gebruiksfuncties, natuur- en landschapswaarden en beleving en het vigerend beleid (Europees, landelijk, provinciaal en gemeentelijk).</p> <p>1e .De student onderzoekt de relevante actoren (overheden en belangengroeperingen) bij de inrichting, het gebruik en beheer.</p> <p><i>Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)</i></p> <p>1d. De student stelt een plan op volgens de richtlijnen.</p> <p>1e De student kan een kaart lezen en gebruiken.</p> <p>1f. De student kan een globale inrichtingsschets maken aan de hand van wensen/ doelen/ eisen van actoren.</p> <p>1h. De student kent verschillende typen van beheer in relatie tot doelen en wenselijke ontwikkelingen.</p> <p><i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i></p> <p>1b. De student herkent en beschrijft de cultuurhistorische elementen van het gebied.</p>	
Uitwerking toetsvormen	Uitvoeren van een project, resulterend in een verslag met een individuele opdracht over recreatie.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Projectonderwijs	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Ja, bij 80% van de projectbijeenkomsten.
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Periode 4

Oriëntatie op Beroep - 2713LEM17Z

Inhoud onderwijseenheid	In deze onderwijseenheid gaat het om het uitvoeren van opdrachten gericht op het werkveld en de beroepen. Doel is om een goed beeld te krijgen van het werkveld waar de opleiding voor opleidt. Aan de hand van meerdere individuele opdrachten doe je een individueel onderzoek waarin je je zowel op het werkveld, op de keuzemogelijkheden binnen de opleiding als op je eigen kwaliteiten en motieven richt.
Eindkwalificaties	<p><i>Toegepast onderzoeken</i></p> <p>Niveau 2</p> <p>De student zet een onderzoek op aan de hand van een omschreven doel en probleemstelling. Naast de onderzoeksopzet met bijbehorende planning, de uitvoering van het onderzoek analyseert de student de onderzoeksresultaten</p>

	Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling Niveau 2 De leerbekwame student geeft inhoud en vorm aan zijn leer-/werkproces om zo tijdig de gewenste resultaten te behalen in een studie- of beroepsomgeving.
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Behoort tot de kwalitatieve eis van de BSA-norm, zie artikel 57 van het algemene deel van de OER.

Toets: OoB: Verslag - 2713LEM17A

Toetsdoelen/criteria	2c De student voert het onderzoek uit 1a. Oriënteren op het werkveld; onderzoeken welke prestaties worden gevraagd; kennis over het werkveld vergaren. 1b. Bewust zijn van eigen kwaliteiten, leerdoelen, motieven en capaciteiten in de studieomgeving. 1c. Kan initiatief nemen en reflecteren op eigen handelen en het koppelen aan concreet gedrag in de studieomgeving.	
Uitwerking toetsvormen	Het verslag beschrijft jouw onderzoek naar het beeld van het werkveld en je eigen rol daarbinnen. Om dit beeld te krijgen moet je zelf middels desk research bedrijven of organisaties en vacatures opzoeken en de colleges met gastsprekers bijwonen. In het verslag komen de uitgevoerde opdrachten aan de orde met daarbij aandacht voor inhoudelijke verslaglegging (Wat is het werkveld en met welke beroepsrollen heb je kennismemaakt?) en persoonlijke motivatie en reflectie (Wat wil ik gaan doen in deze opleiding en na deze opleiding?). Het verslag moet zowel alle opdrachten bevatten en aan inhoudelijke eisen voldoen.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Individueel verslag schrijven, colleges met gastsprekers, persoonlijke reflectie, SLB gesprek met coach.	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Colleges met gastsprekers en SLB-gesprek
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Natuur, Milieu en Ecologie: Ecologische Vaardigheden - 2718LEM18Z

Inhoud onderwijseenheid	De opdracht is om de relatie tussen de bodemomstandigheden en de vegetatie te leggen. Hiertoe worden resultaten uit het practicum en vegetatieopnamen vanuit excursies en eigen opnamen met elkaar in verband gebracht. Het programma Synbiosys is een belangrijk programma voor het analyseren van je resultaten.	
Eindkwalificaties	<i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i>	
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen	
Bijzonderheden	Geen	

Toets: NM: Verslag Vegetatieopnamen - 2713LEM18A

Toetsdoelen/criteria	<p><i>De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn:</i> <i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i> 1a. De student kan fysische aspecten(biotisch en abiotisch) in een gebied benoemen en herkennen (biotopen, standplaats, bodem, voedselrijkdom en invloed grondwater).</p>	
Uitwerking toetsvormen	De studenten voeren per tweetal een inventarisatie uit en maken een rapportage.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Practica determineren, veldonderzoek	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: NM: Practica - 2713LEM19B

Toetsdoelen/criteria	<p><i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i> 1a. De student kan fysische aspecten(biotisch en abiotisch) in een gebied benoemen en herkennen (biotopen, standplaats, bodem, voedselrijkdom en invloed grondwater). 1e. De student kent en herkent natuurlijke processen en ecologische basisprincipes.</p>	
Uitwerking toetsvormen	Practicumverslag over practica op het gebied van planten en scheikunde.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Practica	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Ja, practica
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Natuur, Milieu en Ecologie: Ecologische basisprincipes - 2718LEM19Z

Inhoud onderwijseenheid	<p>In deze onderwijseenheid worden de ecologische beheerprincipes behandeld. Hierbij wordt ingegaan op de vraag hoe je bepaalde ecosystemen mede door beheermaatregelen kunt realiseren. Daarbij is de relatie tussen bodem en begroeiing van belang evenals de invloed van het milieu (verzuring, verdroging, vermessing)</p>	
Eindkwalificaties	<p><i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i> De student kan een onderzoeksopzet maken voor een analyse van een gebied gericht op fysische, ruimtelijke en/of sociaaleconomische aspecten in een gebied en inventariseert de betrokken actoren.</p> <p><i>Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)</i> Stelt op basis van aangereikte informatie een advies/plan op. Er wordt één oplossing uitgewerkt.</p>	
Voorwaarde tot deelname (Zie ook	Geen	

Artikel 29 OER) Bijzonderheden	Geen
-----------------------------------	------

Toets: NM: Theorie - 2713LEM19A

Toetsdoelen/criteria	<p><i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i> 1a. De student kan fysische aspecten(biotisch en abiotisch) in een gebied benoemen en herkennen (biotopen, standplaats, bodem, voedselrijkdom en invloed grondwater).</p> <p><i>Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)</i> 1h. De student kent verschillende typen van beheer in relatie tot doelen en wenselijke ontwikkelingen.</p>	
Uitwerking toetsvormen	Schriftelijk tentamen	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoor- en werkcolleges en gastcolleges	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	Rekenmachine	

Mobiliteit in de stad: Theorie - 2714LEM20Z

Inhoud onderwijseenheid	<p>Vanuit duurzaamheidsperspectief staan we in Nederland voor de gezamenlijke uitdaging om op een meer verantwoorde wijze met onze mobiliteit om te gaan.</p> <p>De kilometers die we dagelijks afleggen vormen ons 'daily urban system'. De omvang hiervan is afgelopen decennia enorm toegenomen. En al deze verplaatsingen kosten tijd en tasten ons leefmilieu aan.</p> <p>In het onderwijsthema 'Mobiliteit in de Randstad' worden de theorieën van duurzame verkeers- en vervoerssystemen in relatie tot het ruimtegebruik en de milieu-aspecten behandeld. Thema's die aan de orde komen zijn regionale en lokale verkeersstromen, vervoersmanagement, duurzaam veilig, tijd-ruimtepatronen, modal-split en knooppuntontwikkeling.</p>	
Eindkwalificaties	<p><i>Toegepast onderzoeken</i> De student zet een onderzoek op aan de hand van een omschreven doel en probleemstelling. Naast de onderzoeksopzet met bijbehorende planning, de uitvoering van het onderzoek analyseert de student de onderzoeksresultaten.</p>	
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen	
Bijzonderheden	Geen	

Toets: MR: Theorie - 2714LEM20A

Toetsdoelen/criteria	<p><i>Toegepast onderzoeken</i> 2h De student kent de belangrijkste wet- en regelgeving op het terrein van de fysieke leefomgeving (d.m.v. de Omgevingswet) 2i De student maakt een inventarisatie van een gebied op het terrein van ruimte en milieu.</p>	
Uitwerking toetsvormen	Schriftelijk tentamen	

Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoorcolleges Werkcolleges	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	geen	

Toets: MR: Engels - 2714LEM20B

Toetsdoelen/criteria	<i>Toegepast onderzoeken</i> 2i De student maakt een inventarisatie van een gebied op het terrein van ruimte en milieu.	
Uitwerking toetsvormen	Presentatie	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Werkcolleges	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Ja, bij de presentaties.
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Mobiliteit in de stad: project - 2714LEM21Z

Inhoud onderwijseenheid	<p>Vanuit duurzaamheidsperspectief staan we in Nederland voor de gezamenlijke uitdaging om op een meer verantwoorde wijze met onze mobiliteit om te gaan.</p> <p>De kilometers die we dagelijks afleggen vormen ons 'daily urban system'. De omvang hiervan is afgelopen decennia enorm toegenomen. En al deze verplaatsingen kosten tijd en tasten ons leefmilieu aan.</p> <p>In het project 'Mobiliteit in de Randstad' gaan de studenten aan de slag met de verduurzaming van mobiliteitsprofielen en verkeerssystemen, op regionaal en/of lokaal schaalniveau, inclusief de milieu-effecten en gevolgen voor het ruimtegebruik.</p>	
Eindkwalificaties	<p><i>Toegepast onderzoeken</i> De student zet een onderzoek op aan de hand van een omschreven doel en probleemstelling. Naast de onderzoeksopzet met bijbehorende planning, de uitvoering van het onderzoek analyseert de student de onderzoeksresultaten.</p> <p><i>Opstellen van een gebiedsplan/visie</i> De student kan de actoren en de huidige situatie inventariseren van een gebied. De student kan de mogelijkheden van en de wensen voor het gebied in kaart in een globale schets voor (her)inrichting, gebruik en of beheer waarbij hij rekening houdt met mogelijke fysieke mogelijkheden, functies, randvoorwaarden en het streefbeeld van het gebied.</p> <p><i>Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken</i> Het formuleren van oplossingen voor nationale problemen op het gebied van groene vraagstukken en aan de hand hiervan een onderzoek opzetten met aandacht voor de maatschappelijke context.</p>	
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen	
Bijzonderheden	Geen	

Toets: MR: project - 2714LEM21A

Toetsdoelen/criteria	<p><i>Toegepast onderzoeken</i></p> <p>2i. De student maakt een inventarisatie van een gebied op het terrein van ruimte en milieu.</p> <p><i>Opstellen van een gebiedsplan/visie</i></p> <p>1f. De student beschrijft de huidige situatie met betrekking tot gebruiksfuncties zoals wonen industrie, water, infrastructuur (grijs, rood en blauw) en het vigerend beleid (Europees, landelijk, provinciaal en gemeentelijk).</p> <p>1g. De student onderzoekt de relevante actoren (overheden en belangengroeperingen) bij de planvorming.</p> <p><i>Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken</i></p> <p>1e. De student voert een trendanalyse uit van duurzaamheidsindicatoren en formuleert aan de hand van de uitkomsten duurzaamheidsdoelen.</p>	
Uitwerking toetsvormen	Projectverslag	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Excursie, werkcolleges, projectbijeenkomsten	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Ja, bij de excursie en 80% van de projectbijeenkomsten
Toegestane hulpmiddelen	alles	

Jaar 2

Basisprogramma

Periode 1

Onderzoeken 1 - 2713LEM23Z

Inhoud onderwijseenheid	In dit thema is aandacht voor het verzamelen van gegevens, door het afnemen van een interview of enquête en het statistisch verwerken van resultaten. De opbouw van een interview en enquête wordt toegelicht. Bij statistiek komen de volgende onderwerpen aan de orde: beschrijvende statistiek (histogrammen, gemiddelde en standaarddeviatie), de normale verdeling, betrouwbaarheidsintervallen, chikwadraattoets en regressie.
Eindkwalificaties	<p><i>Toegepast Onderzoeken</i></p> <p>De student zet zelfstandig een onderzoek op (zelf probleemstelling en doelstelling formuleren). De student analyseert de resultaten van een onderzoek en kan conclusies trekken in het kader van de probleemstelling.</p>
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: OZ1: Statistiek en enquêteren - 2713LEM23A

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn <i>Toegepast Onderzoeken</i> 3c De student maakt een onderzoeksopzet. 3f De student geeft aan hoe het onderzoek statistisch verwerkt kan worden. 3g De student verwerkt de resultaten statistisch, o.a. met SPSS.	
Uitwerking toetsvormen	Schriftelijk tentamen	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Werkcolleges	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	Open boek tentamen: boeken en aantekeningen toegestaan	

Toets: OZ1: interviewen - 2713LEM23B

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn <i>Toegepast Onderzoeken</i> 3c De student maakt een onderzoeksopzet.	
Uitwerking toetsvormen	Opdrachten tijdens de trainingen, voldaan of niet voldaan.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Trainingen	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Ja, bij alle trainingen
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Regionale planning - 2715LEM22Z

Inhoud onderwijseenheid	Het thema regionale planologie gaat over het aanwijzen van gebieden voor bepaalde vormen van gebruik en over ruimtelijke randvoorwaarden die gelden bij het inrichten van die gebieden. Van oudsher heeft de overheid een belangrijke rol in het bestemmen van ons grondgebied. Hiervoor maakt zij gebruik van ruimtelijke plannen. Het rijk en de provincies maken structuurvisies. Deze zijn leidend voor gemeentelijke bestemmingsplannen. De aandacht voor ruimtelijke plannen is voor alle studenten van LEM relevant. We richten ons in dit onderwijsthema met name op structuurvisies en bestemmingsplannen, beiden verplichte plandocumenten uit de Wet Ruimtelijke Ordening (Wro) uit 2008. Het Ruimtelijk Ordeningsrecht of Omgevingsrecht wordt in dit onderwijsthema in een bredere context geplaatst van de Nederlandse staatsinrichting, wetgeving en planstelsels. Ook wordt aandacht besteed aan de gebiedsontwikkeling en de financieel-economische aspecten daarvan, zoals groenbeleid, het vastgoedontwikkelingsproces en kostenverhaal. Ook zal dieper worden ingegaan op het rekenen met vastgoed- en grondexploitatie en de bronnen om hiervoor aan kengetallen te komen.	
Eindkwalificaties	<i>Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)</i> Stelt op basis van richtlijnen en procedures alternatieve adviezen/ plannen op, waarbij zelfstandig informatie wordt ingewonnen.	
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen	

Bijzonderheden	Geen
----------------	------

Toets: RP: Theorie - 2714LEM22A

Toetsdoelen/criteria	<p>De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn:</p> <p><i>Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)</i></p> <p>2a. De student is op de hoogte van relevante natuurlijke en/of maatschappelijke processen en is in staat deze kennis toe te passen in de praktijk.</p> <p>2d. De student identificeert vraagstukken aan de hand van de omgevingsfactoren.</p>	
Uitwerking toetsvormen	Schriftelijk tentamen	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoor- en werkcolleges	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	Alleen rekenmachine	

Milieubeleid & compartimenten 2 - 2718LEM24Z

Inhoud onderwijseenheid	<p>In dit thema kijken we naar een aantal milieuaspecten van gebiedsontwikkeling zoals luchtkwaliteit en (geluids)hinder. Wat bepaalt de luchtkwaliteit en de (geluids)hinder, welke stoffen zijn van belang, hoe verspreiden ze zich, en welke wettelijke normen bestaan er?</p> <p>Daarnaast wordt verder ingegaan op een aantal onderdelen uit het milieubeleid.</p>	
Eindkwalificaties	<p><i>Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken</i></p> <p>Formuleert, op basis van zelf verzamelde informatie, voor een goed omschreven huidig of toekomstig complex probleem van een internationaal georiënteerd bedrijf/instelling, alternatieve oplossingsrichtingen, rekening houdend met de geldende randvoorwaarden (o.a maatschappelijk verantwoorde wijze, (inter)nationale kader).</p>	
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen	
Bijzonderheden	Geen	

Toets: MC2: Theorie - 2713LEM24A

Toetsdoelen/criteria	<p>De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn</p> <p><i>Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken</i></p> <p>2a. De student kan voor een gegeven probleem of milieucompartiment een aantal oplossingsalternatieven formuleren en uitwerken.</p> <p>2b. De student kiest een oplossingsmethode en motiveert de keuze.</p>	

Uitwerking	Schriftelijk tentamen en opdrachten waarmee een bonuspunt voor het tentamen verkregen kan worden.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoor- en werkcolleges	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	Nee
Toegestane hulpmiddelen	Rekenmachine	

Project beleid & ontwerp 1 - 2717LEM25Z

Inhoud onderwijsseenheid	Het project dat de studenten in groepjes doen is het analyseren van de verschillende aspecten die een rol spelen bij het faciliteren en sturen van ruimtelijke en programmatische veranderingen in een gebied. Deze veranderingen komen voort uit nieuwe wensen en behoeften vanuit beleidsmakers, bewoners en andere gebruikers van het gebied. Vervolgens maken de studenten een toekomstvisie voor het gebied aan de hand van verschillende scenario's. De student werkt bij dit project in de beroepsrol van beleidsmaker.
Eindkwalificaties	<p><i>Communiceren met en naar doelgroepen, gericht op draagvlak creëren</i> Inventariseert het doel en de doelgroep en analyseert de belangen en informatiebehoefte met betrekking tot (een veranderingsproces in) de groene omgeving.</p> <p><i>Opstellen van een gebiedsplan/visie</i> De student kan een ontwerp met een plan van eisen maken, rekening houdend met actoren, streefbeeld, functies en randvoorwaarden (inclusief planconcepten) en het vigerende beleid eventueel aan de hand van toekomstscenario's.</p> <p><i>Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling (SLB)</i> De loopbaanbekwame student geeft richting en vorm aan zijn loopbaan en kan reflecteren en keuzes maken in studieomgeving en beroepenveld.</p>
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: BO1: Projectverslag - 2713LEM25B

Toetsdoelen/criteria	<p>De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn</p> <p><i>Communiceren met en naar doelgroepen, gericht op draagvlak creëren</i></p> <p>1a. De student geeft de verschillende doelen, belangen en eisen van de actoren weer.</p> <p>1b. De student inventariseert doelgroep en informatiebehoefte van verschillende actoren, waaronder de politiek.</p> <p>1c. De student inventariseert de mogelijkheden en beperkingen van een veranderingsproces met betrekking tot sociale, economische, ecologische, ruimtelijke, recreatieve en fysieke aspecten.</p> <p>1d. De student kan ideeën genereren en potentiële conflicten benoemen.</p> <p><i>Opstellen van een gebiedsplan/visie</i></p> <p>2c. De student inventariseert de belangen van de (beleids)actoren en de bijbehorende kansen en knelpunten.</p> <p>2d. De student kan werken met toekomstscenario's en deze vertalen tot een ontwerp.</p>
Uitwerking toetsvormen	Verslag, met daarin scenario's, aandacht voor politieke gevoeligheid, landschap lezen (onderwerpen komen terug in instructiecolleges)
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Projectonderwijs, adviseren, presenteren en excursie

Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Ja, excursie, presentaties en 80% van de projectbijeenkomsten.
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Periode 2

Onderzoeken 2: Onderzoeksopzet - 2717LEM27Z

Inhoud onderwijsseenheid	In deze onderwijsseenheid wordt aandacht besteed aan het maken van een onderzoeksopzet: wat komt er allemaal bij kijken om een experimenteel of veld onderzoek op te zetten en hoe kan je de verkregen gegevens later verwerken.	
Eindkwalificaties	<i>Toegepast onderzoeken</i> De student zet zelfstandig een onderzoek op (zelf probleemstelling en doelstelling formuleren). De student analyseert de resultaten van een onderzoek en kan conclusies trekken in het kader van de probleemstelling.	
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen	
Bijzonderheden	Geen	

Toets: OZ2: Onderzoeksopzet - 2713LEM27A

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: <i>Toegepast onderzoeken</i> 3a De student formuleert de probleemstelling bij een zelfgekozen onderzoek. 3b De student formuleert de doelstelling. 3c De student maakt een onderzoeksopzet. 3e De student betreft relevante (wetenschappelijke) literatuur bij het onderzoek. 3f De student geeft aan hoe het onderzoek statistisch verwerkt kan worden. 3g De student verwerkt de resultaten statistisch, o.a. met SPSS.	
Uitwerking toetsvormen	Schrijven van een onderzoeksopzet (individuele opdracht)	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoorcolleges en Werkcolleges	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	Nee
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Onderzoeken 2: Statistiek 2 - 2717LEM26Z

Inhoud onderwijseenheid	De student leert de resultaten van een onderzoek statistisch te verwerken. Naast een gedeelte over de normale verdeling en de binomiale verdeling is er aandacht voor verschillende statistische toetsen. Verder wordt er gewerkt met het computerprogramma SPSS, waarbij zowel de invoer van gegevens, het analyseren van gegevens en de interpretatie van de analyses aan de orde komen.
Eindkwalificaties	<i>Toegepast onderzoeken</i> De student zet zelfstandig een onderzoek op (zelf probleemstelling en doelstelling formuleren). De student analyseert de resultaten van een onderzoek en kan conclusies trekken in het kader van de probleemstelling.
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: OZ2: Statistiek 2 - 2713LEM26A

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn <i>Toegepast onderzoeken</i> 3f De student geeft aan hoe het onderzoek statistisch verwerkt kan worden. 3g De student verwerkt de resultaten statistisch, o.a. met SPS	
Uitwerking toetsvormen	Schriftelijk tentamen	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Werkcolleges en computerpractica	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	Nee
Toegestane hulpmiddelen	Open boek tentamen: boeken en aantekeningen toegestaan	

Communicatie - 2717LEM28Z

Inhoud onderwijseenheid	Het onderwerp van deze onderwijseenheid is "communicatie en gedrag". Het geeft inzicht in de wijze waarop en of mensen hun gedrag veranderen na een communicatieboodschap en welke andere vormen van communiceren er zijn waarbij het doel is het gedrag te veranderen. Iedereen communiceert. Maar hoe kunnen we communicatie omschrijven? Kort gezegd komt het er op neer dat we via gebaren, geluiden, woorden of geschreven taal aan iemand anders iets duidelijk proberen te maken. Daarmee is communicatie erg gemakkelijk, of toch weer niet? Wat kan er allemaal mis gaan en waarom? Waarom en welke boodschappen resulteren niet in het beoogde doel? Als het doel bijvoorbeeld is, meer milieuvriendelijk te zijn. Tijdens het werkcollege wordt de drie-eenheid "exposure, attention and perception" (EAP) behandeld en geoefend. Daarnaast leggen twee hoorcolleges de focus op interculturele communicatie. Bij het onderdeel adviseren wordt het houden van een adviesgesprek besproken en geoefend.	
Eindkwalificaties	<i>Communiceren met en naar doelgroepen, gericht op draagvlak creëren</i> Inventariseert verschillende communicatiemiddelen aan de hand van doelen en verschillende doelgroepen en geeft een oplossingsvoorstel op basis van de informatie van de betrokkenen.	

Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: CO: Theorie - 2714LEM28A

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: <i>Communiceren met en naar doelgroepen, gericht op draagvlak creëren</i> 2a. De student geeft de verschillende belangen, eisen en wensen van diverse actoren weer. 2b. De student onderscheidt rationele en emotionele argumenten van de actoren. 2c. De student kan verschillende communicatievormen benoemen en een gemotiveerde keuze maken. 2d. De student legt de relatie tussen doelgroep en communicatiemiddel.	
Uitwerking toetsvormen	Schriftelijk tentamen	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoor- en werkcollege	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	Geen	

Toets: CO: adviseren - 2714LEM28B

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: <i>Communiceren met en naar doelgroepen, gericht op draagvlak creëren</i> 2a. De student geeft de verschillende belangen, eisen en wensen van diverse actoren weer.	
Uitwerking toetsvormen	Actieve deelname aan training adviseren en uitwerken opdrachten adviseren	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Trainingen en opdrachten	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Bij de trainingen
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Project beleid en ontwerp 2 - 2714LEM30Z

Inhoud onderwijseenheid	Een nieuwe functie voor een gebied of een nieuwe invulling van een bestaande functie, betekent een andere inrichting en een ander gebruik. Binnen de onderwijseenheid 'Ontwerpen' gaan de studenten een ruimtelijk ontwerp maken voor een gebied, als invulling van de gewenste veranderopgave in dat gebied. Ingrediënten voor de visie en het ontwerp zijn de analyseresultaten en de opgestelde scenario's van het project Beleid en Ontwerp deel 1 In Beleid en Ontwerp deel 2 worden de stappen uit het ontwerpproces doorlopen. De student werkt bij dit project in de beroepsrol van ontwerper.
Eindkwalificaties	<i>Communiceren met en naar doelgroepen, gericht op draagvlak creëren</i> Inventariseert verschillende communicatiemiddelen aan de hand van doelen en verschillende doelgroepen en geeft een oplossingsvoorstel op basis van de informatie van de betrokkenen. <i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i>

	<p>De student voert een integrale analyse uit in een gebied en betreft daarbij de wensen en belangen van de actoren en de gebiedsfactoren.</p> <p><i>Opstellen van een gebiedsplan/visie</i> De student kan een ontwerp met een plan van eisen maken, rekening houdend met actoren, streefbeeld, functies en randvoorwaarden (inclusief planconcepten) en het vigerende beleid eventueel aan de hand van toekomstscenario's.</p> <p><i>Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling (SLB)</i> De loopbaanbekwame student geeft richting en vorm aan zijn loopbaan en kan reflecteren en keuzes maken in studieomgeving en beroepenveld.</p>
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Deelname aan Project Beleid en ontwerp van jaar 2 blok 1.
Bijzonderheden	Geen

Toets: B02: Projectverslag - 2714LEM30A

Toetsdoelen/criteria	<p>De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn</p> <p><i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i></p> <p>2a. De student maakt een analyse van de fysische gesteldheid van een gebied aan de hand van een onderbouwde keuze voor een methode (vegetatie-, bodem- of wateronderzoek)</p> <p>2b. De student maakt een analyse van de sociaaleconomische gesteldheid van een gebied met onderbouwde keuze voor een methode (interview, enquête, leefbaarheids- of marktonderzoek).</p> <p>2c. De student maakt een onderbouwde keuze voor een onderzoeksmethode naar de ruimtelijke en functionele gesteldheid van een gebied.</p> <p>2d. De student kan de relatie leggen tussen de huidige gesteldheid van een gebied met het oog op historie en ontwikkeling.</p> <p><i>Opstellen van een gebiedsplan/visie</i></p> <p>2a. De student kent verschillende ontwerptheorieën en stromingen binnen de landschapsarchitectuur</p> <p>2b. De student kan de functies, de randvoorwaarden (incl. wensen actoren, planconcepten) en het streefbeeld vertalen in een plan van eisen in vergelijking met de huidige situatie.</p> <p>2c. De student inventariseert de belangen van de (beleids)actoren en de bijbehorende kansen en knelpunten.</p> <p>2f. De student kan verschillende ontwerptechnieken toepassen in een ontwerp.</p> <p>2g. De student kan ruimtelijke modellen/concepten interpreteren en beschrijven.</p>	
Uitwerking toetsvormen	Verslag over de opdracht.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Projectonderwijs	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Ja, bij 80% van de projectbesprekingen
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: B02: Presentatie - 2714LEM30B

Toetsdoelen/criteria	<p>De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn:</p> <p><i>Communiceren met en naar doelgroepen, gericht op draagvlak creëren</i></p> <p>2e. De student formuleert een communicatiedoel eenduidig en formuleert de boodschap passend bij de doelgroep.</p> <p>2f. De student kan een presentatie opstellen en presenteren richting opdrachtgever.</p>	
Uitwerking toetsvormen	Groepspresentatie voor de opdrachtgever.	
Werkvormen en	Presenteren	

onderwijsactiviteiten		
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Ja, bij de presentaties voor de opdrachtgever.
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: BO2: Ontwerp - 2714LEM30C

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: <i>Opstellen van een gebiedsplan/visie</i> 2e. De student realiseert aan de hand van een pakket van eisen een ontwerp.	
Uitwerking toetsvormen	Naast het gezamenlijke ontwerp, wat beoordeeld wordt bij het onderdeel Projectverslag, maken de studenten ook een individueel ontwerp over een gedeelte van het projectgebied. Dit wordt beoordeeld aan de hand van de eisen, die aan het ontwerp gesteld worden, zoals behandeld in de lessen ontwerpen.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Werkcolleges	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Ja, bij alle werkcolleges
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: BO2: SLB - 2714LEM30D

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: <i>Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling (SLB)</i> 2a. Kan de opgedane ervaringen in de studie en/of het werkveld toepassen in de beroepscontext. 2b. Neemt zelf initiatief in de studie en beroepssituatie m.b.t. zijn eigen leer- en loopbaan en bijbehorende beroepsrollen. 2c. Reflecteert op eigen handelen en verbetert eigen professioneel handelen, zowel individueel als in teamverband, en kan dit rapporteren.	
Uitwerking toetsvormen	Maken van een reflectieverslag over de beroepsrol ontwerper en studievoortgang.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Werkcollege en individueel gesprek	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Ja, bij het gesprek
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Jaar 3

Basisprogramma

Periode 1

Stage - 2713STAGEZ

Inhoud onderwijseenheid	Deze stage (15 EC periode 1 en 15 EC periode 2), confronteert je intensief met de dagelijkse gang van zaken in een bedrijf of instelling. Het biedt je tevens de mogelijkheid om de gewenste functie en rol(len) zelfstandig toe te passen op (beginnend) HBO-niveau. Deze toepassing vindt plaats aan de hand van een eigen zelfstandige opdracht, waarin je werkt in de beroepsrol van onderzoeker.
Eindkwalificaties	<p>I <i>Toegepast Onderzoeken</i></p> <p>Niveau 3 De student zet zelfstandig een onderzoek op (zelf probleemstelling en doelstelling formuleren). De student analyseert de resultaten van een onderzoek en kan conclusies trekken in het kader van de probleemstelling.</p> <p>II <i>Projectmatig/procesmatig werken in een multidisciplinaire omgeving</i></p> <p>Niveau 2 Het maken van een plan van aanpak waarbij de relevante partijen betrokken zijn en de onderdelen van planvorming (tijd, organisatie, kwaliteit, informatie en geld) opgenomen zijn. Vervolgens de uitvoering van het project/proces met sturing op de beheersingsindicatoren en vervolgens een terugkoppeling naar opdrachtgever en evaluatie.</p> <p>VI <i>Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)</i></p> <p>Niveau 2 Stelt op basis van richtlijnen en procedures alternatieve adviezen/plannen op, waarbij zelfstandig informatie wordt ingewonnen.</p> <p>VIII Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling (SLB).</p> <p>Niveau 2 De loopbaanbekwame student geeft richting en vorm aan zijn loopbaan en kan reflecteren en keuzes maken in studieomgeving en beroepenveld.</p>
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	<p>60 EC van jaar 1 en 40 EC van jaar 2 en minimaal een 40 voor Onderzoeken: onderzoeksopzet. Vanwege Corona zijn de eisen aangepast naar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - minimaal 50 ECTS uit jaar 1 zijn behaald, waarvan periode 1 en 2 van het jaar 1 helemaal gehaald - minimaal 20 ECTS zijn behaald uit jaar 2 - De student dient <u>deelgenomen</u> te hebben aan het vak <i>onderzoeken</i> in jaar 2.
Bijzonderheden	De stage moet binnen 4 aaneengesloten blokken zijn afgerond met een voldoende, anders dient de student een nieuwe stage te doen.

Toets: Plan van aanpak/onderzoeksverantwoording - 2713STAGEA

Toetsdoelen/criteria	Maken van een plan van aanpak, met daarin opgenomen de hoofd- en deelvragen, het onderzoeksmodel, de onderzoeksopzet en de te gebruiken literatuur.	
Uitwerking toetsvormen	Het plan van aanpak moet voldoen aan de richtlijnen voor aan plan van aanpak van de stage.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Verslag en presentatie	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Ja, bij de presentatie van het plan van aanpak
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: Terugkomdag - 2713STAGEB

Toetsdoelen/criteria	Bijwonen stageterugkomdag
----------------------	---------------------------

Uitwerking toetsvormen	Deelname aan intervisiebijeenkomsten met andere stagiairs.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Intervisie	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Bij alles
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: Verslag - 2713STAGEC

Toetsdoelen/criteria	<p>De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn:</p> <p><i>I Toegepast onderzoeken.</i></p> <p>3a De student formuleert de probleemstelling bij een zelfgekozen onderzoek.</p> <p>3b De student formuleert de doelstelling.</p> <p>3c De student maakt een onderzoeksopzet.</p> <p>3d De student weet betrouwbare gegevens te verzamelen.</p> <p>3e De student betreft relevante (wetenschappelijke) literatuur bij het onderzoek.</p> <p><i>II Projectmatig/procesmatig werken in een multidisciplinaire omgeving.</i></p> <p>2a De student betreft/benadert actoren voor informatie.</p> <p>2b De student stelt realistische doelstellingen op.</p> <p>2c De student legt de hoofddoelstelling en de randvoorwaarden vast in het plan van aanpak.</p> <p>2d De student stuurt het project/proces tijdens de uitvoering op de beheersingsindicatoren (tijd, organisatie, kwaliteit, informatie, geld).</p> <p>2e De student maakt een planning en monitort de planning.</p> <p>2f De student evalueert het project/proces.</p> <p><i>VI Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren).</i></p> <p>2a. De student is op de hoogte van relevante natuurlijke en/of maatschappelijke processen en is in staat deze kennis toe te passen in de praktijk.</p> <p>2b. De student onderzoekt de relevante actoren bij de planvorming en kan de wensen van de actoren weergeven.</p> <p>2c. De student weegt de voor- en nadelen van verschillende alternatieven af.</p> <p>2d. De student identificeert vraagstukken aan de hand van de omgevingsfactoren.</p> <p>2e. De student stelt meerdere alternatieven/ scenario's/ varianten op.</p>	
Uitwerking toetsvormen	Verslag	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Opdracht van het stagebedrijf uitvoeren en maximaal 30% meeloopactiviteiten bijwonen.	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	De verslagbespreking
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: Presentatie - 2713STAGED

Toetsdoelen/criteria	Presentatie	
Uitwerking toetsvormen	Beoordeling van een presentatie op het bedrijf.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Aan de hand van een beoordelingsformulier beoordeelt de externe stagebegeleider de presentatie.	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Bij de presentatie en nabespreking.
Toegestane	Alles	

Toets: Functioneren - 2713STAGEE

Toetsdoelen/criteria	Beoordeling van het functioneren op het bedrijf.	
Uitwerking toetsvormen	Aan de hand van een beoordelingsformulier beoordeelt de externe stagebegeleider het functioneren in het werkveld en de presentatie.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Stage-lopen.	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Functioneringsgesprek op het bedrijf.
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: Reflectieverslag - 2713STAGEF

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: <i>VIII Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling (SLB)</i> 2a. Kan de opgedane ervaringen in de studie en/of het werkveld toepassen in de beroepscontext. 2b. Neemt zelf initiatief in de studie en beroepssituatie m.b.t. zijn eigen leer- en loopbaan en bijbehorende beroepsrollen. 2c. Reflecteert op eigen handelen en verbetert eigen professioneel handelen, zowel individueel als in teamverband, en kan dit rapporteren. 2d. Een beginnend netwerk opbouwen. 2e. Heeft inzicht in persoonlijke skills (kwaliteiten, leerstijlen, capaciteiten, motieven, vaardigheden) en kan deze inzetten.	
Uitwerking toetsvormen	Beoordeling reflectieverslag, aan de hand van een beoordelingsformulier beoordeelt de stagebegeleider of de competenties behaald zijn.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Individueel verslag en gesprek.	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Verslagbespreking
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Periode 3

Coast project 1 - 2717LEM60Z

Inhoud onderwijsseenheid	<p>Kustgebieden of delta's zijn plekken die geschikt zijn voor veel functies en daardoor veel mensen trekken, die zich daar vestigen om te wonen, werken, recreëren. Het is daarom vaak dringen geblazen in zulke gebieden. In feite is het hele westen van Nederland een delta-gebied. Tijdens het Coast-project worden de problemen en kansen van een specifiek kustgebied in kaart gebracht. De belangrijkste thema's hierbinnen zijn: natuur, veiligheid, recreatie en toerisme, ondernemerschap, branding van badplaatsen en klimaatadaptatie.</p> <p>Gedurende het project wordt per studentgroepje een diepgaande inventarisatie en analyse gemaakt over 1 thema. Deze thema's zijn: <i>ecologie en natuur</i> (vanuit het perspectief van de natuurorganisatie), <i>kustverdediging en klimaatadaptatie</i> (perspectief waterschap), <i>identiteit en branding badplaatsen</i> (perspectief overheid) en <i>recreatie en toerisme</i> (perspectief ondernemers).</p> <p>Deze inventarisatie eindigt (per thema) met een SWOT-analyse en een kansen- en knelpuntenkaart. Het</p>
--------------------------	--

	eindresultaat van periode 1 is een verslag. In een debat wordt aan de hand van stellingen de thematische expertise bediscussieerd.
Eindkwalificaties	III Communiceren met en naar doelgroepen, gericht op draagvlak creëren Niveau 3 Aan de hand van een bepaalde strategie en analyse een keuze maken voor een communicatiemiddel of –techniek en dit toepassen naar één of meerdere doelgroepen IV Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid) Niveau 3 De student kan functie, activiteit en fysieke, ruimtelijke en/of sociaaleconomische gesteldheid koppelen, de (on)mogelijkheden en potenties van een gebied aangeven. De student maakt een integrale analyse van het gebied waarin de mogelijkheden van het gebied aangegeven worden.
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Project loopt door in blok 4

Toets: CP1: Verslag - 2714LEM50A

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: III <i>Communiceren met en naar doelgroepen, gericht op draagvlak creëren</i> 3d. De student voert overleg met de verschillende (fictieve) actoren. 3e. De student neemt deel aan het in gang zetten van het veranderingsproces met aandacht voor zowel procesmatige aspecten (planning, communicatie, participatie betrokkenen, draagvlak) als inhoudelijke aspecten (fysisch, ruimtelijk, ecologisch en sociaaleconomisch). IV <i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i> 3a. De student maakt een integrale analyse van een gebied gericht op fysische, ruimtelijke en/of sociaaleconomische gesteldheid 3b. De student zet zelfstandig een onderdeel van de analyse op . 3c. De student maakt een koppeling tussen de functie en activiteit en de gesteldheid van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid). 3d. De student kan een de potenties van een gebied aangeven (SWOT analyse). 3e. De student kan verschillende toekomstscenario's opstellen, haalbaarheid benoemen incl. bijbehorend advies 3f. De student kan adviseren met betrekking tot juridische procedures van ruimtelijke, milieukundige en/of natuurgerelateerde (beheer)plannen.	
Uitwerking toetsvormen	Projectverslag per groepje studenten.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Projectvergadering, zelfstandig werken met de projectgroep.	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Bij 80% van de projectbijeenkomsten.
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: CP1: Excursie - 2714LEM50C

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: III	
----------------------	--	--

	<i>Communiceren met en naar doelgroepen, gericht op draagvlak creëren</i> 3d. De student voert overleg met de verschillende (fictieve) actoren.	
Uitwerking toetsvormen	Excursie	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Excursie. Voor de excursie worden overnachtings- en buskosten in rekening gebracht per deelnemende student.	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Excursie
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: CP1: Presentatie - 2715LEM50B

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: III <i>Communiceren met en naar doelgroepen, gericht op draagvlak creëren</i> 3b. De student maakt aan de hand van een bepaalde strategie een keuze voor een geschikte communicatiemiddel of – techniek.	
Uitwerking toetsvormen	Presentatie	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Presentatie	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Bij de presentatie
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Duurzaam Toerisme 1 - 2717LEM54Z

Inhoud onderwijseenheid	In deze onderwijseenheid wordt ingegaan op toerisme, waarbij aandacht is voor vormen van toerisme (zoals kusttoerisme, wildlife toerisme), de 3 V's (vervoer, verblijf, vermaak), bestemmingsanalyse, interculturele verschillen en de bijdrage van toerisme aan een gezonde samenleving. Hierbij staat de relatie van het toerisme met de groene en blauwe omgeving centraal.
Eindkwalificaties	IV <i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i> Niveau 3 De student kan functie, activiteit en fysieke, ruimtelijke en/of sociaaleconomische gesteldheid koppelen, de (on)mogelijkheden en potenties van een gebied aangeven. De student maakt een integrale analyse van het gebied waarin de mogelijkheden van het gebied aangegeven worden.
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: DT1: Opdracht - 2717LEM53A

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: IV <i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i> 3a. De student maakt een integrale analyse van een gebied gericht op fysische, ruimtelijke en/of sociaaleconomische gesteldheid. 3b. De student zet zelfstandig een onderdeel van de analyse op.	
Uitwerking toetsvormen	Opdracht in duo's of drietallen	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoor- en werkcolleges	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Klimaat in de stad - 2717LEM57Z

Inhoud onderwijseenheid	Dit onderwijsthema gaat enerzijds over hoe ontwerp en inrichting van de stad het stadsklimaat bepaalt en anderzijds hoe door ontwerp, inrichting en gebruik van de stedelijke ruimte kan worden geanticipeerd op klimaatverandering. Een prachtig aangelegd plein waar je wegwaait, een moderne stadswoning waarin je 's zomers door de hitte niet kan slapen. Iedereen kent voorbeelden van stedelijke ruimtes waarvan het ontwerp onvoldoende rekening houdt met het stadsklimaat. De vraag is hoe een uitgekiend stadsontwerp het comfort in de stad kan verhogen. De manier waarop wij het stadsklimaat beleven, is afhankelijk van fysieke en persoonlijke factoren. In dit thema komt aan de orde hoe de basisprocessen van het stadsklimaat werken en hoe deze met ruimtelijke ordening en stadsontwerp kunnen worden beïnvloed.	
Eindkwalificaties	VII Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken Niveau 3 Formuleert, op basis van zelf verzamelde informatie, voor een niet duidelijk omschreven probleem een duidelijke probleemdefinitie en werkt voor het complexe probleem maatschappelijk aanvaardbare oplossingen uit rekening houdend met juridische, financieel economische (Maatschappelijke Kosten- en Batenanalyse) en bestuurlijke haalbaarheid.	
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen	
Bijzonderheden	Geen	

Toets: KidS: Opdracht - 2717LEM57A

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: VII <i>Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken</i> 3a. De student analyseert een probleem en voert het onderzoek naar complexe maatschappelijk aanvaardbare oplossingen uit.	
----------------------	---	--

	3b. De student onderbouwt de gekozen oplossingen met juridische, bestuurlijke en financieel economische argumenten.	
Uitwerking toetsvormen	Opdracht in twee- of drietallen	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoorcolleges en werkcolleges, Projectopdracht	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Circulaire economie - 2714LEM59Z

Inhoud onderwijseenheid	Voor de transitie naar een circulaire economie is kennis en inzicht nodig over de huidige ontwikkelingen, waarbij zowel de energietransitie als circulair produceren mogelijke richtingen zijn. Hierbij is de economische kant een belangrijke: maatschappelijke kosten en waarde, en terugverdiendtijden van nieuwe (besparende en circulaire) technieken moeten onderzocht en/of berekend.
Eindkwalificaties	VI <i>Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)</i> Niveau 3 Stelt op basis van zelf ingewonnen informatie alternatieve adviezen/ plannen op rekening houdende met omgevingsfactoren en actoren. Schrijven van een beleidsnotitie/ position paper VII <i>Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken</i> Niveau 3 Formuleert, op basis van zelf verzamelde informatie, voor een niet duidelijk omschreven probleem een duidelijke probleemdefinitie en werkt voor het complexe probleem maatschappelijk aanvaardbare oplossingen uit rekening houdend met juridische, financieel economische (Maatschappelijke Kosten- en Batenanalyse) en bestuurlijke haalbaarheid.
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: CE: opdrachten - 2714LEM57A

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: VI <i>Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)</i> 3d. De student kan een de potenties van een gebied aangeven (SWOT analyse). VII <i>Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken</i> 3a. De student analyseert een probleem en voert het onderzoek naar complexe maatschappelijk aanvaardbare oplossingen uit. 3b. De student onderbouwt de gekozen oplossingen met juridische, bestuurlijke en financieel economische
----------------------	--

	argumenten. 3c. De student kan een maatschappelijke kosten- en batenanalyse uitvoeren en verwoorden in een rapportage 3d. De student kan ruimtelijke gevolgen van Biobased Economy in een gebied in kaart brengen en bijdragen in oplossingen in een gebied. 3e. De student kan een verdienmodel incl. natuurondernemerschap opstellen voor een bedrijf of organisatie. 3f. De student kan met integrale benadering nieuwe duurzame concepten formuleren voor een gebied.	
Uitwerking toetsvormen	Opdracht in kleine groepen: verslag met presentatie met gebruik van InDesign.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoorcolleges, gastcolleges, instructiecolleges	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Verplicht bij presentaties.
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Periode 4

Coast project 2 - 2714LEM71Z

Inhoud onderwijseenheid	In vervolg op het coast-project van het vorige blok, worden in dit blok 2 stappen gezet. In de eerste weken wordt vanuit de thematische SWOT-analyses en kansenkaarten van het eerste blok een integrale gebiedsvisie gemaakt. Vervolgens worden hieruit een aantal kerngebieden benoemd die verder integraal uitgewerkt worden, waarbij in ieder geval 3 van de 4 thema's (natuur, recreatie, klimaatadaptatie en DNA badplaats/ondernemerschap) aan de orde komen. Dit resulteert in een inhoudelijk projectverslag met lokale oplossingsrichtingen en verbetervoorstellen en een communicatie-instrument. De student werkt in de beroepsrol van adviseur.	
Eindkwalificaties	V Opstellen van een gebiedsplan/visie Niveau 3 De student maakt een gebiedsplan/visie voor inrichting en beheer ter uitvoering van het ontwerp, rekening houdend met de eerder genoemde factoren inclusief financiën en maatregelen, en kan het plan verdedigen met argumenten tegenover belanghebbenden. VII Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken Niveau 3 Formuleert, op basis van zelf verzamelde informatie, voor een niet duidelijk omschreven probleem een duidelijke probleemdefinitie en werkt voor het complexe probleem maatschappelijk aanvaardbare oplossingen uit rekening houdend met juridische, financieel economische (Maatschappelijke Kosten- en Batenanalyse) en bestuurlijke haalbaarheid. VIII Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling (SLB). Niveau 3 De beroepsbekwame student kan zelfstandig methodisch en reflectief denken en op basis daarvan acteren in de beroepssituatie, zowel individueel als in team.	
Voorwaarde tot deelname (Zie ook	Deelname aan Coast project 1.	

artikel 29 OER)	
Bijzonderheden	Vervolg van Coast project 1 van blok 3.

Toets: CP2: Verslag - 2714LEM54A

Toetsdoelen/criteria	<p>De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie zijn:</p> <p>VII</p> <p>Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken .</p> <p>3a. De student analyseert een probleem en voert het onderzoek naar complexe maatschappelijk aanvaardbare oplossingen uit.</p> <p>3b. De student onderbouwt de gekozen oplossingen met juridische, bestuurlijke en financieel economische argumenten.</p> <p>3c. De student kan een maatschappelijke kosten- en batenanalyse uitvoeren en verwoorden in een rapportage.</p> <p>V</p> <p>Opstellen van een gebiedsplan/visie</p> <p>3a. De student maakt een ruimtelijk ontwerp (incl. plan van eisen) met aandacht voor fysieke mogelijkheden, actoren en beleid.</p> <p>3b. De student maakt een ruimtelijk ontwerp dat voldoet aan randvoorwaarden en kan dienen als basis voor besluitvorming</p> <p>3c. De student maakt een gebiedsplan dat voldoet aan randvoorwaarden en kan dienen als basis voor besluitvorming.</p> <p>3d. De student werkt financiële consequenties uit van het plan/ontwerp.</p> <p>3e. De student presenteert en verdedigt het gebiedsplan naar de relevante actoren met gebruik van(vakinhoudelijke) argumenten.</p>	
Uitwerking toetsvormen	Verslag.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Projectgroepbijeenkomsten.	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Bij 80% van de projectbijeenkomsten.
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: CP2: SLB - 2714LEM54B

Toetsdoelen/criteria	<p>De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie zijn:</p> <p>VIII</p> <p>Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling (SLB).</p> <p>3b. Neemt zelf initiatief en verantwoordelijkheid en is in staat eigen keuzes te maken met betrekking tot eigen leer- en loopbaan richting de beroepspraktijk.</p> <p>3c. Kan zelfstandig en in teamverband reflecteren op eigen acteren en kan dit verwoorden, en vervolgens verschillende handelingsalternatieven afwegen en concreet daar naar handelen.</p> <p>3d. Heeft inzicht in persoonlijke skills (kwaliteiten, leerstijlen, capaciteiten, motieven, vaardigheden) en kan deze effectief inzetten in interactie met anderen.</p>	
Uitwerking toetsvormen	Individueel verslag, waarin gereflecteerd wordt op jaar 3, de beroepsrol van adviseur en de 28 uur IKA verantwoord wordt.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Instructiecollege en individueel gesprek.	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Het gesprek.
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: CP2: Excursie - 2714LEM54C

Toetsdoelen/criteria	<p>De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie zijn:</p> <p>VII Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken.</p> <p>3a. De student analyseert een probleem en voert het onderzoek naar complexe maatschappelijk aanvaardbare oplossingen uit.</p> <p>VIII Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling (SLB) 3d. Heeft inzicht in persoonlijke skills (kwaliteiten, leerstijlen, capaciteiten, motieven, vaardigheden) en kan deze effectief inzetten in interactie met anderen.</p>	
Uitwerking toetsvormen	Aanwezigheid	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Excursie	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Bij de excursie.
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Waterkwaliteit - 2719LEM73Z

Inhoud onderwijseenheid	<p>Het thema Waterkwaliteit richt zich op de chemische en biologische kwaliteit van met name het oppervlaktewater in Nederland. De Kaderrichtlijn Water is hierbij leidend. Onderwerpen die aan bod komen zijn onder andere: de indeling in watertypen, de effecten van de eutrofiering op verschillende watersystemen, overige verontreinigingen en hun effecten, de waterflora en –fauna als indicator voor waterkwaliteit</p> <p>Waterkwaliteit heeft raakvlakken met waterbeheer en waterkwantiteit: het inlaten van gebiedsvreemd water is hier een voorbeeld van. Waterkwaliteit heeft ook raakvlakken met bodem: (vervuild) slib, waterbodems, baggeren. Tot slot heeft waterkwaliteit te maken met ecologie: natte ecosystemen, flora en fauna, verspreiding soorten, watersystemen en bijbehorende ecologische toestand.</p>	
Eindkwalificaties	<p>IV <i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i></p> <p>Niveau 2 De student voert een integrale analyse uit in een gebied en betreft daarbij de wensen en belangen van de actoren en de gebiedsfactoren.</p> <p>Niveau 3 De student kan functie, activiteit en fysieke, ruimtelijke en/of sociaaleconomische gesteldheid koppelen, de (on)mogelijkheden en potenties van een gebied aangeven. De student maakt een integrale analyse van het gebied waarin de mogelijkheden van het gebied aangegeven worden.</p>	
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen	
Bijzonderheden	Geen	

Toets: WK: Practica en excursie - 2719LEM56A

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn:
----------------------	--

	IV <i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i> 3b. De student zet zelfstandig een onderdeel van de analyse op.	
Uitwerking toetsvormen	Practicumverslag en deelname aan de excursie	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Practica, excursie	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	practica en excursie
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: WK: Theorie - 2714LEM56A

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: IV <i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i> 2a. De student maakt een analyse van de fysische gesteldheid van een gebied aan de hand van een onderbouwde keuze voor een methode (vegetatie-, bodem- of wateronderzoek)	
Uitwerking toetsvormen	Tentamen	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoor- en werkcolleges	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	Geen	

Mens & Omgeving - 2717LEM59Z

Inhoud onderwijseenheid	<p>Vrijwel alles wat door communicatieprofessionals wordt ontwikkeld of naar buiten wordt gebracht heeft bewust of onbewust invloed op gedrag. Communicatieboodschappen, beelden of eigen gedrag zijn direct of indirect bedoeld om te sturen. Des te belangrijker is het om als communicatieprofessional kennis te hebben van het menselijke gedrag zodat we effectief en efficiënt kunnen bijdragen aan het realiseren van gezondheidsdoelen, veilig gedrag, het creëren van draagvlak et cetera.</p> <p>Omgevingspsychologie gaat over de wederzijdse invloed tussen de mens en zijn fysieke omgeving. Hoe mensen de gebouwde of natuurlijke omgeving waarnemen en beleven, en tot welk gedrag dat kan leiden. En andersom: welke invloed mensen uitoefenen op hun omgeving, bijvoorbeeld via milieu(on)vriendelijk of territoriaal gedrag.</p> <p>De module Mens en Omgeving biedt kennis en inzicht in de samenhang tussen informatieverwerking, attitude en gedrag om te komen tot strategieën voor effectieve beïnvloeding van beleving en gedrag in relatie tot de omgeving waarin we ons in bevinden. De module geeft een overzicht van onderzoeken m.b.t. de vraag hoe en onder welke omstandigheden communicatie het gedrag van mensen kan beïnvloeden. Het programma is gebaseerd op theorieën en begrippen uit de communicatiewetenschap, de omgevingspsychologie en sociale psychologie. Met name de praktische toepassing van verkregen inzichten (in bijvoorbeeld overheidscommunicatie, gezondheidsvoorlichting, advisering in omgevingsontwerpprocessen etc.) staan in deze module centraal.</p>	
Eindkwalificaties	III <i>Opstellen van een beleidsadvies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)</i> Niveau 3 Aan de hand van een bepaalde strategie en analyse een keuze maken voor een communicatiemiddel of –	

	techniek en dit toepassen naar één of meerdere doelgroepen.
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: M&O: Theorie - 2717LEM59A

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: III <i>Opstellen van een beleidsadvies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)</i> 3a. De student kan de doelgroep en de belangen van de actoren op de juiste wijze analyseren. 3b. De student maakt aan de hand van een bepaalde strategie een keuze voor een geschikte communicatiemiddel of – techniek. 3c. De student vertaalt de gekozen communicatietechniek(en) naar meerdere doelgroepen (burgers, bestuur en uitvoering) met als doel het creëren van draagvlak.	
Uitwerking toetsvormen	Take Home Tentamen	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoor- en werkcolleges	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	Geen	

Jaar 4

Basisprogramma

Semester 2

Afstuderen - 2712AFSTUZ

Inhoud onderwijsseenheid	Deze afstudeeropdracht confronteert je intensief met de dagelijkse gang van zaken in een bedrijf of instelling. Het biedt je tevens de mogelijkheid om de gewenste functie en rol(len) zelfstandig toe te passen op HBO-niveau. Deze toepassing vindt plaats aan de hand van een eigen zelfstandige opdracht, waarin je werkt aan competenties. Aan het begin wordt de afstudeeropdracht opgestart, waarbij een plan van aanpak, inclusief een onderzoeksverantwoording en een analyse van de probleemstelling en de opbouw van het verslag aan de orde komen. Aan het eind wordt het afstuderen afgesloten met het schrijven van een verslag, inclusief een persbericht en met een colloquium.
Eindkwalificaties	Opstellen van een (beleids)advies/plan en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren) Toegepast Onderzoeken Projectmatig/procesmatig werken in een multidisciplinaire omgeving Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling

Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	180 EC, waaronder de stage van jaar 3 en propedeuse behaald
Bijzonderheden	De lengte van de afstudeeropdracht mag niet langer zijn dan 3 periodes (30 weken)

Toets: Plan van aanpak - 2712AFSTUA

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: Toegepast Onderzoeken 3a De student formuleert de probleemstelling bij een zelfgekozen onderzoek. 3b De student formuleert de doelstelling 3c De student maakt een onderzoeksopzet.	
Uitwerking toetsvormen	Maken van een plan van aanpak, inclusief een onderzoeksverantwoording	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Presentatie en plan van aanpak	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	bij de presentaties
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: Terugkomactiviteit - 2712AFSTUB

Toetsdoelen/criteria	Bijwonen stageterugkomdag	
Uitwerking toetsvormen	Deelname aan de voorlichting aan de tweedejaars en aan de workshop	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Werkcollege	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	bij de werkcolleges
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: Onderzoek verslag - 2712AFSTUC

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: Opstellen van een (beleids)advies/plan en beleid omzetten in concrete activiteiten 3a. De student vertaalt beleid naar concrete praktijksituaties. 3b. De student werkt verschillende scenario's uit. 3c. De student kan de consequenties van de scenario's uitwerken op het gebied van omgevingsfactoren en actoren. Toegepast Onderzoeken 3a De student formuleert de probleemstelling bij een zelfgekozen onderzoek. 3b De student formuleert de doelstelling 3c De student maakt een onderzoeksopzet. 3d De student weet betrouwbare gegevens te verzamelen. 3e De student betreft relevante (wetenschappelijke) literatuur bij het onderzoek. Projectmatig/procesmatig werken in een multidisciplinaire omgeving 3a De student kan een projectrapportage in zakelijk en goed Nederlands opschrijven. 3b De student presenteert de resultaten van het project/proces in een (individueel) verslag. 3c De student evalueert het proces aan het eind van de periode inclusief de planning. 3d De student stelt verbeterpunten op voor het proces.	
----------------------	---	--

Uitwerking toetsvormen	Verslag	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Verslag maken en workshop over verslaglegging	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	de bespreking
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: Functioneren - 2712AFSTUD

Toetsdoelen/criteria	Beoordeling van het functioneren op het bedrijf.	
Uitwerking toetsvormen	Aan de hand van een beoordelingsformulier beoordeelt de externe stagebegeleider het functioneren in het werkveld.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Functioneringsgesprek met externe opdrachtgever	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Bij de verslagbespreking
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: Reflectie rapport - 2712AFSTUE

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling 3a. Een (beginnend) netwerk opbouwen en inzetten. 3b. Neemt zelf initiatief en verantwoordelijkheid en is in staat eigen keuzes te maken met betrekking tot eigen leer- en loopbaan richting de beroepspraktijk. 3c. Kan zelfstandig en in teamverband reflecteren op eigen acteren en kan dit verwoorden, en vervolgens verschillende handelingsalternatieven afwegen en concreet daar naar handelen. 3d. Heeft inzicht in persoonlijke <i>skills (kwaliteiten, leerstijlen, capaciteiten, motieven, vaardigheden)</i> en kan deze effectief inzetten in interactie met anderen	
Uitwerking toetsvormen	Aan de hand van een beoordelingsformulier beoordeelt de stagebegeleider of de competenties behaald zijn en de POP is geactualiseerd.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Individueel gesprek	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Bij de bespreking
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: Colloquium - 2712AFSTUF

Toetsdoelen/criteria	Beoordeling colloquium	
Uitwerking toetsvormen	Aan de hand van een beoordelingsformulier wordt het colloquium beoordeeld.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Presentatie bij Inholland Delft	

Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	bij het colloquium
Toegestane hulpmiddelen	Alles	
Toets: Bijwonen Colloquium - 2712AFSTUG		
Toetsdoelen/criteria	Bijwonen colloquia	
Uitwerking toetsvormen	De student woont 10 colloquia bij, waarbij het bij minstens 2 colloquia medebeoordelaar is.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Bijwonen colloquia	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Bij de colloquia
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Periode 1

Keuzeonderwijseenheden LEM jaar 4 Minor Delft (Delft)

Wetenschappelijke verdieping 1 - 2713WET01Z

Inhoud onderwijseenheid	Studenten verdiepen zich in wetenschappelijke literatuur op het gebied van natuur, natuurbeheer, milieu of planologie en werken dit uit in hoofd- en deelvragen, een conceptueelmodel en een eerste literatuur verwerking. Het proces wordt begeleid door verplichte colleges waarin de procedures en onderwerpen verder uitgediept en bediscussieerd worden.
Eindkwalificaties	I <i>Toegepast Onderzoeken</i>
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: Wetenschappelijke verdieping 1 - 2713WET01A

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: I <i>Toegepast Onderzoeken</i> 3a De student formuleert de probleemstelling bij een zelfgekozen onderzoek. 3b De student formuleert de doelstelling. 3c De student maakt een onderzoeksopzet.
----------------------	---

	3d De student weet betrouwbare gegevens te verzamelen. 3e De student betreft relevante (wetenschappelijke) literatuur bij het onderzoek.	
Uitwerking toetsvormen	<ul style="list-style-type: none"> ■ Presenteren van de hoofd- en deelvragen met bijbehorend conceptueelmodel en een eerste uitwerking van de verzamelde wetenschappelijke literatuur. 	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoor- en werkcolleges	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Bij alles
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Professionalisering A - 2714PROXBZ

Inhoud onderwijsseenheid	Bij dit thema wordt aandacht besteed aan een aantal vaardigheden gericht op de beroepspraktijk. Dit thema wordt gelijktijdig aangeboden met het thema Green Juniors: extern project, waarbij een groepsproject wordt uitgevoerd voor een externe opdrachtgever. De vaardigheden die nodig zijn om het project tot een goed einde te brengen komen aan de orde bij de training politieke en bestuurlijke gevoeligheid. Daarnaast geven de studenten leiding aan een eerstejaars projectgroep en wordt er een analyse gemaakt van het werkveld, solliciteren, de benodigde competenties voor het werkveld en de manier waarop deze competenties behaald kunnen worden.	
Eindkwalificaties	De volgende competenties komen in deze onderwijsseenheid aan de orde: III <i>Communiceren met en naar doelgroepen, gericht op draagvlak creëren</i> VIII <i>Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling (SLB)</i>	
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen	
Bijzonderheden	Geen	

Toets: PRO: Professionalisering 1: omgevingssensitiviteit - 2714PROFAA

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: III <i>Communiceren met en naar doelgroepen, gericht op draagvlak creëren</i> 3a. De student kan de doelgroep en de belangen van de actoren op de juiste wijze analyseren.	
Uitwerking toetsvormen	Schriftelijk tentamen van 3 uur over Politieke, bestuurlijke en juridische gevoeligheid. Aan de hand van een aantal casussen: Omgevingssensitiviteit vraagt een specifieke bewustzijn van de omgeving. De basis van omgevingssensitiviteit is het ontwikkelen van inzicht in de verschillende percepties die rondom een (controversieel) thema kunnen ontstaan. Voor wie te maken heeft met de politiek – de gemeenteraad, een wethouder, een bewindspersoon – weet dat zich op onverwachte momenten verrassingen aandienen. Als het in een hectische situatie lukt een wethouder met de juiste informatie te ondersteunen, of een (mede)raadslid op tijd op het juiste spoor te zetten, is dat een positieve drijfveer voor het vak van ambtenaar.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Workshops	
Verplichte	Ja	Alle werkcolleges

aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)		
Toegestane hulpmiddelen	Alles	
Toets: PRO: Professionalisering 1: Leidinggeven, solliciteren, SLB - 2714PROFAB		
Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: VIII <i>Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling (SLB)</i> 3c. Kan zelfstandig en in teamverband reflecteren op eigen acteren en kan dit verwoorden, en vervolgens verschillende handelingsalternatieven afwegen en concreet daar naar handelen. 3d. Heeft inzicht in persoonlijke <i>skills (kwaliteiten, leerstijlen, capaciteiten, motieven, vaardigheden)</i> en kan deze effectief inzetten in interactie met anderen.	
Uitwerking toetsvormen	Verslagen van de opdrachten leiding geven en SLB en het bezoeken van een beurs of het een proefsollicitatie bij een zelf gekozen bedrijf.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Individueel gesprek over de opdrachten van SLB, colleges over leiding geven aan eerstejaars studenten en solliciteren. Begeleiden eerstejaars studenten en uitvoeren van een sollicitatie.	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Bij alles
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Stad van de toekomst 1 - 2717LEM07Z

Inhoud onderwijsseenheid	De stad van de toekomst staat aan de vooravond van verschillende duurzame transities op het gebied van klimaatadaptatie, energiesystemen, voedselvoorziening en circulaire economie. Dat dient op een zodanige manier te gebeuren dat het bijdraagt aan een leefomgeving die gezond, biodivers en sociaal inclusief is. Al deze vraagstukken hangen met elkaar samen en vragen om integrale oplossingen, waarbij verschillende actoren met elkaar samenwerken. In dit onderwijsthema onderzoeken jullie verschillende innovatieve oplossingsrichtingen die bijdragen aan een duurzame inrichting en/of organisatie van de stad van de toekomst.	
Eindkwalificaties	Integratief: Het met elkaar in verband brengen van de verschillende opgedane kennis en vaardigheden Wetenschappelijk: Het kunnen omgaan met wetenschappelijke inzichten en theorieën in verschillende (beroeps) situaties Brede inzetbaarheid: Het kunnen toepassen van de opgedane kennis en vaardigheden in verschillende (beroeps) situaties.	
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen	
Bijzonderheden	Geen	

Toets: Stad van de toekomst 1: theorie - 2717LEM07A

Toetsdoelen/criteria	Integratief: De student kan verschillende opgedane kennis en vaardigheden met elkaar in verband brengen Wetenschappelijk: De student kan omgaan met wetenschappelijke inzichten en theorieën in verschillende (beroeps) situaties Brede inzetbaarheid: De student kan de opgedane kennis en vaardigheden in verschillende (beroeps) situaties toepassen.	
Uitwerking	Opdracht waarbij de hoorcolleges worden toegepast.	

Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoorcolleges verzorgt door verschillende lectoren van Inholland, waarbij de laatste ontwikkelingen op het gebied van de Stad van de Toekomst aan de orde komen. Dit wordt afgesloten met een tentamen.	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Bij de hoorcolleges
Toegestane hulpmiddelen	Geen	

Wetenschappelijke verdieping 2 - 2713WET02Z

Inhoud onderwijseenheid	Studenten beantwoorden de opgestelde onderzoeksvragen op het gebied natuur, natuurbeheer, milieu of planologie door zich te verdiepen in de wetenschappelijke literatuur en hun bevindingen weer te geven in een review. Het proces wordt begeleid door consultancy colleges waarin studenten specifieke vragen kunnen stellen over hun voortgang.	
Eindkwalificaties	I <i>Toegepast Onderzoeken</i>	
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen	
Bijzonderheden	Geen	

Toets: Wetenschappelijke verdieping 2 - 2713WET02A

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: I 3a De student formuleert de probleemstelling bij een zelfgekozen onderzoek. 3b De student formuleert de doelstelling. 3c De student maakt een onderzoeksopzet. 3d De student weet betrouwbare gegevens te verzamelen. 3e De student betreft relevante (wetenschappelijke) literatuur bij het onderzoek.	
Uitwerking toetsvormen	Maken van een wetenschappelijk review.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoor- en werkcolleges	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	Nee
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Professionalisering B - 2714PROFXZ

Inhoud onderwijseenheid	Bij dit thema wordt aandacht besteed aan een aantal vaardigheden gericht op de beroepspraktijk. Dit thema wordt gelijktijdig aangeboden met het thema Green Juniors: extern project, waarbij een	
-------------------------	--	--

	groepsproject wordt uitgevoerd voor een externe opdrachtgever. De vaardigheden die nodig zijn om het project tot een goed einde te brengen komen aan de orde. Voor LEM zijn dit de onderdelen: Onderhandelen en voorbereiding afstuderen. Bij voorbereiding afstuderen wordt aandacht besteed aan de eerste fase van het afstuderen: de studenten maken een afstudeeraanvraag, inclusief hoofd- en deelvragen, conceptueel model en onderzoeksmodel. De studenten presenteren deze aanvraag en krijgen feedback van elkaar, zodat de studenten bij het afstuderen van start kunnen gaan met een goed beeld van de opdracht.
Eindkwalificaties	De volgende HBO-kenmerken komen in deze onderwijseenheid aan de orde: <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Brede professionalisering</i> ▪ <i>Sociaalcommunicatieve bekwaamheid</i>
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: PRO: Professionalisering 2: Onderhandelen - 2714PROFBA

Toetsdoelen/criteria	De beroepsspecifieke competenties die nodig zijn verschillen per project. De volgende HBO-kenmerken komen in deze onderwijseenheid aan de orde: <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Brede professionalisering</i> ▪ <i>Sociaalcommunicatieve bekwaamheid</i> 	
Uitwerking toetsvormen	Opdracht over onderhandelen	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Werkcolleges en opdrachten	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Bij de werkcolleges
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: PRO: Professionalisering 2: Voorbereiden afstuderen - 2714PROFBB

Toetsdoelen/criteria	De beroepsspecifieke competenties die nodig zijn verschillen per project. De volgende HBO-kenmerken komen in deze onderwijseenheid aan de orde: <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Brede professionalisering</i> ▪ <i>Sociaalcommunicatieve bekwaamheid</i> 	
Uitwerking toetsvormen	Aanvraag afstuderen in orde	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Werkcolleges en opdrachten	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	alles	

Stad van de toekomst 2 - 2717LEM08Z

Inhoud onderwijseenheid	In deze onderwijsperiode moeten de studenten zelfstandig een symposium organiseren (zowel qua proces als qua inhoud) over de stad van de toekomst. Zij maken hierbij gebruik van de opgedane kennis en contacten uit het onderwijsthema De Stad van de toekomst I". Dit symposium is bedoeld voor onderzoekers en docenten van Inholland, maar ook voor alumni en studenten (van verschillende Inholland opleidingen).
-------------------------	--

Eindkwalificaties	Sociaal communicatieve bekwaamheden: Kan samenwerken en zich presenteren. Besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid: In staat zijn om begrip en betrokkenheid te ontwikkelen met betrekking tot ethische, normatieve en maatschappelijke vragen, samenhangend met de toepassing van kennis en de (toekomstige) beroepspraktijk. Creatief en complexgericht: Het kunnen oplossen van vraagstukken waarbij geen standaardprocedures gelden
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Deelname aan Stad van de Toekomst I
Bijzonderheden	Het symposium vindt plaats op Inholland Delft.

Toets: Stad van de toekomst 2: symposium - 2717LEM08A

Toetsdoelen/criteria	Sociaal communicatieve bekwaamheden: De student kan samenwerken en zich presenteren. Besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid: De student is in staat om begrip en betrokkenheid te ontwikkelen met betrekking tot ethische, normatieve en maatschappelijke vragen, samenhangend met de toepassing van kennis en de (toekomstige) beroepspraktijk. Creatief en complexgericht: De student kan vraagstukken waarbij geen standaardprocedures gelden helpen oplossen
Uitwerking toetsvormen	Het organiseren van een symposium over een onderwerp gerelateerd aan de stad van de toekomst
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Consultancy uren t.b.v. voorbereiden symposium Symposium (door de studenten georganiseerd)
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja Bij het symposium.
Toegestane hulpmiddelen	Geen

Green juniors - 2609GRNJRZ

Inhoud onderwijseenheid	In groepsverband wordt gewerkt aan een project, Green Juniors, gebaseerd op een probleem uit de beroepspraktijk. Het project loopt over 2 periodes. De projectgroep werkt aan een oplossing van het probleem en brengt hierover advies uit aan het bedrijf. In het project wordt samengewerkt met studenten van verschillende afstudeerrichtingen/opleidingen, waarbij een ieder zijn specifieke kennis en vaardigheden inzet. Onderdeel hiervan is de opdracht vraagarticulatie en het maken van een congresposter. Het project is een assessment van verschillende HBO-competenties.
Eindkwalificaties	De beroepsspecifieke competenties die nodig zijn verschillen per project. De volgende HBO-kenmerken komen in deze onderwijseenheid aan de orde: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Brede professionalisering ▪ Multidisciplinaire integratie ▪ Transfer en brede inzetbaarheid ▪ (Weten)schappelijke toepassing ▪ Creativiteit en complexiteit in handelen ▪ Probleemgericht werken ▪ Methodisch en reflectief denken en handelen ▪ Sociaalcommunicatieve bekwaamheid
Voorwaarde tot	Stage jaar 3 met een voldoende afgerond.

deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Als geen stage is gelopen kan de examencommissie toestemming geven om alsnog te mogen deelnemen. Minimale voorwaarde daarbij is: minimaal voldaan aan stagevoorwaarden en minimaal 15 ec uit jaar 3 van de reguliere kansen blok 3 en 4 (zonder herkansingen)
Bijzonderheden	Geen

Toets: Green Juniors onderzoeksopzet - 2609GRNJRA

Toetsdoelen/criteria	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Transfer en brede inzetbaarheid ▪ Wetenschappelijke toepassing ▪ Creativiteit en complexiteit in handelen ▪ Probleemgericht werken ▪ Methodisch en reflectief denken en handelen ▪ Sociaalcommunicatieve bekwaamheid 	
Uitwerking toetsvormen	Plan van aanpak met extra aandacht voor de vraagarticulatie, onderzoeksopzet en expertmeeting.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Werkcolleges vraagarticulatie Projectvergaderingen met externe opdrachtgever, project-werk	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Werkcolleges 80% aanwezigheid Bij bijeenkomst docentbegeleider 80% Bij opdrachtgever 100%
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: Green Juniors Rapport - 2609GRNJB

Toetsdoelen/criteria	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Brede professionalisering ▪ Multidisciplinaire integratie ▪ Transfer en brede inzetbaarheid ▪ (Weten)schappelijke toepassing ▪ Creativiteit en complexiteit in handelen ▪ Probleemgericht werken <p>De studenten van LEM werken aan de volgende beheersindicatoren:</p> <p><i>II Projectmatig/procesmatig werken in een multidisciplinaire omgeving</i></p> <p>3a De student kan een projectrapportage in zakelijk en goed Nederlands opschrijven.</p> <p>3b De student presenteert de resultaten van het project/proces in een (individueel) verslag.</p> <p>3c De student evalueert het proces aan het eind van de periode inclusief de planning.</p> <p>3d De student stelt verbeterpunten op voor het proces.</p> <p><i>III Communiceren met en naar doelgroepen, gericht op draagvlak creëren</i></p> <p>3d. De student voert overleg met de verschillende (fictieve) actoren.</p> <p>3e. De student neemt deel aan het in gang zetten van het veranderingsproces met aandacht voor zowel procesmatige aspecten (planning, communicatie, participatie betrokkenen, draagvlak) als inhoudelijke aspecten (fysisch, ruimtelijk, ecologisch en sociaaleconomisch).</p> <p>3f. De student kan het proces evalueren en verbetervoorstellen doen en stelt verbeterpunten op voor het proces.</p>	
Uitwerking toetsvormen	Rapport met advies voor externe opdrachtgever. Beoordeling vindt plaats door zowel bedrijfsbegeleider als projectbegeleider.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Projectvergaderingen	
Verplichte	Ja	Bij feedbackbespreking met docentbegeleider en opdrachtgever 100%

aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)		Overige besprekingen met docent 80% aanwezigheid
Toegestane hulpmiddelen	Geen	
Toets: Green Juniors Presentatie - 2609GRNJRC		
Toetsdoelen/criteria	Multidisciplinaire integratie Sociaalcommunicatieve bekwaamheid	
Uitwerking toetsvormen	Presentatie en de gemaakte poster	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Presentatie	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Bij werkcolleges congresposter ontwerpen 100%
Toegestane hulpmiddelen	Presentatiehulpmiddelen, poster	

Keuzeonderwijseenheden LEM jaar 4 Minor Extern (Delft)

Minor Extern - 2721ME401Z

Inhoud onderwijseenheid	De student mag ter waarde van 30 EC onderwijseenheden volgen, waarvan een deel buiten de opleiding plaatsvindt, passend binnen het SLB programma en het POP van de student.	
Eindkwalificaties	Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling, niveau 3	
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Goedkeuring door de examencommissie, na positief advies door de opleiding	
Bijzonderheden	Geen	

Toets: Minor Extern - 2721ME401A

Toetsdoelen/criteria	Beheersindicatoren Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling: 3b. Neemt zelf initiatief en verantwoordelijkheid en is in staat eigen keuzes te maken met betrekking tot eigen leer- en loopbaan richting de beroepspraktijk.	
Uitwerking toetsvormen	Alle tot deze minor behorende onderdelen moeten met een voldoende zijn afgerond. Cijferlijsten van onderdelen die extern gevolgd zijn, moeten aan de opleiding overhandigd worden. Het eindcijfer bestaat uit het gewogen gemiddelde van de verschillende onderdelen.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Afhankelijk van de gekozen minor	
Verplichte aanwezigheid (Zie	Nee	Afhankelijk van de gekozen minor

Keuzeonderwijseenheden

Samenwerken aan de toekomstbestendige stad (Delft)

Samenwerken aan de toekomstbestendige stad - 2721TKSTDZ

Inhoud onderwijseenheid	<p>In deze minor staat de toekomstbestendige stad centraal. Vooral bij complexe maatschappelijke innovatieprocessen zoals klimaatadaptatie, een circulaire economie, een gezonde leefomgeving en energietransitie ontbreken éénduidige oplossingen en spelen veel factoren en actoren een rol. Het gaat hierbij over sociale, culturele, economische, ruimtelijke, technologische en bestuurlijke aspecten, maar ook over het proces van samenwerking tussen vele partijen. Het is van belang om niet alleen discipline-overstijgend samen te werken: interdisciplinair, maar vooral ook met burgers, ondernemers, overheden en andere partijen uit de praktijk: transdisciplinair. Veel kennis en creativiteit is ook aanwezig bij burgers en anderen betrokkenen. Die kennis is goed te gebruiken bij het zoeken naar innovatieve oplossingen en het verkrijgen van draagvlak.</p> <p>In deze minor</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ staat een complex vraagstuk gericht op de toekomstbestendige stad centraal. ▪ werk je samen met studenten van andere opleidingen/domeinen aan een oplossing/oplossingen voor het vraagstuk. ▪ kom je in aanraking met studenten, docenten en onderzoekers van andere opleidingen en domeinen. ▪ kom je in aanraking met de beroepspraktijk en met burgers ▪ speelt onderzoek een belangrijke rol <p>word je uitgedaagd om jouw kennis en vaardigheden over te brengen aan anderen en open te staan voor de kennis en vaardigheden die anderen hebben.</p>
Eindkwalificaties	<p>Leeruitkomsten</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Transdisciplinair samenwerken De student brengt eigen (vak)deskundigheid in en waardeert en benut perspectieven vanuit andere disciplines, achtergronden en stakeholders en levert vanuit de transdisciplinaire samenwerking een bijdrage met zijn leerteam aan het realiseren van een verandering/ innovatie voor een maatschappelijk vraagstuk. 1. Ontwerpend denken en handelen De student zet ontwerpgerichte en andere onderzoeksmethodieken, skills en tools onderbouwd in ten behoeve van het beroepsproduct, en levert in de transdisciplinaire samenwerking met zijn leerteam een bijdrage aan het realiseren van verandering/ innovatie voor het maatschappelijke vraagstuk. 2. Breed professionaliseren De student geeft proactief sturing aan zijn professionele ontwikkeling en ontwikkelt zich vanuit het eigen beroepsperspectief, de transdisciplinaire samenwerking en het ontwerpend denken en handelen tot een bredere T-shaped professional.
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	<p>Voorwaarden tot deelname</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Je voldoet aan de eisen die gelden binnen je eigen opleiding waar het gaat om behaalde EC bij inschrijving voor, en/of aanvang van het programma. 2. Je hebt vanuit de minor een positief advies gekregen voor deelname aan de minor op basis van je motivatie waarin je aangeeft <ul style="list-style-type: none"> ▪ waarom jij bij deze minor past; ▪ wat jouw unieke kwaliteiten om bij te dragen aan een complex maatschappelijk vraagstuk die bijdraagt aan een toekomstbestendige stad ; ▪ op welke wijze jij je wilt ontwikkelen, je kennis en vaardigheden wilt verbreden en verdiepen. <p>De examencommissie van de opleiding van de student verleent toestemming de minor te volgen.</p>
Bijzonderheden	<p>In deze minor staat Transdisciplinair samenwerken centraal. Dit betekent dat je samen werkt met</p>

studenten van andere opleidingen en domeinen maar ook in aanraking komt met docenten/maar ook lectoren en onderzoekers van andere domeinen. Je werkt daarbij aan oplossingsrichtingen voor een actueel maatschappelijk vraagstuk gerelateerd aan de toekomstbestendige stad en daarbij betrek je opdrachtgever, stakeholders, belanghebbenden en burgers.

In deze minor spelen onderzoek en skills een belangrijke rol: lectoren en docenten van meerdere domeinen zijn betrokken.

Toets: Samenwerken aan de toekomstbestendige stad - 2721TKSTDA

Toetsdoelen/criteria	<ol style="list-style-type: none"> 1. Transdisciplinair samenwerken <u>Toetscriteria</u> 1.2 Presenteert, verwoordt en brengt relevante vakkennis en methodieken vanuit het eigen vakgebied in, zodanig dat het begrepen wordt door betrokkenen en communiceert adequaat met betrokkenen op verschillende niveaus. 1.2 Verplaatst zich in gesprekspartners (professionals, belanghebbenden) die anders kijken naar een verschijnsel of probleem en gebruikt deze ervaring in het beroepshandelen. 1.3 Interpreteert, verbindt en integreert vakkennis, wetenschappelijke inzichten, methodieken van andere disciplines en stemt perspectieven af door samen te leren in de praktijk ten behoeve van het realiseren van het beoogde product. 2. Ontwerpend denken en handelen <u>Toetscriteria</u> 2.1 Kiest ontwerpgerichte en andere onderzoeksmethodieken, skills, tools, passend bij de casus. Levert vanuit de casus een bijdrage aan het beroepsproduct vanuit het eigen vak en de disciplines van andere betrokkenen, waarin een duurzame, gezonde en creatieve samenleving met oog voor de menselijke maat herkenbaar zijn en rekening is gehouden met ethische en morele aspecten. 2.2 Start vroegtijdig in het proces met ontwerpen (bijvoorbeeld in de vorm van scenario's, prototypes), passend bij de casus en toont lef in teamverband om buiten zijn comfortzone te experimenteren, en legt de relatie wat dit in positieve zin betekent voor het ontwerp- en maakproces. 3. Breed professionaliseren <u>Toetscriteria</u> 3.1 Stelt zichzelf doelen op weg naar de gewenste resultaten vanuit zijn/haar eigen beginsituatie en gekozen casus, formuleert en zet hulpvragen hiervoor uit, monitort zichzelf op weg naar het resultaat en evalueert systematisch de eigen brede professionele ontwikkeling. 3.2 Ontwikkelt zich vanuit het eigen beroepsperspectief en op basis van de transdisciplinaire samenwerking, ontwerpend denken en handelen en ontvangen feedback tot een bredere T-shaped professional. 3.3 Draagt zelf actief bij in het leerteam aan de professionele ontwikkeling (verbreding, verrijking) van andere teamleden op basis van de expertise die hij/zij inbrengt vanuit de eigen discipline en door het geven van kwalitatief goede feedback op inhoud en proces. <p>In de toetsinstructie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Leeruitkomsten. We werken in deze minor met leeruitkomsten. Leeruitkomsten zijn de beoogde resultaten van het leerproces dat je volgt binnen deze minor. Aan het einde van de minor toon je in je portfoliotoets aan dat je deze leeruitkomsten hebt behaald. ■ Toetscriteria: per leeruitkomst zijn dit <u>de</u> indicatoren, waarop je portfolio wordt beoordeeld. Let wel alle toetscriteria moeten behaald worden. ■ Richtinggevende vragen: deze vragen helpen je bij het maken van je persoonlijk portfolio, de producten, je ontwikkelplan en in de formatieve reflectiemomenten met je coach kijk je op basis van deze vragen waar jij op dat moment staat in je leerproces.
Uitwerking toetsvormen	<p>De toetsing heeft zowel een formatieve (aansluiting bij het leerproces) als een summatieve functie (de toets levert studiepunten op en heeft een consequentie).</p> <p>Binnen de minor staat het vraagstuk in de casus centraal. De student volgt daarbij keynotes en trainingen waarin verdiepende kennis, skills en methodieken aangereikt worden die hij toepast op de casus vanuit de principes van transdisciplinaire samenwerking met als resultaat beroepsproducten, die hij opneemt in het portfolio. De student verzamelt gedurende het gehele semester van de minor voldoende bewijsmateriaal in zijn ontwikkelingsportfolio. De verantwoordelijkheid ligt bij de student om in de periode, voorafgaand aan het portfolio-assessment optimaal gebruik te maken van geplande en ongeplande feedbackmomenten en kwalitatief goede feedback te verzamelen.</p> <p>De minor wordt afgesloten met een portfolio-assessment. Dit is een individuele toets die voor 100% het eindcijfer bepaalt. Het assessment bestaat uit een portfolio en een portfoliogesprek. In het portfolio neemt student bewijsmateriaal op dat het behalen van alle toetscriteria van de drie leeruitkomsten verantwoordt.</p> <p>In het portfolio zijn in elk geval opgenomen:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ■ Slidedocs met daarbij ook de peerfeedback, feedback van expert- en leercoach en de reflectie hierop; ■ Tussenproducten en eindproduct van de casus, individuele bijdragen aan deze producten en uitleg waarom het product toekomstbestendig is, feedback van opdrachtgever, stakeholders, lectoren, docenten en peers op inhoud en proces. Verantwoording van gebruikte tools en methodieken; ■ Reflectie op je POP op de leeruitkomsten en persoonlijke leerdoelen en bereikte resultaten met daarbij de verzamelde feedback van peers, leer- en expertcoaches, lectoren, stakeholders en informatie uit logboek. <p>In het portfoliogesprek staan de geleverde bewijsstukken en het leerproces van de student centraal. Bij de beoordeling zijn twee examinatoren betrokken*. Het portfolio wordt aangelegd in Mahara en na voltooiing door de student ten behoeve als PDF geüpload in Gradework.</p> <p>Een student krijgt toestemming het portfoliogesprek te voeren wanneer het portfolio voldoet aan de geformuleerde ingangseisen.</p> <p>Herkansing</p> <p>Bij een onvoldoende beoordeling van het portfolio-assessment kan dit binnen het studiejaar eenmalig herkanst worden. Herkansing bestaat uit aanvulling van het portfolio en/of verbetering van het portfolio en deelname aan het portfoliogesprek.</p> <p>*Docenten van andere opleidingen die al examinator zijn binnen het eigen domein worden door de examencommissie benoemd tot examinator voor de minor.</p>
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	<p>Casus</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Dit is een actueel kennisvraagstuk vanuit een living lab met een consortium van overheid, ondernemers en bewoners waarin studenten transdisciplinair samenwerken aan een beroepsproduct (advies, plan, ontwerp, ...). ■ De casus is een complex vraagstuk in een gebied/wijk met een opgave/agenda/ontwikkelvisie gericht op de toekomstbestendige stad. Om oplossingsrichtingen vorm te geven zijn verschillende disciplines nodig. Dit betekent ook dat er altijd meerdere stakeholders betrokken zijn zoals gemeente, GGD, scholen, bewoners, gebruikers, buurtvereniging en ondernemers. ■ Studenten leren actief te participeren in een discipline overstijgende leergemeenschap met en in de beroepspraktijk. Het benaderen van een vraagstuk vanuit verschillende invalshoeken vanwege de vele belangen, vraagt om politieke gevoeligheid, respect voor elkaars mening, nieuwsgierigheid, kritisch denken en creativiteit. <p>Keynotes</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Lectoren bespreken in keynotes hun actuele visie op de toekomstbestendige stad vanuit eigen onderzoek binnen de discipline/domein. Elke week staat een ander aspect van de toekomstbestendige stad centraal zoals de digitale stad, de circulaire stad, de veerkrachtige stad, de circulaire stad, de participatieve stad en de energie neutrale stad. De kennis en inzichten die de lectoren bespreken hebben raakvlakken met de casussen. ■ Als voorbereiding op een keynote maken de studenten slidedocs vanuit zijn eigen vakgebied. Wat moeten je medestudenten nu weten om het thema te begrijpen? Je traint hierin vooral hoe je jouw vakkennis aan je medestudenten vanuit andere opleidingen op zo'n manier uitlegt, dat zij je uitleg begrijpen en een verbinding kunnen leggen naar de inhoud van de keynote. Het gaat echt over de kennis die centraal staat in de keynote. <p>Skills/tools/trainingen transdisciplinair samenwerken</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Het aanbieden van trainingen gericht op vaardigheden die studenten nodig hebben om vakkennis over te dragen naar studenten van andere opleidingen/domeinen en burgers, om samen te werken met de beroepspraktijk, burgers, onderzoekers, docenten en studenten en om de casus op een goede manier invulling te geven. ■ Voorbeelden zijn systeemdenken, design thinking, scenario's reframing, stakeholders-participatie. ■ Trainingen worden blended aangeboden <p>Persoonlijk ontwikkelplan (POP)</p> <p>In het POP beschrijf je welke professionele groei je wilt doormaken om je te ontwikkelen tot T-shaped teamplayer, hoe je aan deze groei gaat werken en wat je verwacht wat de minor jou aan extra's gaat opleveren (als toekomstig professional in je eigen werkveld). Je stelt doelen op waarin je weergeeft waar voor jou de focus ligt in je ontwikkeling. De student maakt hierbij gebruik van de toetsinstructie. Gedurende het gehele leertraject is deze toetsinstructie het richtinggevend kader voor studenten, de coaches en examinatoren. Naast de leeruitkomsten vindt de student bij elk toetscriterium richtinggevende vragen en voorbeelden van bewijsmateriaal voor het portfolio. Deze toetsinstructie geeft daarmee een goed beeld van wat er in grote lijnen van hem/haar verwacht wordt.</p>
Verplichte aanwezigheid (Zie	<p>Nee</p> <p>Geen verplichte aanwezigheid</p> <p>Je keuze voor deze minor impliceert een actieve lerende houding, inzet en ook je</p>

ook art. 115 OER)	aanwezigheid bij bijeenkomsten met en zonder docent.
Toegestane hulpmiddelen	Alle hulpmiddelen zijn toegestaan.

Periode 2

Keuzeonderwijseenheden Natuur en Landschap 2 (Delft)

Monitoring 1 - 2713LEM36Z

Inhoud onderwijseenheid	In deze onderwijseenheid staan de achtergronden en methoden van veldinventarisaties en monitoring centraal. Er wordt o.a. ingegaan op het doel van monitoring, verschillende kaders worden beschreven waarbinnen wordt gemonitord. De student kruipt in de rol van ecologisch adviseur door kennis te nemen van beschermde diersoorten in Nederland op de WNB en het uitvoeren van een Quickscan. De belangrijkste soortgroepen en hun ecologie komen aan bod. Daarnaast wordt aandacht besteed aan vegetatiekunde. Dit bestaat uit achtergronden en ontstaan van de vegetatiekunde als wetenschap; het selecteren en maken van een plantopname; het verwerken van de opname en relaties leggen met standplaatsfactoren. De relatie van voorkomende soorten en wet en regelgeving worden uitgewerkt door een collegelijn over wet- en regelgeving.
Eindkwalificaties	Onderzoeken De student zet een onderzoek op aan de hand van een omschreven doel en probleemstelling. Naast de onderzoeksopzet met bijbehorende planning, de uitvoering van het onderzoek analyseert de student de onderzoeksresultaten. Context NL: De student kan de relatie tussen standplaatsen en vegetatie herkennen en beoordelen bij het uitvoeren van een eenvoudig flora onderzoek. De student zet zelfstandig een onderzoek op (zelf probleemstelling en doelstelling formuleren). De student analyseert de resultaten van een onderzoek en kan conclusies trekken in het kader van de probleemstelling. Context NL: De student kan een monitoringsplan voor flora en/of fauna opzetten, de monitoring uitvoeren en rapporteren.
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: MO: Theorie - 2713LEM36A

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie zijn: Onderzoeken 2e De student kent de belangrijkste beschermde dier- en plantensoorten op basis van internationale en nationale wetgeving 2f De student kan conditie en vitaliteit beschrijven van onder andere bomen 3h De student kan de doelen van monitoring omschrijven 3i De student kan een monitoringssysteem (meetnet, pva, veldregistratie, analyse) opzetten en uitvoeren 3j De student kan de toepasselijke wet- en regelgeving m.b.t. flora en fauna uit de Omgevingswet selecteren en toepassen
----------------------	---

Uitwerking toetsvormen	Schriftelijke tentamen
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoor-en werkcolleges
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee
Toegestane hulpmiddelen	geen

Quickscan - 2721LEM47Z

Inhoud onderwijseenheid	In de module Quickscan wordt een snelle inventarisatie van een gebied gemaakt. Het betreft een praktische toepassing van eerder opgedane kennis over de ecologie van beschermde soorten binnen de Wet Natuur Bescherming (WNB). Voordat er groots wordt uitgepakt met ecologisch onderzoek wordt vaak eerst gekeken of dit relevant is (Quickscan).
Eindkwalificaties	Onderzoeken De student zet een onderzoek op aan de hand van een omschreven doel en probleemstelling. Naast de onderzoeksopzet met bijbehorende planning, de uitvoering van het onderzoek analyseert de student de onderzoeksresultaten. Context NL: De student kan de relatie tussen standplaatsen en vegetatie herkennen en beoordelen bij het uitvoeren van een eenvoudig flora onderzoek. De student zet zelfstandig een onderzoek op (zelf probleemstelling en doelstelling formuleren). De student analyseert de resultaten van een onderzoek en kan conclusies trekken in het kader van de probleemstelling.
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: MO: Quickscan - 2721LEM47A

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie zijn: Onderzoeken 2g De student kan enkele belangrijke biotopen herkennen en een groeiplaats beoordelen 3k De student kan de resultaten interpreteren en conclusies trekken	
Uitwerking toetsvormen	Verslag over de Quickscan	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Veldwerk Quickscan met gebruik van Batdetector	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Bij de excursies en het veldwerk
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Project Natuur & Beheer - 2716LEM39Z

Inhoud onderwijseenheid	<p>Aan de opdracht worden een aantal randvoorwaarden gesteld. Globaal kunnen de volgende stappen worden onderscheiden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het beschrijven van de fysische gesteldheid van een gebied. Hier passen de studenten opgedane basiskennis uit jaar 1 toe. 2. In kaart brengen van de actoren en hun wensen in het gebied . 3. In kaart brengen van natuurdoelen / sociaal-economische doelen 4. Beschrijven kansen en knelpunten voor actoren, natuur en/of sociaal economische doelen 5. Bovenstaande inventarisatie verwoorden in een visie en/of inrichtingsschets 6. Uitwerken visie en/of inrichtingsschets in aanleg, beheer en onderhoud 7. Kosten en baten van het plan uitwerken. <p>Afhankelijk van het projectonderwerp komen bovenstaande punten meer of minder terug in de uiteindelijke opdracht.</p> <p>De student werkt bij dit project in de beroepsrol van beheerder.</p>
Eindkwalificaties	<p>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</p> <p>De student voert een integrale analyse uit in een gebied en betreft daarbij de wensen en belangen van de actoren en de gebiedsfactoren.</p> <p>Opstellen van een gebiedsplan/visie</p> <p>De student kan een ontwerp met een plan van eisen maken, rekening houdend met actoren, streefbeeld, functies en randvoorwaarden (inclusief planconcepten) en het vigerende beleid eventueel aan de hand van toekomstscenario's.</p> <p>Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)</p> <p>Stelt op basis van richtlijnen en procedures alternatieve adviezen/ plannen op, waarbij zelfstandig informatie wordt ingewonnen.</p> <p>Context NL: De student demonstreert dat hij/zij in staat is om kosten en baten van landschappelijke en/of natuur-ingrepen en beheermaatregelen (globaal) in kaart te brengen en de juridische context aan te geven.</p> <p>Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling (SLB)</p> <p>De loopbaanbekwame student geeft richting en vorm aan zijn loopbaan en kan reflecteren en keuzes maken in studieomgeving en beroepenveld.</p>
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Deelname aan project Natuur & Beheer van blok 3 van jaar 2
Bijzonderheden	Geen

Toets: NB2: projectverslag - 2716LEM39A

Toetsdoelen/criteria	<p>De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie zijn:</p> <p>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</p> <p>2a. De student maakt een analyse van de fysische gesteldheid van een gebied aan de hand van een onderbouwde keuze voor een methode (vegetatie-, bodem- of wateronderzoek)</p> <p>2d. De student kan de relatie leggen tussen de huidige gesteldheid van een gebied met het oog op historie en ontwikkeling.</p> <p>Opstellen van een gebiedsplan/visie</p> <p>2b. De student kan de functies, de randvoorwaarden (incl. wensen actoren, planconcepten) en het streefbeeld vertalen in een plan van eisen in vergelijking met de huidige situatie.</p> <p>2c. De student inventariseert de belangen van de (beleids)actoren en de bijbehorende kansen en knelpunten.</p> <p>2h. De student beschrijft en visualiseert een plan/ontwerp voor (her)inrichting, gebruik en of beheer.</p> <p>Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)</p> <p>2e. De student stelt meerdere alternatieven/ scenario's/ varianten op.</p> <p>2f. De student kan met kostenposten en batenposten werken.</p> <p>2g. De student kan de juiste wettelijke regels en procedures selecteren.</p> <p>2h. De student kan verschillende strategische, tactische en operationele onderhouds- en</p>
----------------------	---

	beheermaatregelen inventariseren, beschrijven en vertalen in kosten.	
Uitwerking toetsvormen	Verslag over het project	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Projectonderwijs	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Ja, voor 80% van de projectbijeenkomsten
Toegestane hulpmiddelen	alles	

Toets: NB2: SLB - 2716LEM39B

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie zijn: Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling (SLB) 2a. Kan de opgedane ervaringen in de studie en/of het werkveld toepassen in de beroepscontext. 2b. Neemt zelf initiatief in de studie en beroepssituatie m.b.t. zijn eigen leer- en loopbaan en bijbehorende beroepsrollen. 2c. Reflecteert op eigen handelen en verbetert eigen professioneel handelen, zowel individueel als in teamverband, en kan dit rapporteren. 2e. Heeft inzicht in persoonlijke skills (kwaliteiten, leerstijlen, capaciteiten, motieven, vaardigheden) en kan deze inzetten.	
Uitwerking toetsvormen	Reflectieverslag gericht op de beroepsrol, stage, opdrachten jaar 2 en uitwerking IKA	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Individueel gesprek en werkcollege	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Bij individueel gesprek
Toegestane hulpmiddelen	alles	

Monitoring Project - 2721LEM38Z

Inhoud onderwijseenheid	In deze onderwijseenheid staat de praktische toepassing van monitoring centraal. Er wordt in groepsverband een gebied geïnventariseerd op beschermde soorten, waaronder mussen en spreeuwen, waarna er een passende rapportage wordt gemaakt.	
Eindkwalificaties	Onderzoeken De student zet zelfstandig een onderzoek op (zelf probleemstelling en doelstelling formuleren). De student analyseert de resultaten van een onderzoek en kan conclusies trekken in het kader van de probleemstelling. Context NL: De student kan een monitoringsplan voor flora en/of fauna opzetten, de monitoring uitvoeren en rapporteren.	
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen	
Bijzonderheden	Geen	

Toets: MO: Monitoringsproject - 2721LEM38A

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie zijn: Onderzoeken 2g De student kan enkele belangrijke biotopen herkennen en een groeiplaats beoordelen. 3h De student kan de doelen van monitoring omschrijven 3i De student kan een monitoringssysteem (meetnet, pva, veldregistratie, analyse) opzetten en uitvoeren 3j De student kan de wet- en regelgeving van de wet natuurbescherming toepassen 3k De student kan de resultaten interpreteren en conclusies trekken	
Uitwerking toetsvormen	Verslag over een faunamonitoring	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Introductiecollege en veldwerk	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	opstartcollege
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: MO: Soortenkennis - 2713LEM38B

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie zijn: Onderzoeken 2e De student kent de belangrijkste beschermde dier- en plantensoorten op basis van internationale en nationale wetgeving 2f De student kan conditie en vitaliteit beschrijven van onder andere bomen	
Uitwerking toetsvormen	Verslag van 2 excursies (1 dagdeel per excursie, regio Delft)	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Introductiecolleges, excursies	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Ja introductiecollege en excursies
Toegestane hulpmiddelen	Geen	

Natuur & Beheer - 2719LEM25Z

Inhoud onderwijseenheid	Het onderdeel beheer is gericht op boscologie en bosbeheer. Er wordt ingegaan op het opmeten van houtopstanden, houtanatomie, de geschiedenis van het Nederlandse bos, geïntegreerd bosbeheer, boscologie, biodiversiteit, verjonging en productiesystemen.
Eindkwalificaties	Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren) Stelt op basis van richtlijnen en procedures alternatieve adviezen/ plannen op, waarbij zelfstandig informatie wordt ingewonnen.
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: NB: Theorie - 2713LEM35A

Toetsdoelen/criteria	Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren) 2f. De student kan met kostenposten en batenposten werken. 2g. De student kan de juiste wettelijke regels en procedures selecteren. 2h. De student kan verschillende strategische, tactische en operationele onderhouds- en beheermaatregelen inventariseren, beschrijven en vertalen in kosten.	
Uitwerking toetsvormen	Schriftelijk tentamen	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoor-, werkcolleges	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	Geen	

Periode 3

Keuzeonderwijseenheden Natuur en Landschap 1 (Delft)

Transitie landelijk gebied - 2714LEM32Z

Inhoud onderwijseenheid	<p>Ruim de helft van de totale oppervlakte van Nederland wordt voor de land- en tuinbouw gebruikt. De agrarische ondernemers zijn dus van grote invloed op de (groene) ruimte van Nederland. Zij kunnen een rol spelen in agrarisch natuurbeheer. Daarnaast zijn een groot aantal agrarisch ondernemers niet enkel meer gericht op agrarische activiteiten. Er zijn vele nevenactiviteiten waar een ondernemer inkomsten uit kan halen. In dit thema komen jullie hier meer over te weten, zodat jullie een beeld hebben van de huidige situatie op het platteland en daarbij behorende zaken als ondernemerschap.</p> <p>Studenten werken in projectgroepjes aan de projectopdracht, het opstellen van een verdienmodel met meerwaarde voor ondernemers én het landschap in de regio. Het project wordt uitgevoerd voor een externe opdrachtgever. Studenten worden gekoppeld aan een opdrachtgever zoals een ondernemer of agrarische natuurvereniging voor wie ze het plan schrijven. De studenten doorlopen een stappenplan met o.a. interne en externe analyse om te komen tot een adviesplan.</p>
Eindkwalificaties	<p>IV Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid) De student voert een integrale analyse uit in een gebied en betreft daarbij de wensen en belangen van de actoren en de gebiedsfactoren.</p> <p>V Opstellen van een gebiedsplan/visie De student kan een ontwerp met een plan van eisen maken, rekening houdend met actoren, streefbeeld, functies en randvoorwaarden (inclusief planconcepten) en het vigerende beleid eventueel aan de hand van toekomstscenario's.</p> <p>VII Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken Formuleert, op basis van zelf verzamelde informatie, voor een goed omschreven huidig of toekomstig complex probleem van een internationaal georiënteerd bedrijf/instelling, alternatieve oplossingsrichtingen, rekening houdend met de geldende randvoorwaarden (o.a. maatschappelijk verantwoorde wijze,</p>

	(inter)nationale kader).
	Context: Betreft een (agrarisch multifunctioneel) bedrijf en omgeving inclusief financieringsmogelijkheden.
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: TL: Projectverslag - 2714LEM32A

Toetsdoelen/criteria	<p>De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie zijn:</p> <p>IV Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</p> <p>2b. De student maakt een analyse van de sociaaleconomische gesteldheid van een gebied met onderbouwde keuze voor een methode (interview, enquête, leefbaarheids- of marktonderzoek).</p> <p>2c. De student maakt een onderbouwde keuze voor een onderzoeksmethode naar de ruimtelijke en functionele gesteldheid van een gebied.</p> <p>2d. De student kan de relatie leggen tussen de huidige gesteldheid van een gebied met het oog op historie en ontwikkeling.</p> <p>V Opstellen van een gebiedsplan/visie</p> <p>2b. De student kan de functies, de randvoorwaarden (incl. wensen actoren, planconcepten) en het streefbeeld vertalen in een plan van eisen in vergelijking met de huidige situatie.</p> <p>2c. De student inventariseert de belangen van de (beleids)actoren en de bijbehorende kansen en knelpunten.</p> <p>VII Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken</p> <p>2c. De student achterhaalt de bedrijfsdoelen en bedrijfsstrategie.</p> <p>2d. De student inventariseert de mogelijkheden en beperkingen op het gebied van sociale, economische, ecologische en fysieke aspecten van het bedrijf.</p> <p>2e. De student kan een verdienmodel opstellen passend bij het bedrijf en omgeving volgens een aangereikte methode.</p> <p>2f. De student adviseert een bedrijf aan de hand van een (omschakel-)plan inclusief financieringsmogelijkheden.</p>	
Uitwerking toetsvormen	Verslag en een presentatie over de bedrijfsopdracht	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoor- en werkcolleges. In het geval van een praktijkweek worden overnachtingskosten in rekening gebracht per deelnemende student.	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	A: Colleges, projectbesprekingen en bezoek B: Praktijkweek op locatie
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Inrichten en beplanten - 2714LEM33Z

Inhoud onderwijseenheid	In het thema inrichten en beplanten ga je aan de gang met beplantingen. Beplantingen komen in zeer veel variaties voor. Een solitaire boom in een weiland, bosschages langs de kant van de weg, een bos, een haag, etc. etc. Beplantingen kunnen meer natuurlijk zijn of meer cultureel, wat je dan ook weer terug ziet in het soort beheer. Hiervoor heb je kennis nodig van (boom)soorten en hun eigenschappen, maar ook allerlei inrichtingsprincipes en -mogelijkheden komen aan bod.
-------------------------	---

Eindkwalificaties	<ul style="list-style-type: none"> Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren) <p>Stelt op basis van richtlijnen en procedures alternatieve adviezen/ plannen op, waarbij zelfstandig informatie wordt ingewonnen.</p>
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	geen
Bijzonderheden	geen

Toets: IB: Theorie - 2714LEM33A

Toetsdoelen/criteria	<p>De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie zijn:</p> <p>Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)</p> <p>2h. De student kan verschillende strategische, tactische en operationele onderhouds- en beheermaatregelen inventariseren, beschrijven en vertalen in kosten.</p> <p>2i. De student kan een beplantingsplan opstellen, rekening houdend met de mogelijkheden van het gebied en de eisen van de opdrachtgever.</p>	
Uitwerking toetsvormen	<p>Mondeling tentamen waarbij de inhoud van de lesstof getoetst wordt aan de hand van het project Natuur & Beheer, onderdeel inrichtingsplan. Hierbij wordt zowel gekeken naar het gezamenlijke als het individuele deel van dit project.</p>	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoor- en werkcolleges	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	Geen	

Toets: IB: Plantenkennis - 2714LEM33B

Toetsdoelen/criteria	<p>De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie zijn:</p> <p>Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)</p> <p>2h. De student kan verschillende strategische, tactische en operationele onderhouds- en beheermaatregelen inventariseren, beschrijven en vertalen in kosten.</p>	
Uitwerking toetsvormen	Toets herkenning soorten	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Practica	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Ja, bij de practica , waarbij het herkennen van houtachtige gewassen en cultuurgewassen centraal staat en de excursie naar een arboretum.
Toegestane hulpmiddelen	geen	

project Natuur & Beheer - 2716LEM36Z

Inhoud onderwijseenheid	<p>Parken, recreatiegebieden en natuurgebieden in Nederland worden doorgaans aangelegd. Het kiezen van de juiste inrichting met de juiste beplanting is een vak apart. Hiervoor moet je een goede soortenkennis hebben en deze soortenkennis toe kunnen passen in een gebied, zodat je gefundeerde keuzes kunt maken voor je beplantingen, zodat voldaan wordt aan ecologische, maatschappelijke en economische</p>
-------------------------	---

	doelen. Ook tekenvaardigheden en GIS zijn van belang. De student werkt bij dit project in de beroepsrol van beheerder.
Eindkwalificaties	<i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i> De student voert een integrale analyse uit in een gebied en betreft daarbij de wensen en belangen van de actoren en de gebiedsfactoren. <i>Opstellen van een gebiedsplan/visie</i> De student kan een ontwerp met een plan van eisen maken, rekening houdend met actoren, streefbeeld, functies en randvoorwaarden (inclusief planconcepten) en het vigerende beleid eventueel aan de hand van toekomstscenario's.
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Dit project loopt door in periode 4, daardoor is het verplicht allebei de keuzepakketten Natuur en Landschap 1 en 2 te volgen.

Toets: NB1: inrichtingsplan - 2716LEM36A

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie zijn: <i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i> 2a. De student maakt een analyse van de fysische gesteldheid van een gebied aan de hand van een onderbouwde keuze voor een methode (vegetatie-, bodem- of wateronderzoek). 2d. De student kan de relatie leggen tussen de huidige gesteldheid van een gebied met het oog op historie en ontwikkeling. <i>Opstellen van een gebiedsplan/visie</i> 2b. De student kan de functies, de randvoorwaarden (incl. wensen actoren, planconcepten) en het streefbeeld vertalen in een plan van eisen in vergelijking met de huidige situatie. 2c. De student inventariseert de belangen van de (beleids)actoren en de bijbehorende kansen en knelpunten.	
Uitwerking toetsvormen	Verslag als tussenproduct voor het project	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Projectonderwijs	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Ja, bij 80% van de projectbijeenkomsten
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Transitie landelijk gebied - 2717LEM31Z

Inhoud onderwijseenheid	Deze onderwijseenheid is gericht op het agrarisch landelijk gebied en met name vanuit het perspectief van een (agrarisch) ondernemer. Een groot deel van de oppervlakte van groene ruimte in Nederland wordt namelijk beheerd door agrariërs. Tegenwoordig zijn ondernemers op het platteland niet enkel meer gericht op agrarische activiteiten. Er zijn
-------------------------	--

	<p>vele andere activiteiten waar een ondernemer inkomsten uit kan halen. Daarbij kunnen agrariërs bijdragen aan natuur- en landschapsbeheer. In dit thema komen jullie hier meer over te weten, zodat jullie een beeld hebben van de huidige situatie op het platteland.</p> <p>In het thema zal aandacht besteed worden aan onderwerpen als: verbrede landbouw waaronder agrotoerisme en agrarisch natuurbeheer, SWOT-analyse, CANVAS business model, ondernemingsplan, groene financiering, kosten en baten en leefbaarheid.</p>
Eindkwalificaties	<p>VO <i>Opstellen van een gebiedsplan/visie</i></p> <p>De student kan een ontwerp met een plan van eisen maken, rekening houdend met actoren, streefbeeld, functies en randvoorwaarden (inclusief planconcepten) en het vigerende beleid eventueel aan de hand van toekomstscenario's.</p> <p>VII <i>Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken</i></p> <p>a. Maatschappelijk verantwoord ondernemerschap (economie, marketing, beleving, duurzaamheid ecologie, nieuwe verdienmodellen, natuurondernemerschap(N&L))</p>
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: TL: Theorie Transitie landelijk gebied - 2714LEM31A

Toetsdoelen/criteria	<p>VO <i>Opstellen van een gebiedsplan/visie</i></p> <p>2b. De student kan de functies, de randvoorwaarden (incl. wensen actoren, planconcepten) en het streefbeeld vertalen in een plan van eisen in vergelijking met de huidige situatie.</p> <p>2c. De student inventariseert de belangen van de (beleids)actoren en de bijbehorende kansen en knelpunten.</p> <p>VII <i>Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken</i></p> <p>De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie zijn:</p> <p>2c. De student achterhaalt de bedrijfsdoelen en bedrijfsstrategie.</p> <p>2d. De student inventariseert de mogelijkheden en beperkingen op het gebied van sociale, economische, ecologische en fysieke aspecten van het bedrijf.</p> <p>2f. De student adviseert een bedrijf aan de hand van een (omschakel-)plan inclusief financieringsmogelijkheden.</p>	
Uitwerking toetsvormen	Schriftelijk tentamen	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoor- en werkcolleges	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	Rekenmachine	

Keuzeonderwijseenheden Stad & Milieu 1 (Delft)

Project stedelijke ontwikkeling en leefomgeving 1 - 2713LEM42Z

Inhoud onderwijseenheid	<p>In deze onderwijseenheid / dit project staat de verduurzaming van een gebied (woonwijk of bedrijventerrein) centraal. Studenten maken een duurzaamheidsscan van de bestaande situatie en geven een beoordeling a.d.h.v. indicatoren, zoals bijvoorbeeld energie. Vervolgens worden verbetermaatregelen voorgesteld incl. de effecten op de duurzaamheidsscore.</p> <p>Hierbij wordt gebruik gemaakt van een praktijkmethode zoals DPL of BREEAM of iets vergelijkbaars</p> <p>Onderdelen project: duurzaamheidsscan als</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ een sterkte-zwakte analyse van duurzaamheidsaspecten van een plan of bestaande wijk/ bedrijventerrein ■ het identificeren van kansen ter verbetering van de duurzaamheid van uw plan of wijk ■ het opstellen en vastleggen van duurzame ambities ■ een communicatie-instrument bij integratie van milieubeleid in ruimtelijke planning <p>het vergelijken van planvarianten</p> <p>De student werkt bij dit project in de beroepsrol van beheerder.</p>
Eindkwalificaties	<p><i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i></p> <p>De student voert een integrale analyse uit in een gebied en betreft daarbij de wensen en belangen van de actoren en de gebiedsfactoren.</p> <p><i>Opstellen van een gebiedsplan/visie</i></p> <p>De student kan een ontwerp met een plan van eisen maken, rekening houdend met actoren, streefbeeld, functies en randvoorwaarden (inclusief planconcepten) en het vigerende beleid eventueel aan de hand van toekomstscenario's.</p> <p><i>Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)</i></p> <p>Stelt op basis van richtlijnen en procedures alternatieve adviezen/ plannen op, waarbij zelfstandig informatie wordt ingewonnen.</p> <p><i>Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling (SLB)</i></p> <p>De loopbaanbekwame student geeft richting en vorm aan zijn loopbaan en kan reflecteren en keuzes maken in studieomgeving en beroepenveld.</p>
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Dit project loopt door in periode 4, daardoor is het verplicht allebei de keuzepakketten Stad & Milieu 1 en 2 te volgen.

Toets: SO1: plan van aanpak - 2713LEM42A

Toetsdoelen/criteria	<p>De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie zijn:</p> <p><i>Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)</i></p> <p>2c. De student maakt een onderbouwde keuze voor een onderzoeksmethode naar de ruimtelijke en functionele gesteldheid van een gebied.</p> <p>2d. De student kan de relatie leggen tussen de huidige gesteldheid van een gebied met het oog op historie en ontwikkeling.</p> <p><i>Opstellen van een gebiedsplan/visie</i></p> <p>2b. De student kan de functies, de randvoorwaarden (incl. wensen actoren, planconcepten) en het streefbeeld vertalen in een plan van eisen in vergelijking met de huidige situatie.</p>	
Uitwerking toetsvormen	Beoordeling van het plan van aanpak van het project.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Projectmatig werken	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	bij de bespreking van het plan van aanpak
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: SO1: projectverslag - 2713LEM42B

Toetsdoelen/criteria	<p>De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie zijn:</p> <p><i>Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)</i></p> <p>2e. De student stelt meerdere alternatieven/ scenario's/ varianten op.</p>
----------------------	--

Uitwerking toetsvormen	Deelopdrachten van het eerste deel van het project worden beoordeeld.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Projectmatig werken, excursie	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	80% van de projectbijeenkomsten, excursie
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Bedrijf & Omgeving 2 - 2720LEM44Z

Inhoud onderwijseenheid	Deze onderwijseenheid is onderdeel van de cyclus Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH), namelijk het deel vergunningverlening. Bij de excursie gaat het over wat er allemaal komt kijken bij het aanvragen van een Omgevingsvergunning milieu, de oprichting van een inrichting (zie Wabo) met de milieuaspecten van een scheepswerf.	
Eindkwalificaties	VII. Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken Formuleert, op basis van zelf verzamelde informatie, voor een goed omschreven huidig of toekomstig complex probleem van een internationaal georiënteerd bedrijf/instelling, alternatieve oplossingsrichtingen, rekening houdend met de geldende randvoorwaarden (o.a maatschappelijk verantwoorde wijze, (inter)nationale kader).	
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen	
Bijzonderheden	Geen	

Toets: B&O2: vergunningen - 2713LEM44A

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie: <i>Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken</i> De student toetst de oplossingen op haalbaarheid en geldende randvoorwaarden (o.a. maatschappelijk, (inter)nationaal).	
Uitwerking toetsvormen	Tentamen	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoor- en werkcolleges en excursie	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Ja, bij excursie van 2 uur aan een scheepswerf. ,
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Energietransitie - 2720S&M01Z

Inhoud onderwijseenheid	Door de gevolgen van de klimaatverandering en het streven om de CO ₂ -uitstoot te verlagen, vindt er een energietransitie plaats in onze samenleving.. In dit thema kijken we welke vormen van duurzame energie hierbij kunnen worden ingezet. Gekeken wordt naar welke effecten het heeft op de leefomgeving en wat de maatschappelijke kosten en baten zijn.
Eindkwalificaties	VII Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken b. Maatschappelijk verantwoorde oplossingen op gebied van ruimte en/of milieu (ST&M)
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	geen
Bijzonderheden	geen

Toets: ET: Energietransitie - 2720S&M01A

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: VII Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken b. Maatschappelijk verantwoorde oplossingen op gebied van ruimte en/of milieu (ST&M) 2g. De student toetst de oplossingen op haalbaarheid en geldende randvoorwaarden (o.a. maatschappelijk, (inter)nationaal).	
Uitwerking toetsvormen	Verslag over de opdracht	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoor- en werkcolleges en groepsopdracht, resulterend in een verslag en (poster)presentatie.	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Alleen bij de (poster)presentatie
Toegestane hulpmiddelen	alles	

Beheer & gebruik openbare ruimte - 2717LEM40Z

Inhoud onderwijseenheid	<p>Onder openbare ruimte wordt de ruimte verstaan die voor iedereen toegankelijk is. Vanwege dit open karakter, vindt in deze ruimte veel van de dagelijkse activiteiten plaats. Plaatsen die onder de openbare ruimte vallen zijn onder andere straten en pleinen, kortom de ruimte die niet direct door een bepaalde groep of individu kan worden toegeëigend. De inrichting en het beheer van de openbare ruimte staat onder verantwoordelijkheid van de overheidsinstanties rijk, provincie, waterschap en gemeente, waarbij gemeenten de grootste rol vervullen. Bij de inrichting dient immers rekening gehouden te worden met lokale omstandigheden.</p> <p>De ondergrond wordt nog wel eens vergeten als we het hebben over de openbare ruimte. Er worden echter steeds meer (publieke) functies gegeven aan de ondergrond, denk aan: kabels en leidingen, riolering, drainagesystemen, energievoorziening (warmte- en koudeopslag), ondergrondse tramtunnels en parkeergarages. In deze module komen riolering en waterzuivering aan de orde als 'ondergrondse' aspecten.</p>
----------------------------	--

	Het beheer van de openbare ruimte is het geheel van activiteiten, met bijbehorende verantwoordelijkheden, dat wordt uitgevoerd ten behoeve van een (voor de gebruikers) schone, veilige, hele en attractieve openbare ruimte, inclusief de ondergrond.
Eindkwalificaties	<p>I. Toegepast onderzoeken De student zet een onderzoek op aan de hand van een omschreven doel en probleemstelling. Naast de onderzoeksopzet met bijbehorende planning, de uitvoering van het onderzoek analyseert de student de onderzoeksresultaten.</p> <p>V. Opstellen van een gebiedsplan/visie</p> <p>VI. Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren) Stelt op basis van richtlijnen en procedures alternatieve adviezen/ plannen op, waarbij zelfstandig informatie wordt ingewonnen.</p>
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: BG: Theorie Beheer & Gebruik openbare ruimte - 2713LEM40A

Toetsdoelen/criteria	<p>I. Toegepast onderzoeken 2h De student kent de belangrijkste wet- en regelgeving op het terrein van de fysieke leefomgeving (d.m.v. de Omgevingswet) 2i De student maakt een inventarisatie van een gebied op het terrein van ruimte en milieu. 2j De student kan oplossingen zoeken voor de problemen van het gebied en deze rapporteren.</p> <p>V. Opstellen van een gebiedsplan/visie 2b. De student kan de functies, de randvoorwaarden (incl. wensen actoren, planconcepten) en het streefbeeld vertalen in een plan van eisen in vergelijking met de huidige situatie. 2i. De student beschrijft en visualiseert een ruimtelijke plan/ontwerp.</p> <p>VI. Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren) 2f. De student kan met kostenposten en batenposten werken. 2g. De student kan de juiste wettelijke regels en procedures selecteren.</p>	
Uitwerking toetsvormen	De module wordt getoetst met een schriftelijk tentamen.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoorcolleges, werkcolleges en/of pgo	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	Geen	

Toets: BG: Training BOR - 2713LEM40C

Toetsdoelen/criteria	<p>I. Toegepast onderzoeken 2i De student maakt een inventarisatie van een gebied op het terrein van ruimte en milieu.</p>	
Uitwerking toetsvormen	De studenten werken in dezelfde projectgroep als bij Project stedelijke ontwikkeling en leefomgeving. De studenten gaan de plannen van de gemeente inventariseren voor de openbare ruimte, op het gebied van milieu, ruimtelijke ordening en leefbaarheid. Daarnaast gaan ze kwaliteit van de openbare ruimte onderzoeken met behulp van de methode BOR, die een objectieve beoordeling geeft van de openbare ruimte. Tevens wordt door middel van een enquête onder de buurtbewoners de waardering van de openbare ruimte onderzocht. Een vergelijking van de plannen van de gemeente, de BOR en de uitkomsten van de enquête, verwerken de studenten in een verslag, waarbij een aantal aanbevelingen ter verbetering van de openbare ruimte van het projectgebied gegeven worden.	

Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Instructiecollege
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee
Toegestane hulpmiddelen	Alles

Keuzeonderwijseenheden

Natuur en Landschap 3 (Delft)

Randstedelijke ecologie en faunabeheer 1 - 2717NL301Z

Inhoud onderwijseenheid	In dit thema wordt aandacht besteed aan ecologie en faunabeheer vanuit een stedelijke context. Onderwerpen die aan de orde komen zijn: Op welke manier zijn ruimtelijke patronen van soorten in de stad te verklaren en welke uitwisseling is er met het ommeland. Welke knelpunten zijn er met fauna in de stad, bijvoorbeeld overlast en invasieve soorten. Welke kansen zijn er voor fauna in de stad. Wat is de invloed van xenobiotische stoffen op de ecologie?
Eindkwalificaties	IV Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid)
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: Randstedelijke ecologie theorie - 2717NL301A

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie zijn: IV 3ac 3a. De student maakt een integrale analyse van een gebied gericht op fysische, ruimtelijke en/of sociaaleconomische gesteldheid 3c. De student maakt een koppeling tussen de functie en activiteit en de gesteldheid van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid).
Uitwerking toetsvormen	Tentamen
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoor- en werkcolleges
Verplichte aanwezigheid (Zie	Nee

Toegestane hulpmiddelen	Rekenmachine	
Toets: Randstedelijke ecologie soortenkennis - 2717NL301B		
Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie zijn: IV 3ac 3a. De student maakt een integrale analyse van een gebied gericht op fysische, ruimtelijke en/of sociaaleconomische gesteldheid	
Uitwerking toetsvormen	Faunatoets, uitwerking excursie door middel van multi media en aanwezigheid excursies	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Practica, excursies, presentatie met multi media.	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	alles
Toegestane hulpmiddelen	Geen	

Keuzeonderwijseenheden Stad & Milieu 3 (Delft)

Milieukwaliteit - 2717S&M30Z

Inhoud onderwijseenheid	In het onderdeel Milieukwaliteit gaat het over de compartimenten: bodem, water en lucht. In eerdere jaren heb je al kennism gemaakt met de opbouw, samenstelling en functie van de verschillende compartimenten. Ook is er in eerdere jaren aandacht geweest voor de vervuiling binnen het compartiment. In dit thema gaat het er met name om hoe de stoffen zich verspreiden en hoe je het opruimt of voorkomt: saneringstechnieken (bodemsanering, waterzuivering, afgassenzuivering) vormen een belangrijk onderdeel.	
Eindkwalificaties	VII Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken. Maatschappelijk verantwoorde oplossingen op het gebied van ruimte en/of milieu	
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen	
Bijzonderheden	Geen	

Toets: MK: Milieukwaliteit theorie - 2717S7M30A

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie zijn: VII 3f De student kan met een integrale benadering nieuwe duurzame concepten formuleren voor een gebied.	
----------------------	---	--

Uitwerking toetsvormen	Opdrachten en presentaties	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Werkcolleges en gastlessen	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	Rekenmachine	

Periode 4

Keuzeonderwijseenheden Stad & Milieu 2 (Delft)

Project stedelijke ontwikkeling en leefomgeving 2 - 2716LEM46Z

Inhoud onderwijseenheid	<p>In deze onderwijseenheid / dit project staat de verduurzaming van een gebied (woonwijk of bedrijventerrein) centraal, met doorwerking naar gebouwniveau. Studenten maken een duurzaamheidsscan van de bestaande situatie en geven een beoordeling a.d.h.v. indicatoren. Vervolgens worden verbetermaatregelen voorgesteld incl. de effecten op de duurzaamheidsscore.</p> <p>Hierbij wordt gebruik gemaakt van een praktijkmethode zoals DPL of BREEAM of iets vergelijkbaars</p> <p>Onderdelen project: duurzaamheidsscan als</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ een sterkte-zwakke analyse van duurzaamheidsaspecten van een plan of bestaande wijk/ bedrijventerrein ■ het identificeren van kansen ter verbetering van de duurzaamheid van uw plan of wijk ■ het opstellen en vastleggen van duurzame ambities ■ een communicatie-instrument bij integratie van milieubeleid in ruimtelijke planning en het vergelijken van planvarianten <p>De student werkt bij dit project in de beroepsrol van beheerder.</p>
Eindkwalificaties	<p>Opstellen van een gebiedsplan/visie</p> <p>De student kan een ontwerp met een plan van eisen maken, rekening houdend met actoren, streefbeeld, functies en randvoorwaarden (inclusief planconcepten) en het vigerende beleid eventueel aan de hand van toekomstscenario's.</p> <p>Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)</p> <p>Stelt op basis van richtlijnen en procedures alternatieve adviezen/ plannen op, waarbij zelfstandig informatie wordt ingewonnen.</p> <p>Context ST&M: De student demonstreert dat hij/zij in staat is om de kosten en baten van ruimtelijke en/of milieukundige ingrepen en beheermaatregelen (globaal) in kaart te brengen en de juridische context aan te geven.</p> <p>Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling (SLB)</p> <p>De loopbaanbekwame student geeft richting en vorm aan zijn loopbaan en kan reflecteren en keuzes maken in studieomgeving en beroepenveld.</p>
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Deelname aan het project Stedelijke Ontwikkeling van blok 3 jaar 2
Bijzonderheden	Geen

Toets: SO2: Projectverslag - 2713LEM46A

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie zijn: Opstellen van een gebiedsplan/visie 2i. De student beschrijft en visualiseert een ruimtelijke plan/ontwerp. Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren) 2e. De student stelt meerdere alternatieven/ scenario's/ varianten op. 2f. De student kan met kostenposten en batenposten werken. 2g. De student kan de juiste wettelijke regels en procedures selecteren. 2h. De student kan verschillende strategische, tactische en operationele onderhouds- en beheermaatregelen inventariseren, beschrijven en vertalen in kosten.	
Uitwerking toetsvormen	Verslag over het project	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Projectmatig werken	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Ja, bij 80% van de projectvergaderingen
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: SO2: presentatie - 2716LEM46B

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie zijn: Opstellen van een gebiedsplan/visie 2i. De student beschrijft en visualiseert een ruimtelijke plan/ontwerp. Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren) 2e. De student stelt meerdere alternatieven/ scenario's/ varianten op. 2f. De student kan met kostenposten en batenposten werken. 2g. De student kan de juiste wettelijke regels en procedures selecteren. 2h. De student kan verschillende strategische, tactische en operationele onderhouds- en beheermaatregelen inventariseren, beschrijven en vertalen in kosten.	
Uitwerking toetsvormen	Presentatie voor de externe opdrachtgever	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Presentatie	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Bij de presentatie
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: SO2: SLB - 2713LEM46C

Toetsdoelen/criteria	Beroepsgerichte loopbaanontwikkeling (SLB) 2a. Kan de opgedane ervaringen in de studie en/of het werkveld toepassen in de beroepscontext. 2b. Neemt zelf initiatief in de studie en beroepssituatie m.b.t. zijn eigen leer- en loopbaan en bijbehorende beroepsrollen. 2c. Reflecteert op eigen handelen en verbetert eigen professioneel handelen, zowel individueel als in teamverband, en kan dit rapporteren. 2e. Heeft inzicht in persoonlijke skills (kwaliteiten, leerstijlen, capaciteiten, motieven, vaardigheden) en kan deze inzetten. De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie zijn:	
Uitwerking toetsvormen	Gesprek over reflectieverslag gericht op de beroepsrol, studievoortgang, uitwerking IKA en stageplan incl. internationale middag	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Individueel gesprek, groepsbijeenkomsten en internationale middag blok 3	
Verplichte aanwezigheid (Zie	Ja	Bij internationale middag in blok 3 en SLB groepsbijeenkomsten

ook art. 115 OER)	
Toegestane hulpmiddelen	alles

Bedrijf & omgeving 1 - 2713LEM43Z

Inhoud onderwijseenheid	In het thema Externe Veiligheid voor studenten ST&M, gaan we in op de regelgeving en het beleid rondom externe veiligheid en het uitvoeren van risicoanalyses. Na de vuurwerkrampen in Culemborg en Enschede en de cafébrand in Volendam heeft het externe veiligheidsbeleid een sterke impuls gekregen. Externe veiligheid speelt een rol bij de vergunningverlening voor bedrijven, maar ook bij de inrichting van bedrijventerreinen en de bouw van woningen in de buurt van bedrijven met gevaarlijke stoffen, vaarroutes en spoorwegen (denk aan de Nieuwe Waterweg, de grote rivieren en de Betuwe spoorlijn). Zowel provincies, gemeenten en risicovolle bedrijven zijn druk doende met de problematiek van de externe veiligheid, er worden risico's berekend en gekeken naar zogenoemde risicokaarten. Deze kaarten zijn een middel om met de bevolking te communiceren over veiligheid en risico's. Risicocommunicatie wordt steeds belangrijker in een tijd dat de burger steeds mondiger wordt en wil weten waar hij/zij aan toe is.
Eindkwalificaties	Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren) Stelt op basis van richtlijnen en procedures alternatieve adviezen/ plannen op, waarbij zelfstandig informatie wordt ingewonnen. Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken Formuleert, op basis van zelf verzamelde informatie, voor een goed omschreven huidig of toekomstig complex probleem van een internationaal georiënteerd bedrijf/instelling, alternatieve oplossingsrichtingen, rekening houdend met de geldende randvoorwaarden (o.a maatschappelijk verantwoorde wijze, (inter)nationale kader).
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: B&O1: Theorie externe veiligheid - 2713LEM43A

Toetsdoelen/criteria	Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren) 2g. De student kan de juiste wettelijke regels en procedures selecteren.. Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken 2g. De student toetst de oplossingen op haalbaarheid en geldende randvoorwaarden (o.a. maatschappelijk, (inter)nationaal).
Uitwerking toetsvormen	schriftelijk tentamen
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoor- en werkcolleges
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee
Toegestane hulpmiddelen	rekenmachine

Bedrijf & omgeving 3 - 2713LEM45Z

Inhoud onderwijseenheid	Deze collegecyclus is een voortzetting van de colleges Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, namelijk het deel Toezicht en Handhaving. Aan de hand van de colleges en de praktijk van toezicht, handhaving en sancties (gastcolleges) wordt een paper geschreven met als thema: toekomst: certificering of handhaving
Eindkwalificaties	Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren) Stelt op basis van richtlijnen en procedures alternatieve adviezen/ plannen op, waarbij zelfstandig informatie wordt ingewonnen. Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken Formuleert, op basis van zelf verzamelde informatie, voor een goed omschreven huidig of toekomstig complex probleem van een internationaal georiënteerd bedrijf/instelling, alternatieve oplossingsrichtingen, rekening houdend met de geldende randvoorwaarden (o.a maatschappelijk verantwoorde wijze, (inter)nationale kader).
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: B&O3: Toezicht en handhaving - 2713LEM45A

Toetsdoelen/criteria	De beheersindicatoren van het niveau van deze competenties zijn: Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren) 2g. De student kan de juiste wettelijke regels en procedures selecteren. Oplossingsgericht en maatschappelijk verantwoord denken en handelen ten behoeve van 'groene' vraagstukken 2g. De student toetst de oplossingen op haalbaarheid en geldende randvoorwaarden (o.a. maatschappelijk, (inter)nationaal).	
Uitwerking toetsvormen	Schrijven van een paper over een actueel handhavingsthema.	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoor- en werkcolleges, waaronder verplichte gastcolleges	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Ja, gastcollege en werkcollege van 4 uur
Toegestane hulpmiddelen	alles	

Bodem - 2717LEM41Z

Inhoud onderwijseenheid	Met hoor- en werkcolleges wordt het compartiment bodem behandeld,. Hierbij wordt ingegaan op eigenschappen van de bodem en stofeigenschappen van verontreinigingen en de manier hoe deze stoffen zich in de bodem kunnen gedragen. Ook wordt ingegaan op het bodembeleid. Practica over de adsorptie van zware metalen aan de bodem, ondersteunend aan de theorie, worden door groepen van twee studenten uitgevoerd en gerapporteerd.
----------------------------	---

Eindkwalificaties	<i>Toegepast Onderzoeken</i> De student zet een onderzoek op aan de hand van een omschreven doel en probleemstelling. Naast de onderzoeksopzet met bijbehorende planning, de uitvoering van het onderzoek analyseert de student de onderzoeksresultaten.
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: BOD: Theorie - 2717LEM41A

Toetsdoelen/criteria	<i>Toegepast Onderzoeken</i> 2h De student kent de belangrijkste Wet- en regelgeving op het terrein van ruimte en milieu. 2i De student maakt een inventarisatie van een gebied op het terrein van ruimte en milieu. 2k De student kan risico's aangeven van een industriële activiteit en een locatie onderzoek doen.	
Uitwerking toetsvormen	Schriftelijk tentamen	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Hoor- en werkcolleges	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	Rekenmachine	

Toets: BOD: practicum opdrachten - 2717LEM41B

Toetsdoelen/criteria	<i>Toegepast Onderzoeken</i> 2i De student maakt een inventarisatie van een gebied op het terrein van ruimte en milieu. 2j De student kan oplossingen zoeken voor de problemen van het gebied en deze rapporteren.	
Uitwerking toetsvormen	Verslag over de (practicum)opdrachten	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Practica en opdrachten	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	Ja, bij alle practica
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Keuzeonderwijsseenheden

Natuur en Landschap 4 (Delft)

Randstedelijke ecologie en faunabeheer 2 - 2716NL401Z

Inhoud onderwijsseenheid	In dit thema wordt evenals in deel 1 aandacht besteed aan de Randstedelijke ecologie en faunabeheer, hierbij is er aandacht voor veel verschillende disciplines, zoals ecologie, ruimtelijke ordening,
--------------------------	--

	<p>natuurontwikkeling, subsidieverlening. Onderwerpen die aan de orde komen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Hoe worden natuurontwikkelingsprojecten tot stand gebracht in de randstad. ■ Welke partijen spelen hierbij een rol. ■ Hoe verloopt de natuurontwikkeling na de inrichting van een gebied. <p>In periode 1 is de theoretische basis gelegd, waarbij in dit deel de kennis toegepast wordt aan de hand van de uitdieping van een natuurontwikkelingsproject uit de praktijk.</p>
Eindkwalificaties	Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Randstedelijke ecologie en faunabeheer 1 van periode 3 van jaar 4 moet gevolgd zijn.
Bijzonderheden	Geen

Toets: Randstedelijke ecologie opdracht - 2716NL401A

Toetsdoelen/criteria	<p>De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie zijn:</p> <p>VI 3deg 3d. De student kan financiële risico's analyseren van ruimtelijke, milieukundige en/of natuurgerelateerde ingrepen en (beheer)plannen. 3e. De student kan adviseren met betrekking tot juridische procedures van ruimtelijke, milieukundige en/of natuurgerelateerde (beheer)plannen. 3f. De student kan vanuit groenbeleid/visie een planmatig opgezet beheerplan opstellen, op strategisch, tactisch niveau</p>	
Uitwerking toetsvormen	Opdrachten	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Werkcolleges ter ondersteuning van de opdrachten	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Nee	
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Toets: Randstad ecologie presentatie - 2716NL401B

Toetsdoelen/criteria	<p>De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie zijn:</p> <p>VI 3deg 3d. De student kan financiële risico's analyseren van ruimtelijke, milieukundige en/of natuurgerelateerde ingrepen en (beheer)plannen. 3e. De student kan adviseren met betrekking tot juridische procedures van ruimtelijke, milieukundige en/of natuurgerelateerde (beheer)plannen. 3f. De student kan vanuit groenbeleid/visie een planmatig opgezet beheerplan opstellen, op strategisch, tactisch niveau</p>	
Uitwerking toetsvormen	Presentatie	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Werkcolleges en presentaties	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Bij de presentaties.
Toegestane hulpmiddelen	Alles	

Omgevingsmanagement - 2716S&M40Z

Inhoud onderwijseenheid	In het thema Omgevingsmanagement ligt de nadruk op de toepassing van integrale gebiedsontwikkeling in de praktijk. In de ruimtelijke planvorming wordt hierbij steeds meer gebruik gemaakt van instrumenten om een goede afweging te kunnen maken tussen de verschillende aandachtsgebieden 'ruimtelijke kwaliteit', 'milieu' en 'gezondheid'. Voorbeelden hiervan zijn de methode GES (GezondheidsEffectScreening) en MILO (Milieu In de LeefOmgeving) en Omgevingswijzer. Tevens wordt aandacht gegeven aan risicomanagement in de planvorming. Aan de hand van een 'Stad & Milieu'-casus krijgen studenten inzicht in de toepassing van een dergelijke methode en leren zij hoe ze hier mee kunnen werken.
Eindkwalificaties	I Toegepast Onderzoeken IV Maken van een integrale analyse van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid) VI Opstellen van een (beleids)advies en beleid omzetten in concrete activiteiten (professioneel adviseren)
Voorwaarde tot deelname (Zie ook artikel 29 OER)	Geen
Bijzonderheden	Geen

Toets: OM: Integrale gebiedsontwikkeling: opdrachten - 2716S&M40A

Toetsdoelen/criteria	De beheersingsindicatoren van het niveau van deze competentie zijn: I 3I-n 3I. De student koppelt beleid aan oplossingen voor problemen mbt milieu en ruimte 3m. De student voert een scenario-onderzoek uit 3n. De student rapporteert de oplossingen van het probleem IV 3acde 3a. De student maakt een integrale analyse van een gebied gericht op fysische, ruimtelijke en/of sociaaleconomische gesteldheid 3c. De student maakt een koppeling tussen de functie en activiteit en de gesteldheid van een gebied (fysische, ruimtelijke en sociaaleconomische gesteldheid). 3d. De student kan een de potenties van een gebied aangeven (SWOT analyse). 3e. De student kan verschillende toekomstscenario's opstellen, haalbaarheid benoemen incl. bijbehorend advies VI 3df 3d. De student kan financiële risico's analyseren van ruimtelijke, milieukundige en/of natuurgerelateerde ingrepen en (beheer)plannen. 3g. De student kan de duurzaamheidsprincipes (C2C) vertalen in een beleidsvisie, -strategie en – uitvoeringsprogramma ten behoeve van gebiedsontwikkeling.
----------------------	---

Uitwerking toetsvormen	Verslaglegging opdrachten (individueel en/of in tweetallen)	
Werkvormen en onderwijsactiviteiten	Werkcolleges ter ondersteuning van de opdrachten en praktijkbezoek (i.v.m. casus opdrachten)	
Verplichte aanwezigheid (Zie ook art. 115 OER)	Ja	Bij de besprekingen van de opdracht
Toegestane hulpmiddelen	Alles	